

Årsredovisning Örebro kommun
2007

Innehåll

Inledning	2	Balansräkning för kommunen	56
Viktiga händelser i Örebro	3	Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för kommunen	57
Kommentar från kommunledningen	4	Tillämpade redovisningsprinciper – kommunen	62
Fem år i sammandrag	6	Kommunens företag	63
Så användes pengarna i kommunens verksamheter	7	Verksamheten i Örebro kommuns företag	63
Kommunens organisation	8	Kommunens företag i siffror	66
Förvaltningsberättelse	9	Sammanställd redovisning	67
Örebros utveckling	9	Organisationsskiss kommunens företag	67
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	13	Resultaträkning för koncernen	69
Sammanfattande ekonomisk och finansiell analys	18	Finansieringsanalys för koncernen	69
Medarbetare	21	Balansräkning för koncernen	70
Framtidsbedömning	24	Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för koncernen	71
Driftsredovisning per nämnd	26	Revisionsberättelse	74
Investeringsredovisning	28	Bilagor	76
Kommunredovisning	29	Bilaga 1 – Driftsredovisning per verksamhetsområde	76
Barn och utbildning	29	Bilaga 2 – Slutredovisning av större investeringsobjekt	77
Samhällsbyggnad	35	Bilaga 3 – Kund och medborgarundersökningar	78
Social välfärd	42	Fakta om Örebro	79
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	48		
Kommunstyrelsen och övriga nämnder	50		
Kommunens ekonomi	52		
Resultaträkning för kommunen	55		
Finansieringsanalys för kommunen	55		

Årsredovisningens struktur

1 Inledning

Kommentar från kommunledningen
Fem år i sammandrag
Så användes pengarna i kommunens verksamheter
Kommunens organisation

2 Förvaltningsberättelse

Örebros utveckling
Kommunfullmäktiges prioriterade mål
Sammanfattande ekonomisk och finansiell analys
Medarbetare – utveckling och resultat
Framtidsbedömning
Kommunens ekonomi

3 Kommunredovisning

Verksamhet i Örebro kommuns nämnder
Kommunens ekonomi
Räkenskapsrapporter m.m.

4 Kommunens företag

Verksamhet i Örebro kommuns bolag

5 Sammanställd redovisning

Sammanställt resultat
Räkenskapsrapporter m.m.

Målgrupp för årsredovisningen

Örebro kommuns årsredovisning lämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige. Den vänder sig också till externa intressenter i form av kreditgivare, leverantörer och offentliga myndigheter. Årsredovisningen produceras av Stadskansliet för kommunstyrelsen.

Fem stora block i årsredovisningen

Örebro kommuns årsredovisning delas upp i fem stora block;

BLOCK 1: Här ger kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande sin syn på det gångna året. Vidare redovisas fem år i sammandrag och en bild i form av en hundralapp som visar hur pengarna har använts i kommunens verksamheter. Slutligen redovisas kommunens organisation och ledamöterna i kommunstyrelsen.

BLOCK 2: Det innehåller förvaltningsberättelsen som enligt den kommunala redovisningslagen ska upprättas. Den utgör en sammanfattning av årsredovisningen. I Örebro kommuns förvaltningsberättelse redovisas Örebros utveckling under det senaste året, en uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål, en sammanfattande finansiell analys samt drifts- och investeringsredovisning. Här finns också en redovisning av utvecklingen bland Örebro kommuns medarbetare. Avslutningsvis i blocket redovisas framtidsbedömning som belyser Örebro kommuns möjligheter och risker utifrån kända förhållanden.

BLOCK 3: Blocket redovisar nämndernas verksamheter programområdesvis. Det inleds med en redovisning av hur verksamheterna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementet. Med hjälp av bilden "medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om även medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt. Därefter görs i avsnittet kommunens ekonomi en analys av utvecklingen av kommunens ekonomiska resultat och finansiella ställning. Avsnittet följs av kommunens räkenskapsrapporter och tilläggsupplysningar.

BLOCK 4: Här analyseras den verksamhet som bedrivs i de företag som ägs av Örebro kommun. Fokus läggs på uppföljning av ägardirektivten.

BLOCK 5: Det behandlar koncernredovisningen som i kommunsektorn benämns sammanställd redovisning. Här redovisas inledningsvis en kort sammanställning av resultatet och därefter följer räkenskapsrapporter och tilläggsupplysningar.

Sist i årsredovisningen finns revisionsberättelsen samt bilagor.

På kommunens hemsida kan du läsa alla nämnders årsberättelser, personalbokslut och bokslut för hållbar utveckling.

www.orebro.se/arsredovisning

Viktiga händelser i Örebro under 2007

Örebrokompaniet bildat

För att samordna den externa marknadsförningen av Örebro bildades Örebrokompaniet. I Örebrokompaniets lokaler finns turistbyrå, biljettbutik och ett utställningsrum. Varumärket "Överraskande Örebro" kommer i fortsättningen att synas i många olika sammanhang.

Barnens rätt

Sedan år 2001 har Örebro kommun en barnvision. Kommun tog initiativ till och ingår sedan 2004 i det "Partnerskap för barnkonventionens genomförande". Våren 2007 startades ett barnrättscentrum vid Örebro universitet. Framför allt förskolorna har kommit långt med barns inflytande och delaktighet. I socialtjänsten fortsätter arbetet med barnperspektivet. Örebro ligger långt framme med likabehandlingsplaner i våra skolor.

Elgströmska invigt

Det nya vårdboendet Elgströmska huset med 80 vårdplatser för demenssjuka invigdes i december. Vårdboendet drivs av Attendo Care på entreprenad. De nya platserna har kraftigt minskat antalet personer som väntar på plats till särskilt boende och förkortat väntetiderna.

Biogasprojekt och energieffektivisering

Den andra tankstationen för biogas invigdes i mars 2007 vid Gustavsvik. Under hösten startade lokal produktion av biogas vid avloppsverket i Skebäck. Årsproduktionen blir 0,7 - 1,7 miljoner Nm³ fordonsgas per år. Biogasen distribueras via gasledning till tankstationen i Gustavsvik. Örebro kommun ställer krav på biogas vid transportintensiva upphandlingar och vi har påbörjat omfattande inköp av biogasfordon.

Energieffektiviseringsarbetet omfattar dels EPC-projektet (Energy Performance Contracting), dels energibesparingsåtgärder. Under 2007 har

Foto och collage: © Ove Lundqvist

exempelvis fjärrvärmeförbrukningen minskat med 4,6 procent.

I januari öppnade Energicentrum där allmänheten kan få råd av länets energirådgivare. Energicentrum är resultatet av ett samarbete mellan Regionförbundet Örebro län och den kommunala energirådgivningen i länet.

Transportplan, busslinjenät och stadsliv

Tre stora frågor som var ute på bred remiss och där örebroarna fått tillfälle att komma med önskemål och synpunkter på en mängd olika sätt, är transportplan, busslinjenät och hur centrala Örebro ska planeras för framtiden.

Örebro är Fairtrade City

Som fjärde stad i landet får Örebro nu kalla sig Fairtrade City. Det innebär att vi ska leva upp till kriterier om etisk handel som även främjar demokrati, organisationsrätt och miljöhänsyn i produktionen, samt motverkar barnarbete och diskriminering.

Naturen i centrum

Linnéåret firades framför allt vid Naturens hus och Karlslund. Vattenlandskapet kring Naturens hus, naturreservaten Rynningeviken och Oset är populära oaser och kompletterades 2007 med ett nytt vattenlandskap i Boglundsängen. Naturskolan i Naturens hus blev en stor succé.

Rådhuset som julkalender

Under december 2007 förvandlades Rådhuset till en uppskattad julkalender. Varje dag 1-24 december kunde ett nytt konstverk av en länskonstnär ses från Stortorget och på vår webbplats.

Servicepolicy och serviceutbildning

Kommunfullmäktige beslutade att en servicepolicy skulle gälla från och med 2008 och alla anställda kunde gå en serviceutbildning under hösten. 2008 går vi vidare med tillgänglighetsgaranti och tjänstegarantier.

Fler företag och minskad arbetslöshet

Flera nya företag har startat och flera befintliga företag har expanderat. Örebro har stärkt sin ställning som logistikcentrum.

Arbetslösheten har minskat och fler örebroare anser att det finns goda arbetsmöjligheter i Örebro. Två jobb-mässor har varit mycket välbesökta och lett till att många fått nya arbeten och att företag fått den arbetskraft de sökt.

Validering i arbetslivet får allt större betydelse. Spjutspets i utvecklingen är Cityakademien där kommunen samarbetar med Örebro universitet, näringslivet, fackföreningar, arbetsförmedlingen och fristående studieorganisationer. Cityakademien fick under året ett europeiskt valideringspris.

Kommentar från kommunledningen

Kommundirektör Lena Källström och kommunstyrelsens ordförande Staffan Werme.

En ny majoritet tar plats

Valet 2006 innebar förändrade majoritetsförhållanden i Örebro kommun. 2007 är det första året en fempartikoalition bestående av Moderata Samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet leder kommunen.

Ett mycket starkt ekonomiskt bokslut, delvis byggt på tillfälliga händelser

2007 års bokslut visar på ett överskott på 268 miljoner kronor. Det är 178 miljoner kronor mer än budgeterat och bygger en god grund för kommande års verksamheter. Det starka bokslutet, tillsammans med en god likviditet, innebär att kommunen dels kan avsätta ytterligare medel till pensionsskulden, dels kan bibehålla en hög investeringstakt.

Kommunens starka ekonomi baseras delvis på en ökad ekonomisk aktivitet i kommunen. Fler människor kommer i arbete vilket innebär ökade

skatteintäkter både på kort och lång sikt. Det innebär också att den sociala problematik som grundas i utanförskap och arbetslöshet kan förebyggas.

Den ökning av skatteintäkterna vi sett de senaste åren kommer inte att kunna fortsätta de kommande åren. Antalet arbetade timmar kommer att plana ut, vilket innebär lägre takt för intäktsökning. De intäkter som kommer från finansförvaltning kan inte heller långsiktigt brukas för ökade driftskostnader. Det ekonomiska bokslutet 2007 är starkt, men resultatet kan inte utnyttjas för ökade verksamhetskostnader.

Örebro fortsätter att växa

Örebro kommuns invånarantal växer i snabb takt. Antalet invånare passerade 2007 130 000 och vi var den 31 december 2007 130 429 örebroare. Det innebär ökade behov inom många sektorer till exempel bostadsbyggandet. Nämnas kan sammanbyggandet av Sörbyängen och Ladugårdsängen,

påbörjandet av centrala lägenheter vid Nygatan och fortsatt villabebyggelse i bland annat Ekeby-Almby och Norra Bro.

Samtidigt som kommunen totalt sett växer, förändras befolkningsstrukturen. På öster behövs nya förskolor och skolor medan västra Örebro har elevminskningar, vilket innebär behov av lokalanpassningar. Samtidigt som arbetslösheten totalt minskar, finns fortfarande alldeles för stora utanförskapsproblem i vissa områden.

Universitetsstaden Örebro

Örebro utvecklas allt mer från en stad med ett universitet till en universitetsstad. Samarbetet tar sig många olika uttryck. Kommunen och universitetet skapar tillsammans en unik forskarskola kring offentlig förvaltning och vi har beslutat om uppsatsstipendier för universitetsstudierande. En forskningsberedning kommer att hantera dessa frågor.

Tillsammans skapar kommunen och universitetet bättre förutsättningar för medborgare, studenter och universitetspersonal. En ny friidrottshall planeras invid universitetet. Vi söker också nya sätt att skapa större närhet mellan universitetet och stadens centrum.

Kommunal organisation står för trygghet och förändring

En övervägande majoritet av kommunens anställda trivs med sina arbeten. Medarbetarenkäterna redovisar en ökande nöjdhetsgrad. Kommunen har under året kraftsamlat för att lösa de osakliga löneskillnader som finns kvar. En jämställdhetsdelegation har skapats och lönekartläggning är ett av instrumenten för att öka jämställdheten inom den kommunala organisationen. Tjänstgöringsgraden ökade marginellt under året.

Under 2007 påbörjades en omfattande förändring av kommunens administrativa funktioner inom det så kallade FRAM-projektet. Förändringen genomförs under 2008 och avsikten är att effektivisera och förbättra kvaliteten i den kommunala administrationen och våra verksamheter.

Nya utmaningar

Frågor om hur vi möter utmaningarna från ett förändrat klimat ställs allt oftare. Örebro kommun har därför kraftsamlat kring omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi

arbetar för att bli ledande i arbetet för ett samhälle som inte påverkar klimatet negativt. Under kommunstyrelsen har tillsatts en klimatgrupp för att leda arbetet. I ett konstruktivt samarbete med Tällberg advisors har vi under året lagt upp strukturerna för arbetet på både kort och lång sikt. Vi har också tagit de första stegen för att skapa ett klimatkontor, direkt underställt kommundirektören.

Förutom i klimatgruppen arbetar kommunen strategiskt med frågor inom folkhälsa, det civila samhället, integration och med framtidsscenario i grupper direkt underställda kommunstyrelsen. Dessa strategigrupper är uttryck för den förändring mot mer av uppföljning, utvärdering och återkoppling som kommunen idag arbetar med.

Avstamp

Bokslutet för 2007 redovisar såväl de ekonomiska som de kvalitetsmässiga resultaten för Örebro kommun. Fortfarande saknas relevanta uppföljningsinstrument för flera verksamheter. Ännu pekar utvecklingen åt fel håll inom flera områden. Men Örebro kommun och alla goda medarbetare är på rätt väg för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, ekonomiskt, ekologiskt och socialt.

Lena Källström
Kommundirektör

Staffan Werme
Kommunstyrelsens ordförande (fp)

Fem år i sammandrag

	2007	2006	2005	2004	2003
Antal invånare 31 december	130 429	128 977	127 733	126 982	126 288
Skattesats	21,22	21,22	21,22	21,22	21,22
Total skattesats	31,90	31,90	31,90	31,90	31,90
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	5 333	5 030	4 740	4 460	4 356
Skatteintäkter och statsbidrag, förändring i procent	6,0	6,1	6,3	2,4	3,8
Verksamhetens nettokostnader, mnkr (exkl. avskrivningar)	4 989	4 636	4 437	4 242	4 279
Av- och nedskrivningar	191	170	175	161	166
Verksamhetens nettokostnad inkl. avskrivningar jämfört med skatteintäkter och statsbidrag i procent	97,1	95,6	97,3	98,7	102,0
Verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar, förändring i procent	7,8	4,2	4,7	- 1,0	2,2
Finansnetto, mnkr	116	71	60	69	75
Resultat före extraordinära poster, mnkr	268	294	190	126	- 15
Resultat före extraordinära poster jämfört med skatteintäkter i procent	5,0	5,9	4,0	2,8	- 0,3
Bruttoinvesteringar, mnkr	409	368	257	298	397
Nettoinvesteringar, mnkr	399	344	244	279	288
varav skattefinansierade, mnkr	335	299	194	233	235
varav taxefinansierade, mnkr	64	45	50	46	53
Nettoinvesteringar jämfört med skatteintäkter i procent	7,5	6,8	5,1	6,3	6,6
Tillgångar, mnkr	5 892	5 535	5 310	5 467	5 272
Skulder och avsättningar, mnkr	1 791	1 702	1 771	2 118	2 067
Eget kapital, mnkr	4 101	3 833	3 539	3 349	3 204
Förändring av eget kapital, mnkr	268	294	190	145	- 15
Soliditet, procent	70	69	67	61	61
Soliditet, inkl. pensionsförpliktelse, procent	19	24	23	20	20
Kommunens likvida medel, mnkr	206	326	358	352	214
Kortfristiga lån från koncernbolag, mnkr	226	163	95	68	108
Långfristig låneskuld, mnkr	128	189	193	420	549
Periodiserade anslutningsavgifter, mnkr	75	67	58	55	47
Pensionseskuld, avsättning, mnkr	159	119	115	95	81
Pensionseskuld, ansvarsförbindelse, mnkr	2 998	2 558	2 346	2 311	2 236
Utbetalda pensioner, mnkr	87	79	76	75	75
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	9 378	9 353	9 261	9 359	9 162
Antal årsarbetare, visstidsanställda	1 248	1 292	1 128	1 084	1 131
Utbetalda löner, mnkr	2 968	2 831	2 666	2 593	2 586

Större förändringar mellan 2006 och 2007

I resultatet för år 2007 ingår jämförelsestörande poster med 10,6 mnkr i verksamhetens intäkter och 40 mnkr i verksamhetens kostnader.

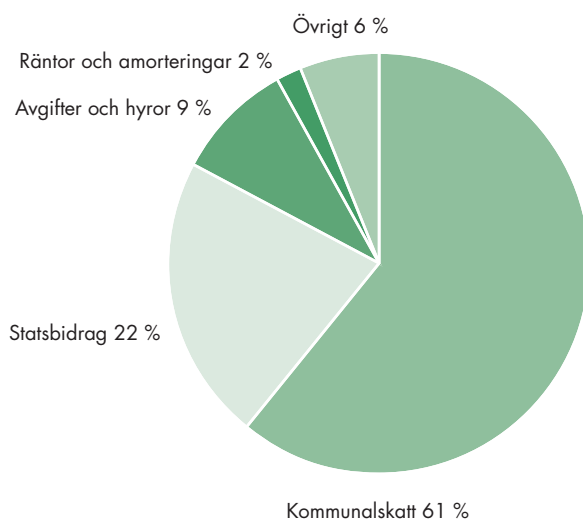

Så användes pengarna i kommunens verksamheter 2007

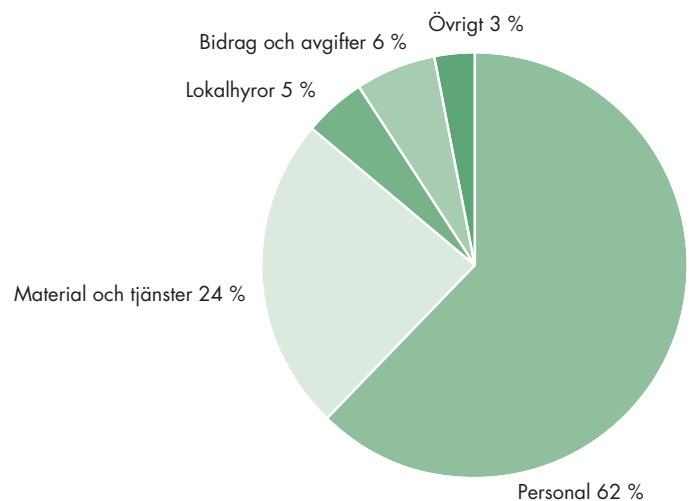

23 kr	Grundskola
22 kr	Äldreomsorg
10 kr	Förskola
10 kr	Socialtjänst
9 kr	Funktionshindrade
8 kr	Gymnasieskola
5 kr	Fritid och kultur
5 kr	Infrastruktur och skydd
3 kr	Övrig pedagogisk verksamhet
2 kr	Affärsverksamhet
1 kr	Arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagning
1 kr	Politisk verksamhet

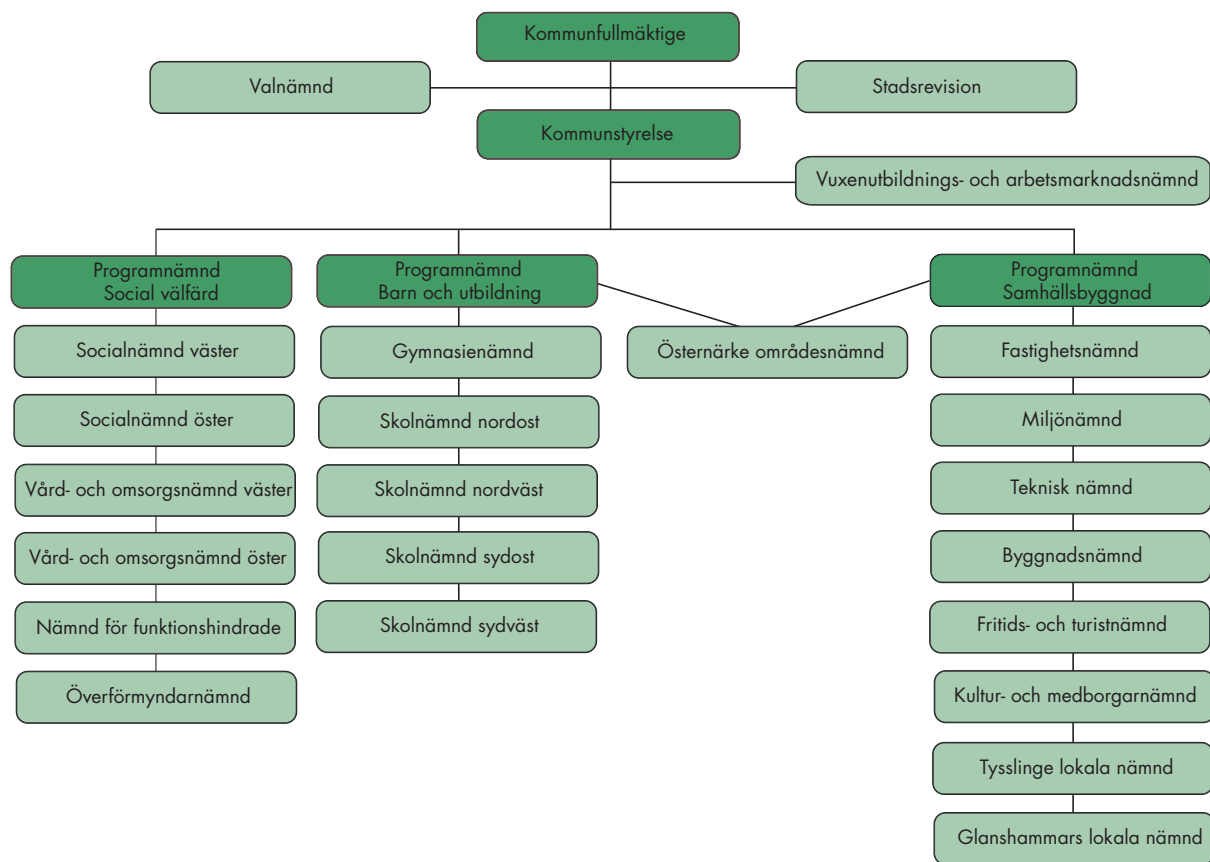
Intäkternas fördelning

Kostnadernas fördelning

Kommunens organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Detta sker med stöd av kommunens tre programnämnder samt Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Barn och utbildning

Skolnämnderna ansvarar för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och den obligatoriska särskolan.

Gymnasienämnden ansvarar för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, Riksgymnasium för döva och hörselskadade elever (RGD-RGH), Riksgymnasiesärskola för döva och hörselskadade elever, den kommunala teknikskolan (Komtek) och vissa utbildningar för vuxna.

Social välfärd

Vård- och omsorgsnämnderna ansvarar för service, vård och omsorg till äldre.

Nämnden för funktionshindrade

ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Socialnämnderna ansvarar för socialtjänst. Överförmyndarnämnden ansvarar för tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns uppdrag.

Samhällsbyggnad

Programnämnden ansvarar för kommunens fysiska översiktsplanering och trafikplanering samt för förebyggande miljöarbete. Nämnden har också ansvar för kollektivtrafiken.

Tekniska nämnden ansvarar för att tillgodose örebroarnas behov av service inom vatten, avlopp, renhållning, avfallshantering, väghållning och parkskötsel.

Fastighetsnämnden äger och förvaltar kommunens samtliga rörelsefastigheter, utom Tekniska nämndens specialfastigheter för sina verk.

Byggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggnadsverksamheten inom kommunen.

Miljönämnden ansvarar för pröv-

ning och tillsyn enligt bl.a. miljöbalken, livsmedelslagen, djurskyddslagen, tobakslagen, alkohollagen samt smittskyddslagen.

Fritids- och turistnämnden ansvarar bl.a. för skötseln av idrotts- och friluftsanläggningar, inomhusbad, friluftsbad och för föreningsbidrag.

Kultur- och medborgarnämnden ansvarar för Kulturskolan, Bio Roxy, Örebro Konsthall, folkbibliotek, fritidsgårdsdrift och kommungemensam ungdomsverksamhet, medborgarservice samt stödjer och samordnar stadsdelutvecklingen.

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ansvarar för all vuxenutbildning: kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för funktionshindrade och svenska för invandrare (sfi) samt uppdragsutbildning och annan kompletterande vuxenutbildning. Nämnden ansvarar även för insatser inom kommunens arbetsmarknadsprogram.

Örebro utveckling

Befolkning

Örebro har en ung befolkning och medelåldern är 39,9 år mot 41,0 år i riket. Det beror främst på en stor andel unga människor i åldern 20-29 år och en förhållandevis liten andel invånare 65 år och äldre. Örebro kommun har 130 429 invånare den 31 december 2007 och är därmed Sveriges sjunde största kommun. Andelen kvinnor är stor och Örebro ligger där på 6:e plats bland Sveriges 290 kommuner.

Fler förskolebarn men färre grundskolebarn

Antalet barn i förskoleålder 1-5 år ökar stadigt år för år (2007 med 253) medan gruppen barn i grundskoleålder 6-15 år i stället minskar (2007 med 217).

Fler invånare i pensionsålder

Sedan 2003 ökar antalet invånare 65 år och äldre. 2007 var ökningen 397 personer. Ökningen sker till stor del i den yngsta delen av åldersgruppen. Våra äldsta invånare, 85 år och äldre, har ökat i antal under en mycket lång period. Ökningen uppgår under 2007 till 76 personer.

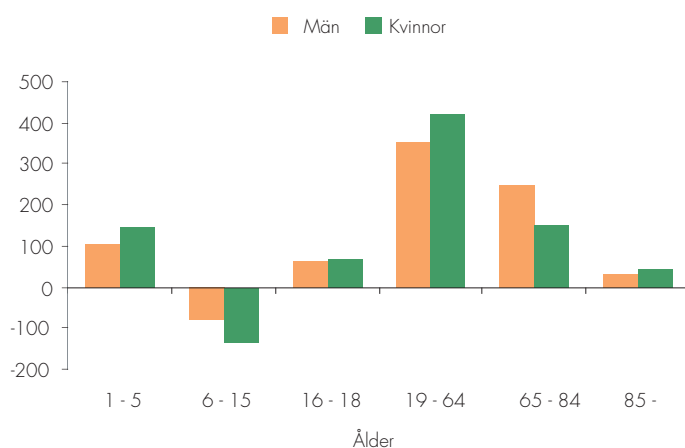
Friluftsmuseet Wadköping.

Födelse- och inflyttningsöverskott bidrar

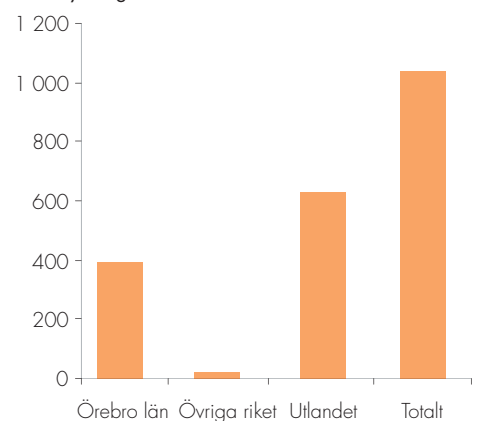
1 661 födda år 2007 är det största antalet sedan 1993. Tillsammans med ett ganska litet antal döda, 1 245, resulterar det i det största födelseöverskottet sedan början på 1970-talet, 416 personer. Det är dock inflyttningsöverskottet (1 038 personer) som svarar för den

största delen av befolkningsökningen. Framförallt har Örebro ett flyttnetto gentemot utlandet men inflyttarna kommer också från andra kommuner inom Örebro län.

Folkmängdsförändring 2007

Inflyttningsöverskott 2007

Mångfald

I Örebro finns människor från alla delar av världen och de är födda i mer än 150 olika länder. De vanligaste födelseländerna är Finland, Irak och Bosnien-Hercegovina. De senaste årens folkökning i Örebro består till mer än tre fjärdedelar av personer med utländsk bakgrund. Av dessa har två av tre sitt ursprung i Asien (födelseland - eget eller båda föräldrarnas). Örebro har något större andel invånare med utländsk bakgrund än riket. De är i betydligt högre grad av utomeuropeiskt ursprung.

Barnfamiljer

Det bor fler än 27 000 personer som är yngre än 18 år i Örebro. Av dessa har drygt 20 procent utländsk bakgrund, vilket är mycket i jämförelse med andra jämnstora kommuner. Drygt var femte familj i Örebro är en barnfamilj. Variationen är stor mellan kommunens olika bostadsområden, från cirka 7 procent i innerstaden till över 40 procent i Hovsta. De stora barnfamiljerna (fyra barn eller fler) är vanligast i de stora hyreshusområdena. Örebro kommun har en större andel stora barnfamiljer än jämförbara kommuner.

Bostäder

Målet är att skapa en blandad bebyggelse med kvalitativa och trygga boendemiljöer som passar alla, nya som gamla örebroare. Örebro är centralort i regionen och många pendlar hit till sitt arbete. Med en väl utbyggd offentlig och kommersiell service är vi en attraktiv kommun på bostadsmarknaden.

Vårens medborgarundersökning visar att 58 procent starkt kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till Örebro.

År 2007 var ett positivt år för bostadsmarknaden i Örebro kommun. Efterfrågan på småhus och bostadsrätter är fortsatt hög och ingenting tyder på en avmattning. Byggföretag väljer att investera i nya bostäder i Örebro och privatpersoner vill satsa på att bo

här. Ekeby-Almby och Näsby försätter att växa. Sörbyängen och Ladugårdsängen växer samman och nya planer arbetas fram för att tillgodose efterfrågan. Flera nya områden med blandad bostadsbebyggelse har projekterats i Adolfsberg, Mellringe och Lillån.

Näringsliv och arbetsmarknad

Arbetslösheten har minskat och fler örebroare än tidigare anser att det finns goda arbetsmöjligheter i Örebro. Kommunen uppmuntrar till entreprenörskap och företagsamhet. Det befintliga näringslivet är grunden men det handlar också om att ta till vara Örebros potential för nyetableringar. Markberedskapen för nya etableringar är god. Flera nya företag har startat. Samarbetet med det lokala näringslivet fortsätter att förbättras. Under 2007 startades åtta företag per 1 000 invånare. Det gör att Örebro nu ligger i täten när det gäller nyföretagande i landet.

Det finns drygt 9 000 företag i Örebro kommun med tillverkningsindustri samt logistik och handel i majoritet. I Örebro finns cirka 100 företag med 100 eller fler anställda. Många Örebroföretag har färre än fem anställda. Cirka 4 000 av företagen är enmansföretag.

Det finns cirka sju företag per 100 invånare. Kommunen och landstinget är de största arbetsgivarna. Antalet arbetstillfällen inom den privata sektorn har dock ökat. 7 000 arbetstillfällen finns inom tillverkning, nästan 13 000 inom vård och 12 600 inom handel och logistik.

Under året har Törsjö (f.d. Transportstaden) fått två viktiga etableringar. Vitvarukedjan Elon Elkedjan Logistics AB har byggt ut sina lokaler i Törsjö med storlager för leverans till kedjans cirka 130 butiker och fraktföretaget DHL har etablerat DHL Express.

Arbetslösheten i Örebro har minskat och var i december 2007 4,7 procent. Arbetslösheten i Örebro är högre än för riket som helhet och skillnaden ökar. I

december 2005 var skillnaden 1,3 procentenheter mot 1,4 i december 2006 och 1,9 i december 2007. Den öppna arbetslösheten har minskat inom alla åldersgrupper utom i gruppen ungdomar 18-24 år, där arbetslösheten i december 2007 ligger kvar på samma nivå som december 2006, 7 procent. Ungdomsarbetslösheten i riket är 4,2 procent. Den öppna arbetslösheten bland utrikes födda är i december 2007 mer än dubbelt så hög i Örebro som i riket.

Riskbedömning

Örebro har en stor bredd i näringslivsstrukturen, med många företag i flera olika branscher. Bedömningen är att det råder en stabil situation för näringslivet och risken för att Örebro kommun skulle drabbas hårt av företagsnedläggningar är mycket begränsad. Örebro har dock tappat en del när det gäller området handel på senare år. I dagsläget pågår omfattande ombyggnationer för och nyetableringar av handel såväl i city som i Mariebergsområdet och Boglundsängen.

Borgensättaganden är en riskfaktor som kan påverka en kommuns ekonomi. Örebro kommuns borgensättaganden uppgår till totalt 4 899 mnkr den 31 december 2007, vilket är en ökning med 304 mnkr jämfört med året innan. 99 procent eller 4 829 mnkr (4 519 mnkr 2006) rör majoritetsägda bolag, varav Örebrostäder AB utgör den största delen med cirka 3 003 mnkr (2 935 mnkr 2006). Ekonomin inom kommunens bolagskoncern är sammantaget stark och borgensriskerna är små. Örebrostäder AB har en god och stabil ekonomi sedan många år och 2007 års bokslut bekräftar detta.

Övriga borgensättaganden innefattar delägda bolag, stiftelser, bostadsrättsföreningar, egna hem med bostadslån samt föreningar och organisationer. Risken för att denna del av borgensättagandet på cirka 70 mnkr (75 mnkr 2006) ska behöva infrias är liten. Borgen kan behöva infrias för den del

av åtagandet som gäller kommunens förlustansvar för egna hem, men under 2007 har kommunen inte behövt infria några sådana borgensåtaganden.

Nätverk och internationella kontakter

Det internationella utbytet ökar. Under 2007 gjorde kommunledningen tillsammans med Västmanlands län en vänortresa till Yantai i Kina. I vår vänort Lappeenranta, Finland deltog kommunledningen i nordiskt kommunlednings-/borgmästarmöte. Ett tjugotal tjänstemän från Elfenbenskusten besökte Örebro i juli. I november besökte cirka tjugo universitetsprofessorer från Thailand oss. Kommunen har tillsammans med Europa Direktkontoret anordnat fem EU-seminarier inom ramen för ”Europasnack i Örebro”.

Kommunen deltar i ett antal europeiska nätverk och EU-projekt.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling definieras som en utveckling som tillfredställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Det handlar om att långsiktigt förvalta och investera i mänskliga, sociala och fysiska resurser. I Örebro arbetar vi för ett samhälle där ekonomisk utveckling, social välfärd och sammanhållning förenas med en god miljö. Sex övergripande styrdokument anger den långsiktiga inriktningen med politiska mål för delaktighet/inflytande, god miljö, integration, folkhälsa, kultur och tillväxt.

Årets kommungemensamma arbete för hållbar utveckling utgår från de mål och den inriktning som särskilt prioriterats i budget för 2007 där medborgaren står i centrum. För den sociala och ekonomiska utvecklingen handlar det om insatser för ökad delaktighet, minskat utanförskap, ökad sysselsättning, livskvalitet och folkhälsa. Klimatförändringarna är det mest aktuella problemet när det gäller den fysiska miljön. I budget 2007

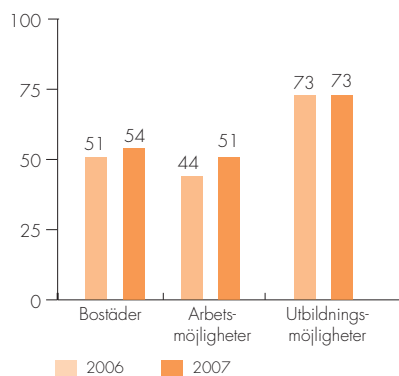

Nybyggnad av bostäder vid Sveaparken.

är ren luft, rent vatten och en trygg kommun i fokus för en socialt och ekologiskt hållbar utveckling.

För mer information se bokslut 2007 för hållbar utveckling i Örebro kommun.

Medborgarnas attityder till Örebro som en plats att bo och leva på (NRI)

Företagsetableringar 2007

Under året har Örebro fått många etableringsförfrågningar. Här följer ett axplock av allt som hände under 2007:

- Elon Elkedjan Logistics påbörjar utökningen av sitt vitvarulager i Törsjö med ca 15 000 kvm.
- DHL Express inviger sin nya terminal i Törsjö och flyttar ut från Svampenterminalen.
- Mariebergs handelsområde utvecklas. Bauhaus, TK Development och Coop Forum utvecklar och expanderar verksamheten.
- Atlas Copco Rock Drills påbörjar byggnationen av ett logistikcenter.
- Onninen expanderar kraftigt och bygger ut sin anläggning i Pilängen.
- Hörmann inviger nytt huvudkontor och lager i Bettorp.
- Nya Krämaren invigs och bidrar till attraktivare handel i centrum.

Socialt hållbar utveckling

+	-
I Örebro kommun ökade valdeltagandet 2006 jämfört med 2002 och 1998.	
Örebro upplevs av medborgarna som en öppen och tillgänglig kommun	Medborgarna är mindre nöjda med möjligheterna att kunna påverka kommunala verksamheter och beslut.
Jämställdheten – uttryckt i Jämindex – rankas till 42:a plats bland Sveriges kommuner. Det är en förbättring jämfört med föregående års mätning.	Kvinnor har högre utbildningsnivå än män.
	Större andel låginkomsttagare bland kvinnor än bland män.
I Örebro finns människor från alla delar av världen. Mer än 150 olika länder finns representerade i kommunen.	Skillnaden i förvärvsfrekvens mellan födda i Sverige och utrikes födda består
Hälsan – uttryckt i ohälsotal – har förbättrats och är bättre i Örebro än i jämförbara kommuner och riket.	Det är stora skillnader, såväl uttryckt i ohälsotal som faktiskt upplevd hälsa, mellan olika områden i Örebro.
Många tecken på bättre hälsa bland barn och ungdomar	Pojkar mår bättre än flickor.
	Den psykiska ohälsan bland flickor har ökat
	Övervikt bland ungdomar oroar.
Alkohol och rökning minskar bland ungdomar	Flickors alkoholkonsumtion oroar.
De flesta barn i Örebro lever i familjer med god ekonomi.	Barnfamiljer i stora bostadsområden har lägre inkomst i jämförelse med Örebro som helhet.
Färre brott, minskad ungdomsbrottslighet	
De flesta trivs, är trygga och känner gemenskap i sitt bostadsområde.	Kvinnor, framför allt äldre, avstår i större utsträckning än män från att gå ut av rädsla för att bli överfallna eller utsatta för våld.

Ekonomiskt hållbar utveckling

+	-
Sysselsättningen ökar.	Skillnaderna i förvärvsfrekvens mellan olika geografiska områden består.
Arbetslösheten minskar.	Arbetslösheten bland unga 18-24 år har inte minskat.
Andelen lågutbildade minskar och andelen med hög utbildning ökar.	Skillnader i utbildningsnivå mellan olika områden ökar.

Ekologiskt hållbar utveckling

+	-
Koldioxidutsläppen fortsätter att minska inom industrisektorn.	Transporter är den största enskilda källan till koldioxidutsläpp.
Cykling och gång utgör ca 40 procent av det totala resandet.	Hushållen och transportsektorn står för den största energianvändningen.
Andelen miljöbilar ökar.	Bilresande utgör mer än 50 procent av det totala resandet.
Bussresandet har ökat.	Ytterligare åtgärder kan behövas om det nationella målet om kvävedioxid ska uppnås.
Halter av kadmium och kvicksilver i avloppsslam är under gränsvärdet.	Bensenhalten minskar men ligger sannolikt över det nationella miljömålet 2020.
Antalet miljöcertifierade företag ökar.	Cirka 2 000 örebroare exponeras för halter av partiklar som ligger över miljöbalkens normer.
38 företag är registrerade för miljödiplomering.	Örebro har förhållandevis få miljöcertifierade skolor och förskolor.

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges prioriterade mål i budget 2007

I förvaltningsberättelsen görs en värdering av om kommunens prioriterade mål samt mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl verksamheten har uppnått kommunfullmäktiges mål för ekonomi, medarbetare och verksamhet. Värderingen ska visa om kommunen utfört sin verksamhet väl, kunnat betala för den och inte skjutit

betalningsansvaret på framtiden. För Örebro kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt. Medborgaren ska sättas i centrum, den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt ar-

bete efter den styrmodell med uttalade strategier och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige, samt att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Rött Röd ruta innebär att målet inte är uppfyllt.

Gult Gul ruta innebär att målet till viss del är uppfyllt.

Grönt Grön ruta innebär att målet är uppfyllt.

Pilen visar trenden i utvecklingen under året.

→ Uppåtriktad pil innebär en positiv trend, måluppfyllelsen förbättras.

→ Parallell pil innebär en oförändrad trend, måluppfyllelsen är oförändrad jämfört med tidigare.

↘ Nedåtriktad pil innebär en negativ trend, måluppfyllelsen har försämrats.

	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Sysselsättningen i kommunen ska öka					
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	Minska			↘	Grönt
Öppen arbetslöshet	Minska	4,7	- 0,2	↘	Grönt
Öppen arbetslöshet inklusive alla i åtgärdsprogram	Minska	6,5	- 0,9	↘	Grönt
Antal personer i kommunala arbetsmarknadsåtgärder	Minska	2 210	- 1197	↘	Grönt

Bedömning: Det finns ingen aktuell statistik över sysselsättningen. Den öppna arbetslösheten har minskat inom alla åldersgrupper utom i gruppen ungdomar 18-24 år, där arbetslösheten i december 2007 ligger kvar på samma nivå som december 2006, 7 %. Den öppna arbetslösheten bland utrikes födda är i december 2007 mer än dubbelt så hög i Örebro som i riket. Skillnaden är 7,7 procentenheter.

Åtgärder: Fokusera kommunala insatser på coaching och matchning av personer till utbildning och arbete utifrån arbetsmarknadens efterfrågan. Fortsatt samverkan med Arbetsförmedlingen (AF), företagare och utbildnings- samordnare.

	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Örebro's plats på näringslivsrankingen ska förbättras					
Kommunstyrelsen	118	169	1	→	Rött

Bedömning: Örebro har vid 2007 års ranking tappat en placering i Svenskt Näringslivs ranking av bästa företagsklimatet och ligger nu på plats 169. Serviceundersökningen inom ramen för Stockholm Business Alliance visar att företagarna ger Örebro kommun ett värde på 63 av 100 möjliga.

Åtgärder: Fortsatt arbete med företagsbesök och utbildning av kommunens personal.

	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Antalet enheter som är självstyrande respektive drivs som intraprenader					
Kommunen totalt	Öka	1	1	↘	Grönt

Bedömning: Varberga förskolor har blivit intraprenad under 2007. Intresse finns i organisationen och arbetet har kommit igång bra. Beslut om ytterligare fyra intraprenader har tagits.

Åtgärder: Forsätta driva på arbetet inom det kommungemensamma projektet kring intraprenader

Andelen elever som lämnar grundskolan med godkända betyg ska öka per skolenhet	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Öka	70,5	- 3,8	↘	Rött
Skolnämnd nordost	Öka			↘	Gult
Engelbrektskolan	Öka	82,5	- 2,8	↘	Rött
Olaus Petriskolan	Öka	69,2	5,6	↗	Grönt
Glanshammars skola	Öka	83,3	7,1	↗	Grönt
Skolnämnd nordväst	Öka			↘	Rött
Lillåns skola 7-9	Öka	75,6	- 14,6	↘	Rött
Mellringeskolan	Öka	59,5	- 25,9	↘	Rött
Vivallaskolan	Öka	43,9	- 5,6	↘	Rött
Skolnämnd sydost	Öka			↘	Rött
Adolfsbergsskolan	Öka	86,8	2,8	↗	Grönt
Almbyskolan	Öka	67,3	- 11	↘	Rött
Brickebackens skola	Öka	51,3	- 3	↘	Rött
Navets skola	Öka	83,1	0,6	↗	Grönt
Skolnämnd sydväst	Öka			↘	Gult
Gumaeliuskolan	Öka	76,2	0,3	↗	Grönt
Mikaelskolan	Öka	60,5	4,9	↗	Grönt
Vasaskolan	Öka	70,3	- 1,3	↘	Rött
Östernärke områdesnämnd	Öka			↘	Gult
Odenskolan	Öka	71,7	1,3	↗	Grönt

Bedömning: Betygsresultaten i grundskolan har sjunkit. Andelen elever med godkända betyg i alla ämnen minskade med 3,8 procentenheter sedan 2006, till 70,5 procent. Flickornas resultat har försämrats med 1,8 procentenheter, medan pojkarnas minskning uppgår till hela 6 procentenheter.

Åtgärder: För att öka måluppfyllelsen har Barn och utbildning skapat forum för analys och diskussion, med målet att analysera resultatet och föreslå åtgärder för att upptäcka behov av insatser i tidiga åldrar och för att omfördela resurser inom och mellan skolenheter.

Alla enheter har under 2007 likabehandlingsplaner där elever, personal samt föräldrar aktivt deltar i arbetet och är överens om värdegrundsfrågorna	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Skolnämnd nordost	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Skolnämnd nordväst	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Skolnämnd sydost	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Skolnämnd sydväst	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Gymnasienämnd	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt
Östernärke områdesnämnd	Alla	Alla skolenheter		→	Grönt

Bedömning: Samtliga skolenheter har upprättat likabehandlingsplaner av god kvalitet. En uppföljning visar på brister i val av metoder samt brister i elevers delaktighet. Arbetet med likabehandlingsplaner på förskolorna återstår på flera håll.

Åtgärder: Plan för förbättringsarbete tas fram 2008

Antalet platser inom särskilda boenden och LSS-boenden ska öka	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt					
Vård- och omsorgsnämnd väster	Öka	439	102	↗	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd öster	Öka	564	4	↗	Grönt
Nämnd för funktionshindrade	Öka	414	8	↗	Grönt

Bedömning: Inom vård och omsorg har antalet platser ökat under 2007 och väntetiden har minskat något. Inom verksamheten för funktionshindrade har också en viss ökning skett av antalet boendelösningar men väntetiden har ökat. Inga nya boenden har kunnat öppnas under året och svårigheter med att hitta boendelösningar har inneburit ökade väntetider.

Åtgärder: Planering och igångsättning av nya byggnationer för boenden för att klara fler beslut under 2008 och därmed även korta väntetiden. Det utvecklingsarbete som staten har stimulerat till, genom särskilt beviljade medel, kommer också att på sikt ge effekter och bidra till måluppfyllelsen.

Antalet institutionsplaceringar för yngre ska minska	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt				↘	Rött
Socialnämnd väster	Minska	92	-7	↘	Grönt
Socialnämnd öster	Minska	58	10	↘	Rött

Bedömning: Målet att antalet institutionsplaceringar för yngre ska minska har inte nåtts under 2007. Programkansli Social välfärd och socialförvaltningarna har kartlagt processen för beslut om insatser för barn och unga samt hur värdekedjan av insatser ser ut.

Åtgärder: Förstärkning av socialkontoren, ny fältorganisation byggs upp, samverkan om lösningar med Barn och utbildning samt utveckla jämförelser med andra kommuner.

Halten tungmetaller och andra gifter i innerstadsmiljön och Svartån ska minska	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen som helhet				→	Gult

Bedömning: Pm 10 (partiklar): Modellberäkningar (SIMAIR) tyder på att MKN:s (miljö kvalitetsnorm) årsmedelvärde klaras med god marginal. Kvävedioxid: Modellberäkningen (SIMAIR) indikerar viss risk för överskridande av MKN:s årsmedelvärde, dock ej dygns- och timmedelvärdena. Bensen: Enligt mätning ligger halterna klart under MKN som träder i kraft 2010.

Åtgärder: Pm 10: Mätningarna har hittills legat under men mätningarna har endast gjorts på en enda punkt under ett år. För ett stabilt resultat bör beräkningarna pågå under minst 5 år. Om regionala miljömål tillämpas måste dock mer omfattande åtgärder vidtas. Arbetet med den nya översiktsplanen pågår. I det förslaget finns ställningstagande om kantzoner längs vattendragen. Fokus på bilsnål planering i arbetet med den nya översiktsplanen och all annan översiktlig planering för att minska utsläppen.

Citymiljön ska bli mer attraktiv och cityhandelns villkor ska förbättras	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Hur nöjd är du med Örebros centrum vad gäller hur attraktivt det är?			7		Gult
Byggnadsnämnd	Förbättras			→	Gult
Fritids- och turistnämnd	Förbättras			↗	Grönt
Programnämnd Samhällsbyggnad	Förbättras			→	Gult

Bedömning: I 2006 år Medborgarundersökning blev medelbetyget 7 på en tiogradig skala på frågan om centrumets attraktivitet. Förslag till vision för stadskärnan är framtagen och har varit på remiss. Dialogmöten med handel, fastighetsägare och andra aktörer har hållits. Träd och parkmark som tas i anspråk ska ersättas. Trygghetsinventeringar är utförda och arbete pågår.

Åtgärder: Beslut om delprojekt 2008 med successivt genomförande av "visionen för stadskärnan". I 2008 års medborgarundersökning frågar kommunen om citys attraktivitet igen.

Antalet medlemmar i ideella föreningar ska öka	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Fritids- och turistnämnd	Öka	25 653	715	↗	Grönt

Bedömning: Medlemsantalet i föreningar som fått föreningsbidrag från Fritids- och turistnämnden har ökat under 2007 från 24 938 medlemmar till 25 653 medlemmar.

Åtgärder: En tillsatt arbetsgrupp inom Fritids- och turistnämnden arbetar med förslag till förändringar inom bidragsområdet för att ytterligare stimulera utvecklingen.

Mål för god ekonomisk hushållning

Sjukfrånvaron för anställda kvinnor och män ska minska årligen, procent	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Minska	7,5	- 0,5	→	Grönt
Skolnämnd nordost	Minska	7,7	- 0,5	→	Grönt
Skolnämnd nordväst	Minska	7,7	- 0,9	→	Grönt
Skolnämnd sydost	Minska	6,9	- 0,8	→	Grönt
Skolnämnd sydväst	Minska	7,5	0,2	→	Rött
Gymnasienämnd	Minska	4,7	- 0,8	→	Grönt
Östernärke områdesnämnd	Minska	7,7	- 0,7	→	Grönt
Socialnämnd väster	Minska	5,7	- 0,5	→	Grönt
Socialnämnd öster	Minska	7,4	- 2,0	→	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd väster	Minska	10,5	- 1,0	→	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd öster	Minska	11	- 0,2	→	Grönt
Nämnd för funktionshindrade	Minska	7,9	0,1	→	Gult
Fastighetsnämnd	Minska	4,9	- 2,1	→	Grönt
Miljönämnd	Minska	3,1	- 4,2	→	Grönt
Teknisk nämnd exkl. VA/avfall	Minska	4,6	0,2	→	Rött
Byggnadsnämnd	Minska	3,9	- 0,1	→	Gult
Kultur- och medborgarnämnd	Minska	3,9	- 0,9	→	Grönt
Fritids- och turismnämnd	Minska	4,6	0,5	→	Rött
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	Minska	7,5	0,6	→	Rött
Programkansli Social välfärd	Minska	5,2	1,0	→	Rött
Programkansli Barn och utbildning	Minska	1,6	- 0,5	→	Grönt
Programkansli Samhällsbyggnad	Minska	3,7	- 8,7	→	Grönt
Stadskansli	Minska	2,4	- 0,1	→	Gult

Bedömning: Totalt har sjukfrånvaron minskat under året. Målet att minska sjukfrånvaron har under 2007 uppnåtts för kvinnor. Männen sjukfrånvaro har inte minskat, men ligger på en relativt rimlig nivå. Den huvudsakliga förklaringen till att den totala sjukfrånvaron sjunker är dels att långtidssjuk-skrivningar avslutas genom ett fortsatt målinriktat rehabiliteringsarbete, dels att tidiga insatser intensifierats. Implementering av arbetsmiljöriktlinjerna borde bidra till att den positiva utvecklingstrenden fortsätter. Trenden med att korttidssjukfrånvaron ökar måste tas på allvar och analyseras vidare.

Åtgärder: Fortsatt förebyggande arbete kan motverka korttidssjukfrånvaron och flera insatser har påbörjats. Ett målvärde för den totala sjukfrånvaron bör uttryckas framöver. Flera förvaltningar uppvisar sjunkande sjukfrånvaro men har en förhållandevis hög sjukfrånvaro.

Andelen elever som lämnar grundskolan med kunskaper som ger behörighet till gymnasiestudier på nationella program ska öka, procent	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Öka	81,5	- 3,2	→	Rött
Skolnämnd nordost	Öka			→	Gult
Engelbrettskolan	Öka	88,8	- 0,5	→	Rött
Olaus Petriskolan	Öka	84,6	0,2	→	Grönt
Glanshammars skola	Öka	100,0	11,9	→	Grönt
Skolnämnd nordväst	Öka			→	Rött
Lillåns skola 7-9	Öka	82,3	- 12,8	→	Rött
Mellringeskolan	Öka	74,7	- 18,6	→	Rött
Vivallaskolan	Öka	57,1	- 1,4	→	Rött
Skolnämnd sydost	Öka			→	Rött
Adolfsbergsskolan	Öka	90,8	- 0,9	→	Rött
Almbyskolan	Öka	83,6	- 4,3	→	Rött
Brickebackens skola	Öka	67,9	- 4,9	→	Rött
Navets skola	Öka	86,5	- 1,1	→	Rött
Skolnämnd sydväst	Öka			→	Gult
Gumaeliuskolan	Öka	88,1	5,5	→	Grönt
Mikaelskolan	Öka	75,0	1,8	→	Grönt
Vasaskolan	Öka	89,0	- 1,4	→	Rött
Östernärke områdesnämnd	Öka			→	Gult
Odenskolan	Öka	79,3	0,7	→	Grönt

Bedömning: Andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program har minskat. Av de 1 425 eleverna som gick ut grundskolan i de kommunala skolorna i Örebro var 81,5 % behöriga till gymnasieskolan. Det är en minskning jämfört med år 2006, då 84,7 % var behöriga.

Åtgärder: Fortsatt satsning inom områdena språklig utveckling, matematik, betyg och bedömning samt miljö.

Andelen elever med behörighet till högskolestudier ska öka, procent	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Gymnasienämnd	Öka	87	0	→	Gult
Bedömning: Andelen elever som fullföljer sina gymnasiestudier ökar med 4 % och är nu 4 % högre än snittet för riket. Andelen högskolebehöriga är oförändrat.		Åtgärder: Fortsatt satsning både på kvalitet och på att fler elever ska fullfölja sin utbildning.			
Genomsnittlig väntetid till särskilt boende ska minska, antal dagar	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Minska			→	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd väster	Minska	98	- 5	→	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd öster	Minska	98	- 6	→	Grönt
Bedömning: Den genomsnittliga väntetiden för att få permanent plats på särskilt boende har minskat i och med öppnandet av Elgströmska huset december 2007.		Åtgärder: Fortsatt strategiskt arbete med bland annat omvandling av platser och beläggningskrav. Fortsätta ett brett bostadsplaneringsarbete.			
Genomsnittlig väntetid till bostad med särskild service ska minska, antal månader	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Nämnd för funktionshindrade	Minska	20	+ 3	→	Rött
Bedömning: Den genomsnittliga väntetiden för att få boende med särskild service har ökat då antalet nya boenden inte har kunnat öka i den takt som behövs. Social välfärd fick i uppdrag att genomföra en stödbehovsmätning i befintliga boenden under 2007.		Åtgärder: Fortsatt strategiskt arbete med bostadsplanefrågor inom verksamheten för funktionshindrade. Kartläggning och analys av den totala bostadsplaneringsprocessen behövs.			
Antal hushåll med försörjningsstöd ska minska	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Kommunen totalt	Minska			→	Grönt
Socialnämnd väster	Minska	2 683	- 137	→	Grönt
Socialnämnd öster	Minska	1 297	- 56	→	Grönt
Bedömning: Bidragshushållen försätter att sjunka trots att arbetslösheten bland framför allt ungdomar är fortsatt hög. Social välfärd och Vuxenutbildning och arbetsmarknad har samverkat och startat utvecklingsprojektet Klivet.		Åtgärder: Delta och följa utvecklingen i den nya Samordningsförbundet Finsam i Örebro som startar 2008.			
Energianvändningen i kommunens fastigheter/lokaler ska minska genom aktiva åtgärder	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Fastighetsnämnd	Minska			→	Grönt
Fjärrvärmeförbrukning kWh/kvm		145,3	- 7	→	Grönt
Oljeförbrukning i kbm		581	- 173	→	Grönt
Elförbrukning i kWh/kbm		74,6	-		
Biobränsle i GWh		4,5	1,6	→	Grönt
Solenergi - installerad yta i kvm		366	- 264	→	Rött
Bedömning: Minskad energianvändning totalt är ett svårt mått eftersom ökad lokalyta också innebär ökad energianvändning. Däremot kan man se hur användningen av de olika energislagen förändras. Fastighetsnämnden konstaterar ändå att vi har minskat värmeanvändningen med 3 588 MWh, elanvändningen med 662 MWh och vattenförbrukningen med 9 542 kbm samt att man konverterat 1 123 MWh. Kvinnerstaskolans 390 kvm solpanel är trasig och har därför inte levererat någon solenergi under 2007.		Åtgärder: Åtgärderna inom EPC-projektet fortsätter enligt planering av del 2.			
Andel personer som har gått vidare till studier respektive arbete efter avslutade arbetsmarknadsåtgärder ska öka, procent	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	Öka	35,4	5	→	Grönt
Bedömning: I förhållande till 2006 har en större andel personer gått vidare till studier eller arbete efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd. Detta trots att målgruppen har förändrats och inriktningen på åtgärderna till stor del varit rehabilitering.		Åtgärder: Anpassa verksamheten efter deltagarnas behov. Fortsätta individanpassning, tidig kartläggning och rätt anvisning till rätt åtgärd.			
Den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar ska inte vara längre än 2 år, antal månader	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	< 24	32	2	→	Rött
Bedömning: Stort flyktingmottagande med många personer som har stora trauman från sina upplevelser i hemlandet kombinerat med en kort skolbakgrund gör att introduktionstiden blir längre än två år.		Åtgärder: En översyn ska göras av mottagandet och introduktionen av flyktingar. Behövs högre grad av individualisering och tidig kontakt med arbetslivet.			

Sammanfattande ekonomisk och finansiell analys

Kommunfullmäktige har fastställt tre ekonomiska och finansiella mål för kommunen samt uttalat inriktningen att kommunens pensionsåtagande ska kunna infrias med så små konsekvenser som möjligt för kommunens egentliga verksamhet, när utbetalningarna av pensioner för pensionsåtagandena före 1998 kulminerar omkring år 2020.

Starkt ekonomiskt resultat

Kommunfullmäktiges mål att resultatet före extraordinära poster ska uppgå till minst 90 mnkr klarades år 2007. Kommunens ekonomi är fortsatt stabil när 2007 års bokslut summeras. Trots detta är det viktigt att fortsätta hålla den höga budgetdisciplinen, för att konsolidera kommunens ekonomiska läge. Förutsättningarna att bibehålla en ekonomi som kan betecknas som långsiktigt stabil och därmed leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning, måste bedömas som goda. Resultatet för kommunen uppgår till 268,4 mnkr (294,3 mnkr 2006). Resultatet inkluderar poster av engångskaraktär (s.k. jämförelsestörande poster).

I resultatet ingår en avsättning till medfinansiering av Citybanan i Stockholm. Den infrastruktursatsningen

ska ge medborgare och företagare i Örebro kommun bättre kommunikationer till och från Stockholm vilket är en viktig fråga för utvecklingen i regionen. Avsättningen är 40 mnkr och är, eftersom Länstrafiken i Örebro län blir avtalspart mot staten, baserad på fördelningstalen i det konsortialavtal som kostnaderna för kollektivtrafiken i länet fördelas efter.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 7,8 procent jämfört med år 2006. Kostnadsökningstakten är betydligt högre än den varit under de senaste åren. Kostnadsökningarna är baserade på det utrymme som finns i kommunens ekonomi utifrån hur skatteintäkterna har utvecklats. Även om cirka 1 procent av kostnadsökningen kan förklaras med förändrad redovisning av statsbidrag, där tidigare riktade statsbidrag omvandlats till generella statsbidrag, är det viktigt att noggrant följa och analysera kostnadsutvecklingen i kommunen.

Kommunens samlade verksamhet redovisas inom nämndernas budgetar. Dessa visar ett positivt budgetöverskott med cirka 31 mnkr (24 mnkr 2006) exklusive kommunstyrelsen. Det är mycket positivt att samtliga programnämnder redovisar överskott mot

budget även i årets bokslut. Därmed kan det också konstateras att verksamheten har kunnat finansieras inom befintliga budgetramar under de senaste tre åren. I och med detta samt att flera av nämnderna fått utökade budgetramar för nya satsningar ser nämndernas budgetläge ganska bra ut även inför år 2008. Enskilda driftsnämnder under programnämnderna har stora budgetavvikelser. En viktig uppgift blir att noggrant analysera det ekonomiska resultatet för att veta vilka effekter i verksamheterna som är varaktiga och vilka som är tillfälliga. Då får man en bild av behovet att justera nämndernas budgetramar efter förändrade förutsättningar. Eventuella förändringar av budgetramarna bör vara möjliga att genomföra via omprioriteringar.

De ekonomiska effekterna av arbetet i nämnderna visar att verksamheterna är på god väg att klara av det många gånger svåra arbetet med att göra förändringar och kostnadsreduceringar. Under året har det gjorts många goda insatser inom hela organisationen och det kan också utläsas i de budgetöverskott som uppstått. Förbättringarna av verksamheternas budgetläge beror till största delen på allmän återhållsamhet, genomförda kostnadsreduceringar samt

vissa tillkommande intäkter. Utifrån befolkningens sammansättning är behovet av mer resurser i verksamheterna på en hanterbar nivå nu och de närmaste åren framöver.

Mer detaljerad information om ekonomi, verksamhet och viktiga händelser inom respektive programnämnd, kommunstyrelsen och övriga nämnder, redovisas under avsnittet kommunredovisning.

Skatteintäkter och statsbidrag redovisade ett överskott mot budget med cirka 60 mnkr. Dessa intäkter är svårbedömda eftersom prognoserna för uppräkningsfaktorer ändras flera gånger innan slutavräkning sker. Huvudorsaken till de ökade skatteintäkterna är att sysselsättningsläget i riket har förbättrats, liksom det totala antalet arbetade timmar.

Avstämning mot kommunallagens balanskrav

Mnkr	
Årets resultat	268,4
Realisationsvinster anläggningstillgångar	- 3,1
Justerat resultat, resultat i förhållande till balanskravet	265,3

Avstämningen mot balanskravet visar att kommunen uppfyller det lagstadgade balanskravet.

Kommunallagens balanskrav ställer krav på alla kommuner att skapa tillräckliga marginaler för att undvika att underskott mot balanskravet uppstår i framtiden. Exempel på situationer då underskott kan uppstå är variationer i skatteintäkterna (avräkningarna) eller att en eller flera verksamheter får stora budgetunderskott som inte kan hanteras tillräckligt snabbt. För att i framtiden på ett bättre sätt kunna hantera en situation med underskott mot balanskravet, är det viktigt med ett medvetet och tydligt långsiktigt sparande. Detta för att kunna hantera situationer då nivån på de ekonomiska och finan-

siella målen även vid måluppfyllelse är otillräcklig och kommunen redovisar bokslutsresultat med underskott mot balanskravet.

Detta sparande kan betecknas som en konjunktur- och strukturbuffert i en långsiktigt god ekonomisk hushållning, som dessutom ger möjligheter att klara det mer kortsiktiga balanskravet. Ett medvetet uppbyggt sparande inom kommunens eget kapital kan användas till att möta framtida intäktsminskningar, kostnadsökningar eller avyttringar av tillgångar som kortsiktigt ger ekonomiska förluster, men i ett längre perspektiv skapar förutsättningar för minskade kostnader. Detta särskilda sparande markeras i not som en del av eget kapital.

Nettoinvesteringarna är höga

Enligt kommunfullmäktiges mål ska nettoinvesteringarna i den skattefinansierade verksamheten kunna uppgå till 210 mnkr som ett årsgenomsnitt. Med beaktande av de senaste årens investeringsnivåer och utfallet 2007 är bedömningen att målet inte klaras. Det är dock så att investeringarna ändå kan finansieras på ett bra sätt eftersom kommunen under de senaste åren och även 2007, har haft bra resultat i resultaträkningen för driftsverksamheten.

I kommande budgetarbeten måste investeringarna anpassas till kommunens ekonomi.

Målet för nettoinvesteringarna är av den karaktären att det vid bedömningen av måluppfyllelse är nödvändigt att göra en bedömning över en längre tidsperiod än ett år. En tillfälligt hög investeringsnivå kan finansieras med egen likviditet eller nyupplåning inom ramen för låneskuldsålet. Investeringsnivån i de taxefinansierade verksamheterna behöver också analyseras närmare, eftersom en alltför hög investeringsnivå riskerar att få genomslag i form av ökade avgifter för VA och avfall.

Vidare behöver de investeringar som klassificeras som självfinansierande bedömas separat då de ska generera oförändrade eller lägre driftskostnader. Ett exempel är EPC-projektet. Det handlar om investeringar som ska minska energiförbrukningen i kommunens fastigheter.

I 2007 års bokslut finns investeringar som inte är slutförda. Dessa investeringar kommer att prövas i samband med begäran om ombudgeteringar till innevarande år och uppgår i bokslutet till cirka 100 mnkr. Den totala nivån för kommunens nettoinvesteringar uppgick till 399 mnkr år 2007.

Målet för låneskulden klaras

Kommunfullmäktiges mål att låneskulden ska kunna variera mellan 0 och 400 mnkr klarades år 2007.

Låneskulden har amorterats ned under de senaste åren och uppgår i 2007 års bokslut till 128,2 mnkr. Det har skett medvetet utifrån de mål som kommunfullmäktige beslutat, i syfte att nå och bibehålla en långsiktigt hållbar ekonomi.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

Kommunen har i nuläget inget fastställt mål för hur pensionsåtagandet ska klaras. Däremot finns en uttalad ambition att kommunen ska skapa medel som gör att de stora utbetalningarna av pensioner som kulminerar åren 2017 – 2022, kan hanteras på ett sätt som minimerar konsekvenserna för kommunens egentliga verksamhet. Kommunen har, genom tidigare placeringar och avkastningen på dessa, en pensionsmedelsförvaltning som täcker cirka 27 procent av det samlade pensionsåtagandet. Under 2006 och 2007 har 100 mnkr extra tillförts pensionsåtagandet. Av kommunens återlån, det vill säga medel som investerats istället för att placeras i pensionsmedelsförvaltningen, återstår 150 mnkr. Pensionsförpliktelseerna i ansvarsförbindelsen har ökat mycket

sedan föregående bokslut som en följd av nya beräkningsgrunder för kommunala pensioner (RIPS 07). Av dessa skäl och att kommunens ekonomiska resultat är bra, bör det även efter 2007 års bokslut göras en extra avsättning till kommunens pensionsmedelsförvaltning. Avkastningen på finansiella placeringar av pensionsmedlen har varit 5,3 procent högre än målet, som är statslåneräntan plus 0,5 procent.

I avsnittet Kommunens ekonomi, (kommunredovisning) ges mer information om kommunens resultat och finansiella ställning.

Kommunens företag

Örebro kommun bedriver en del av sin verksamhet i företagsform och har därför ägarintressen i ett antal olika aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser. Kommunfullmäktige har fastställt särskilda ägardirektiv för de majoritetsägda aktiebolagen.

Årets resultat och verksamhet i dessa aktiebolag bedöms överensstämma med kommunens ändamål för företagens verksamhet. I avsnittet Kommunens företag ges mer information om de olika företagens ändamål, verksamhet och måluppfyllelse.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ger en samlad bild av kommunens verksamhet, oberoende av vilken juridisk form som verksamheten bedrivs i.

Den verksamhet, som bedrivs i förvaltningsform, är den dominerande delen i den sammanställda redovisningen, och överensstämmer därför i normalfallet väl med den ekonomiska utvecklingen för Örebro kommun.

Resultaträkningen visar på ett resultat på 315,1 mnkr (384,3 mnkr 2006). Balansräkningen har en omslutning på nästan 13 miljarder kronor och det egna kapitalet uppgår till 4,6 miljarder kronor per 2007-12-31.

Mer information finns i avsnittet Sammanställd redovisning.

Medarbetare – utveckling och resultat

Små förändringar i personalstrukturen

Antalet tillsvidareanställda har förändrats marginellt under året och antalet visstidsanställda har minskat något. Minskningen har skett inom Social välfärd samt Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, till följd av konverteringsregeln i LAS (Lagen om anställningsskydd) respektive förändringar i arbetsmarknadspolitiken. Andelen tillsvidareanställda kvinnor är oförändrat 78 procent medan andelen visstidsanställda kvinnor har ökat med en procentenhet till 76 procent. Den samlade bedömningen för kommunen är att antalet månadsavlönade kommer att vara oförändrat eller minska något.

Inom Barn- och utbildning fortsätter förskoleverksamheten att öka de närmaste åren. Samtidigt bedöms grundskoleverksamheten och gymna-

sieskolan minska, till följd av att fler friskolor etableras samt minskat elevunderlag. Inom övriga programområden bedöms verksamheten vara relativt oförändrad. Den pågående översynen av kommunens administration, FRAM-projektet, innebär en minskning av den administrativa personalen. Beslutet om intraprenader kan komma att påverka verksamheterna liksom utmaningsrätten kan komma att påverka Samhällsbyggnads verksamheter. Under året togs den första intraprenaden i drift och beslut togs om ytterligare fyra intraprenader.

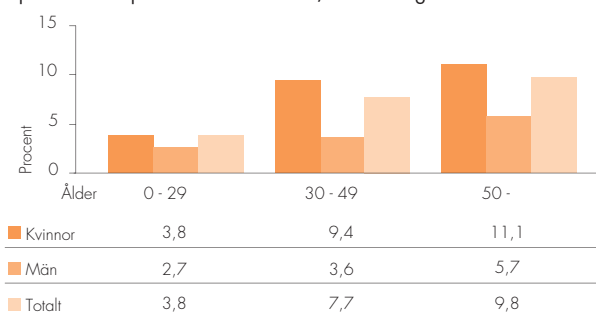
Sjukfrånvaron fortsätter att minska

Under 2007 har sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter till 7,5 procent. I huvudsak beror minskningen på att långtidssjukskrivningar avslutas och

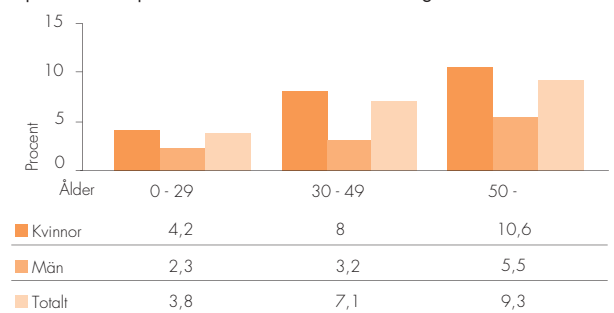
att arbetet med tidiga insatser intensifierats. Samtliga programområden uppvisar minskad sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron bland kvinnor har minskat till 8,6 procent. Männens sjukfrånvaro är däremot oförändrat 4,5 procent.

75 procent av sjukfrånvaron avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, vilket är en förbättring. Sjukfrånvaron har minskat i åldrarna 30 år och uppåt men det är fortfarande högst sjukfrånvaro i åldrarna 50 år och äldre. Kvinnor i gruppen 29 år och yngre uppvisar en ökad sjukfrånvaro. Den korta sjukfrånvaron ökar, vilket förvaltningarna är uppmärksammade på och flera insatser har påbörjats för att åstadkomma en minskning.

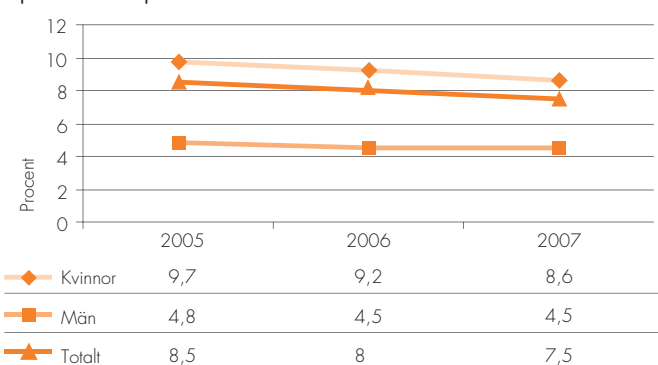
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden/ålderskategori och kön 2006

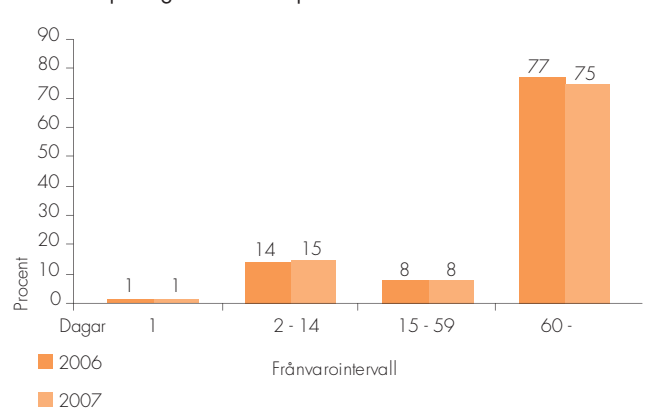
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden/ålderskategori och kön 2007

Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden Örebro kommun

Andel sjukdagar fördelade på frånvarointervall

Utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är ett ständigt utvecklingsområde. Under året tog kommunen fram "Riktlinjer för arbetsmiljöarbete" för hela organisationen som nu ska implementeras. Vidare påbörjades ett arbete med att förbättra och kvalitetssäkra rutinerna för rapportering av arbetsskador, tillbud samt hot och våld. Från och med 2008 kommer inrapporteringen att ske via det elektroniska systemet LISA. Förhoppningen är att dessa åtgärder ska bidra till att den positiva utvecklingstrenden fortsätter.

Användandet av arbetstiden

Arbetet med att så långt det är möjligt erbjuda önskad sysselsättningsgrad har resulterat i att andelen tillsvidareanställda med heltid har ökat marginellt. Det är bland kvinnorna förändringen skett. En liten ökning i medelsysselsättningsgraden kan konstateras. För

visstidsanställda har en ökning av andelen deltidanställda skett. Anledningen är att förvaltningarna använder vikarier med lägre sysselsättningsgrad än vad ordinarie personal har. Deltidsanställningar är vanligast inom kostverksamheten samt vård och omsorg. Det är svårt att hitta kombinationsmöjligheter som är hållbara ur arbetsmiljösynpunkt och stämmer med kompetenskraven. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden kan öka, men aldrig nå 100 procent, eftersom det finns medarbetare som inte vill eller kan arbeta heltid.

Den ökade sysselsättningsgraden har till viss del påverkat fyllnadstiden, som har minskat under året. Minskningen förklaras även av att timavlönade används i större utsträckning för att lösa korttidsfrånvaro. Det är troligen en förklaring till att även användandet av övertid har minskat.

Användandet av timavlönade har ökat de senaste åren. Ökningen har fortsatt under 2007 och är störst inom Social välfärd. En del av ökningen kan förklaras med en ökad korttidsfrånvaro. Timavlönade används främst för att lösa akut uppkomna behov på grund av sjukfrånvaro, kortare ledigheter samt tillfällig arbetsanhopning. Ökningen av timavlönade motsvarar en kostnad på 19 miljoner kronor. Dessa kostnader kan till en del användas till att utöka sysselsättningsgraden. Prognosen för timavlönade är att nivån kommer att vara ungefär densamma, men är beroende av hur arbetet med att öka sysselsättningsgrader går.

I förhållande till 2006 har den faktiska arbetstiden ökat med två procentenheter till 84 procent, till stor del på grund av minskningen i den totala sjukfrånvaron.

Tillsvidareanställda	Antal anställda 2007	Förändring antal anställda från 2006*	Antal årsarbetare 2007	Förändring antal årsarbetare från 2006*
Barn och utbildning	4 597	- 3	4 427	2
Samhällsbyggnad	927	297	902	277
Social välfärd	4 001	11	3 650	18
Stadskansliet	130	4	129	4
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	257	4	250	2
Totalt Örebro kommun	9 912	- 1	9 378	9

Visstidsanställda	Antal anställda 2007	Förändring antal anställda från 2006*	Antal årsarbetare 2007	Förändring antal årsarbetare från 2006*
Barn och utbildning	692	49	633	39
Samhällsbyggnad	90	45	86	42
Social välfärd	558	- 30	487	- 51
Stadskansliet	16	5	15	5
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	30	- 34	27	- 34
Totalt Örebro kommun	1 386	- 14	1 248	- 44

Totalt Örebro kommun	11 298	- 15	10 626	- 19
-----------------------------	---------------	-------------	---------------	-------------

*Programområde Tillväxt och utveckling upphörde vid årsskiftet 2006/2007. De anställda inom Tillväxt och utveckling, exklusive Vuxenutbildnings- och arbetsmarknad, tillhör efter omorganisationen programområde Samhällsbyggnad. Det innebär att Samhällsbyggnads jämförelse med 2006 påverkas och att Örebro kommuns siffror erhålls genom en direkt jämförelse med föregående år och inte genom summering av jämförelsetabellen

Ökad intern och extern rörlighet

Från och med 1 juni 2007 upphävdes det beslut om anställningsstopp som kommunstyrelsen fattade 2003. Den arbetsordning för omställningsarbetet som tidigare funnits har under året ersatts av riktlinjer för personalrörlighet. Enligt riktlinjerna ska medarbetare som är berörda av omställning samt redan anställda medarbetare som har efterfrågad kompetens, ges företräde till lediga arbeten. Den interna rörligheten har ökat efter att ha varit relativt oförändrad under de senaste åren. Det har till en del sin grund i organisationsförändringar samt omställningsarbetet där berörda medarbetare får ny placering tillsvidare. Det har inneburit att det sammanlagda antalet medarbetare som är berörda av omställning har fortsatt att minska. De som återstår tillhör stora personalgrupper med relativt hög rörlighet och möjligheterna att hitta nya placeringar bedöms som goda. Under året fattades beslut om två skolnedläggningar, vilket tillsammans med översynen av administrationen kommer att innebära en ökad intern rörlighet under 2008.

Den externa rekryteringen har ökat successivt sedan 2005, främst på grund av att den efterfrågade kompetensen inte har funnits bland kommunens anställda. Trenden är att pensionsavgångarna har ökat de senaste åren och den bedöms hålla i sig. Under året fattade kommunstyrelsen beslut om möjligheten att göra enskilda överenskommelser om särskild avtalspension, vilket också kan bidra till att fler går i pension. Bedömningen är att pensionsavgångarna de närmaste åren kommer att kunna hanteras. Det är dock viktigt att planering och behovsanalys sker i god tid för att möjliggöra en strategisk kompetensväxling. Både den externa och interna rörligheten bedöms öka som ett resultat av ett mer aktivt arbete med kompetensväxling.

Ny medarbetarenkät med positiv trend

Örebro kommun har för andra gången genomfört en medarbetarundersökning. Sammanfattningsvis visar resultatet för 2007 på en positiv utvecklingstrend. Medarbetarindex, som är ett sammanfattande mått, har förbättras sedan mätningen 2005. Det har skett en förbättring på alla frågeområden, med undantag av organisationsklimatet som har gått tillbaka något.

Bättre arbetsvillkor och jämställdhet

Nyckeltalsinstitutets arbetsvillkorindex (AVI) och jämställdhetsindex (JÄMIX), är två sammanfattande index med utgångspunkt i vardera nio nyckeltal kring arbetsvillkor och jämställdhet. I mätningen av 2007 års resultat har Örebro kommun nått ett förbättrat resultat i båda indexen. JÄMIX-resultatet ligger över medianvärdet medan AVI ligger under medianvärdet i jämförelsematerialet. Under året har förvaltningarna påbörjat ett arbete med att implementera ”Riktlinjer och handlingsplan mot trakasserier”. Förhoppningen är att det arbetet kan bidra till ett mer aktivt mångfaldsarbete.

För mer information se ”Personalbokslut 2007 Örebro kommun”.

Framtidsbedömning

Kommunen som organisation

Strategin med ekonomiska mål som har tillämpats de senaste åren, har resulterat i betydligt förbättrade ekonomiska resultat i de senaste fyra årens bokslut. Kommunens ekonomi har fortsatt att utvecklas på ett bra sätt vilket kan exemplifieras med att två av tre ekonomiska och finansiella mål har uppfyllts.

Samtidigt som det kan konstateras att kommunens ekonomi har förbättrats och stabiliserats är det viktigt att fortsätta arbeta konsekvent och medvetet med att tillämpa de ekonomiska och finansiella målen för att åstadkomma en långsiktigt hållbar ekonomi, samt skapa balans mellan ekonomi och verksamhet och därmed ge stabila förutsättningar att planera och bedriva verksamheten framöver.

Samtliga nämnder redovisar överskott mot sina budgetramar, sammantaget med cirka 31 mnkr exklusive kommunstyrelsen. Även om en del av överskotten kan förklaras med engångseffekter och senarelagda tillsättningar av tjänster samt utbildningsinsatser, visar bokslutet att den verksamhet som kommunen bedriver bör vara möjlig att rymma inom nämndernas budgetar även de närmaste budgetåren. Det är viktigt att även fortsättningsvis låta förändringstryck och kontroll över kostnadsutvecklingen vara vägledande i det fortsatta arbetet i kommunen.

Att klara av detta är viktigt för att göra det möjligt att omprioritera till verksamhetsområden där det finns stora behov. En bedömning av verksamheternas behov utifrån demografi visar att det är möjligt att göra omprioriteringar mellan olika verksamheter förutsatt att nuvarande ambitionsnivå för kvaliteten bibehålls.

Kvalitet

2007 års medborgarenkät visar på att medborgarna inte har så positiva attityder till verksamheterna äldreomsorg, socialtjänst samt gator, vägar och renhållning. Samtidigt har dessa

Örebro flygplats.

verksamheter störst betydelse för dem som svarat. Medborgarnas förtroende för kommunen har förbättrats men är fortfarande relativt lågt. Detta behöver fortsatt uppmärksammas i arbetet med att utveckla kommunens verksamhet. Regelbundna brukarundersökningar genomförs i verksamheterna och inom vård och omsorg görs också kvalitetsinspektioner.

Kommunen har under 2007 antagit en servicepolicy och en stor del av kommunens medarbetare har utbildats i att sätta medborgaren i centrum.

I det fortsatta utvecklingsarbetet ingår medborgardialog och brukarinflytande som viktiga frågor. Tjänstegarantier för kommunens verksamheter ska arbetas fram. Uppföljning, utvärdering och rapportering ska utvecklas för att kommunen på ett bättre sätt ska kunna redovisa hur skattepengarna

används och vilka resultat verksamheterna uppnått.

Kommunens investeringar

Bokslutet visar att investeringsnivån fortfarande är för hög. Kommunens goda likviditet gör det möjligt att på kort sikt finansiera en tillfälligt hög investeringsnivå. För budget 2008 och framåt är dock investeringarna på en fortsatt hög nivå, vilket kan innebära problem med att finna en tillräckligt bra finansiering.

Kommunens pensionsåtaganden

Kommunen behöver göra mer insatser för att hantera kommunens pensionsåtaganden inför den stora ökningen av pensionsutbetalningar om drygt tio år. Frågan har aktualiserats ytterligare under år 2007 sedan nya antaganden

för beräkning av pensionskulden tagits fram. De nya beräkningsgrunderna benämns RIPS-07.

Samhällsekonomi

Den allmänna bedömningen är att kommunsektorn kommer att ha ganska goda ekonomiska förutsättningar de närmaste åren, om kommunerna förmår att anpassa och begränsa kostnadsutvecklingen till nivåer som är lägre än utvecklingen av skatteintäkter och statsbidrag. De aktuella prognoserna visar att skatteunderlaget ökar i en ganska god takt de närmaste åren.

Sysselsättningsläget har förbättrats under senare delen av 2006 och 2007. Bedömningen är att sysselsättningsläget kommer att förbättras även 2008 men ökningstakten förväntas bli något lägre. Sammantaget innebär det att kommunerna behöver fortsätta att arbeta med omstrukturering och effektivisering, för att kunna klara av att bedriva och finansiera verksamheten samt klara av det lagstadgade kravet på god ekonomisk hushållning.

Åren 2009 och 2010 är bedömningen att kommunernas ekonomi kommer att försämrats trots att de grundläggande ekonomiska faktorerna bedöms bli ganska gynnsamma. Huvudorsakerna till försämringen är att statsbidragen i grunden är nominellt oförändrade, samt att pensionskostnaderna successivt börjar stiga. Dessutom kommer en del varningssignaler om att tillväxten kommer att dämpas.

Lagar och reformer

En utredning pågår som bland annat ska se om staten ska ta över finansieringsansvaret för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Kommunsektorn har länge ansett att kostnaderna har ökat på ett sätt som väsentligt överstiger de medel kommunerna fick när reformen infördes. Erfarenheterna från tidigare reformer av utjämnningssystemet visar att det blir ekonomiska konsekvenser

som behöver hanteras av respektive kommun, utifrån om kommunen blir vinnare eller förlorare efter förändringen. Kommunen behöver ha en god beredskap för att hantera en eventuell förändring av betalningsansvaret. En proposition i ärendet har varit ute på remiss under 2007 och riksdagen ska, om planeringen fullföljs, besluta om propositionen under år 2008.

En reform om vårdnadsbidrag har också varit ute på remiss i slutet av 2007 och början av 2008. Reformen som är frivillig för kommunerna planeras att kunna gälla från och med 1 juli 2008.

Näringsliv

Kommunen har medverkat vid ett flertal nyetableringar framförallt inom branscherna logistik och handel. Från 2007 har kommunen startat ett proaktivt etableringsarbete. Ett hundratal företag med verksamhet, läge eller relation till Örebro har kartlagts och kontaktats med syftet att skapa relationer och väcka intresse för Örebro som verksamhetsort.

Befolkning

Kommunens invånarantal fortsätter att öka. Ökningen av befolkningen har de senaste två åren varit betydligt högre än tidigare då årsgenomsnittet varit ca 700 invånare per år. Under 2007 var ökningen 1 452 invånare (1 244 invånare 2006). Förutsättningarna för en fortsatt ökning av befolkningsunderlaget måste bedömas som goda mot bakgrund av det positiva intresse som finns för Örebro som bostads-, etablerings-, besöks- och studieort.

Driftsredovisning per nämnd (tkr)

Driftsnämnd/anslag	Bokslut 2007			Budget 2007	Budget avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Netto		
Barn och utbildning	2 785 824	554 335	2 231 489	2 232 993	1 504
Skolnämnd nordost	267 078	6 158	260 920	264 145	3 225
Skolnämnd nordväst	467 889	23 374	444 515	444 517	2
Skolnämnd sydost	481 091	9 218	471 873	470 717	-1 156
Skolnämnd sydväst	398 590	13 450	385 140	384 009	-1 131
Gymnasienämnden	779 042	402 480	376 562	380 266	3 704
Östernärke områdesnämnd	91 095	1 954	89 141	84 065	-5 076
Programnämnd	301 039	97 701	203 338	205 274	1 936
Social välfärd	2 415 474	327 585	2 087 889	2 101 915	14 026
Socialnämnd öster	220 707	33 437	187 270	186 859	-411
Socialnämnd väster	344 319	35 786	308 533	312 883	4 350
Vård- och omsorgsnämnd öster	645 784	33 609	612 175	618 940	6 765
Vård- och omsorgsnämnd väster	468 859	23 964	444 895	445 454	559
Nämnden för funktionshindrade	641 010	133 214	507 796	507 766	-30
Överförmyndarnämnden	5 891	23	5 868	5 855	-13
Programnämnden	88 904	67 552	21 352	24 158	2 806
Samhällsbyggnad	1 761 393	1 156 436	604 957	618 105	13 148
Fastighetsnämnden	833 504	777 766	55 738	61 331	5 593
Miljönämnden	17 629	8 726	8 903	10 155	1 252
Tekniska nämnden exklusive VA och avfall	320 548	202 358	118 190	125 614	7 424
Byggnadsnämnden	57 706	31 981	25 725	26 310	585
Kollektivtrafik	143 090	6 018	137 072	129 639	-7 433
Mark	42 068	41 498	570	3 482	2 912
Kultur- och medborgarnämnden	181 847	34 174	147 673	149 611	1 938
Fritids- och turistnämnden	111 251	33 377	77 874	76 498	-1 376
Glanshammar lokala nämnd	4 173	187	3 986	4 014	28
Tysslinge lokala nämnd	3 925	94	3 831	3 868	37
Östernärke områdesnämnd	5 676	547	5 129	4 478	-651
Programnämnden	39 976	19 710	20 266	23 105	2 839
Taxefinansierade verksamheter	264 607	278 066	-13 459	0	13 459
VA	145 484	145 577	-93	0	93
Avfall	119 123	132 489	-13 366	0	13 366
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	248 484	65 404	183 080	185 227	2 147
Stadsrevisionen	2 417		2 417	2 540	123
Valnämnden	29		29	200	171
Summa nämnder	7 478 228	2 381 826	5 096 402	5 140 980	44 578

Driftnämnd/anslag	Bokslut 2007			Budget 2007	Budget avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Netto		
Kommunstyrelsen m.m.	288 126	166 226	121 900	169 552	47 652
Kommunledningen	30 457	381	30 076	31 519	1 443
Till kommunstyrelsens förfogande	2 299	2 272	27	28 751	28 724
Stadskansliet	139 516	23 202	116 314	117 237	923
Kommungemensamma verksamheter	56 573	10 333	46 240	44 237	- 2 003
Kommungemensamma statsbidrag		130 038	- 130 038	- 111 600	18 438
- Flyktingsstatsbidrag m.m.		78 879	- 78 879	- 60 000	18 879
- Maxtaxa barnomsorg		51 159	- 51 159	- 51 600	- 441
Nerikes brandkår	59 281		59 281	59 408	127
Finansiering	- 216 907	11 629	- 228 536	- 241 532	- 12 996
Personalförsäkring	- 202 070		- 202 070	- 180 620	21 450
Pensionskostnader	298 475	1 299	297 176	285 373	- 11 803
Semesterlöneskuldsförändring	5 535		5 535	10 000	4 465
Kapitalkostnader	- 316 041		- 316 041	- 296 285	19 756
Avsättning Citybanan	40 000		40 000	0	- 40 000
Försäljning av tomträtter		7 497	- 7 497	- 15 000	- 7 503
Internt avkastningskrav fastigheter	- 45 200		- 45 200	- 45 200	0
Avskrivning lån	734		734	200	- 534
Avgifter, ersättningar och intern ränta	1 660	2 832	- 1 172	0	1 172
Driftsbudget totalt	7 549 447	2 559 681	4 989 766	5 069 000	79 234
Avgår interna poster	- 946 034	- 946 034			
Verksamhetens kostnader / intäkter	6 603 414	1 613 647	4 989 766	5 069 000	79 234

Investeringsredovisning (tkr)

	Budget	Inkomster	Utgifter	Netto	Avvikelse
Skattefinansierad verksamhet	382 200	10 059	320 081	310 022	72 178
Fastighetsinvesteringar	176 700	3 213	136 960	133 747	42 953
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	136 700	603	105 332	104 729	31 971
Barn och utbildning varav	78 200	227	78 542	78 315	- 115
Mariebergsskolan	47 400	11	50 999	50 988	- 3 588
Förskolor	20 000	36	17 518	17 482	2 518
Gymnasieskolan	5 000	181	8 680	8 499	- 3 499
Övrigt	5 800	0	1 345	1 345	4 455
Social välfärd varav	26 000	0	5 957	5 957	20 043
Gruppboenden, lokaler och bostäder	26 000	0	5 957	5 957	20 043
Samhällsbyggnad varav	32 500	375	20 833	20 458	12 042
Vinterstadion	25 600	0	19 399	19 399	6 201
Övrigt	6 900	375	1 434	1 058	5 842
Fastighetstekniska åtgärder	40 000	2 610	31 628	29 018	10 982
Trafik och miljöinvesteringar	63 500	6 430	47 248	40 818	22 682
Ett hållbart trafiksystem	6 738	1 961	7 007	5 046	1 692
Trafikreglering och miljö	3 000	54	3 116	3 063	- 63
Stadsmiljöåtgärder	1 620	0	456	456	1 164
Miljö- och naturvård	3 800	4 411	6 289	1 878	1 922
Å-staden och Lilla Å-promenaden	1 750	0	644	644	1 106
Örebro växer	10 617	3	6 043	6 040	4 577
Biogas	18 500	0	11 326	11 326	7 174
Övrigt	17 475	0	12 366	12 366	5 109
Inventarier, IT, fordon m.m.	96 800	409	65 478	65 069	31 731
Programnämnd Barn och utbildning	24 000	425	20 425	20 001	3 999
Programnämnd Social välfärd	18 700	0	11 400	11 400	7 300
Programnämnd Samhällsbyggnad	7 800	- 16	6 477	6 493	1 307
Fordon	30 000	0	13 200	13 200	16 800
IT	6 500	0	6 500	6 500	0
IP-telefoni	7 300	0	5 733	5 733	1 567
Vuxenutbildning- och arbetsmarknad	400	0	354	354	46
Kommunstyrelsen	2 100	0	1 389	1 389	711
Självfinansierade investeringar	45 200	8	70 396	70 388	- 25 188
Minskat oljeberoende/alternativa energilösningar (epc)	40 700	8	70 164	70 156	- 29 456
Övrigt	4 500	0	232	232	4 268
Taxefinansierad verksamhet	56 600	75	64 080	64 005	- 7 405
VA	30 000	75	25 243	25 168	4 832
Avfall	20 800	0	9 353	9 353	11 447
Inventarier, fordon	5 800	0	3 120	3 120	2 680
VA-exploatering	0	0	26 364	26 364	- 26 364
Totalt investeringsbudget	438 800	10 134	384 162	374 028	64 772
Förvärv av anläggningstillgång	0	85	25 035	24 949	- 24 949
Totalt inklusive förvärv av anläggningstillgång	438 800	10 220	409 197	398 977	39 823
Försäljningar mark, fastigheter och tomträtter		12 955	0	- 12 955	

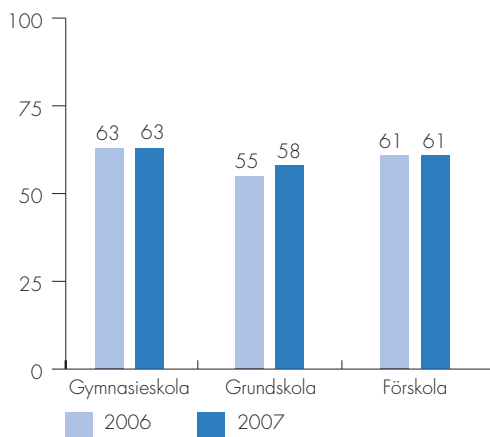
Barn och utbildning

Ekonomiskt resultat

Programområdet redovisar ett överskott på 1,5 mnkr för år 2007. De fyra skolnämnderna redovisar ett överskott på 0,9 mnkr, Östernärke områdesnämnd ett underskott på 5,1 mnkr och Gymnasienämnden ett överskott på 3,7 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Förskola	579,1	523,1
Grundskola	1 173,8	1 156,6
Gymnasieskola	382,0	366,7
Särskola	82,1	77,3
Övrig verksamhet	14,5	13,8
Totalt	2 231,5	2 137,4

Medborgarnas attityder till verksamheterna (NMI)
Se bilaga 3.

Barn-/elevantal	2007	2006
Förskola (1-5 år)	6 260	6 031
Kommunal förskola	5 669	5 462
Familjedaghem	201	197
Enskilda verksamheter	390	372
Grundskola och förskoleklass	14 556	14 877
Kommunala skolor	12 607	12 908
Fristående skolor	1 949	1 969
Gymnasieskola (exkl. RGD- RGH)	7 399	7 236
Kommunala skolor	6 842	6 768
Fristående skolor	407	345
Fristående skolor i andra kommuner	33	27
Elever från Örebro i andra kommuner	117	96

Medborgaren i centrum – förskola

Verksamhetens processer	2007	2006	Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Gruppstorlek	16,7	16,9	Bemötande, föräldrar i förskolan		
Personaltäthet, barn per årsarbetare	5,2	5,2	Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola		86 %
Årsarbetare, andel med pedagogisk högskoleutbildning, procent	60	58	Tillgänglighet, föräldrar i förskolan		
Andel inskrivna barn i enskild regi, procent	6,7	6,2	Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas		74 %
Andel barn i förskoleverksamhet, procent	85,5	85,5	Inflytande och påverkan, föräldrar i förskolan		
			Jag är nöjd med det inflytande jag har i förskolan		70 %
Ekonomiska nyckeltal	2007	2006	Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Kostnad (kr) per inskrivet barn i förskolan		104 200	Sjukfrånvaron totalt	7,4 %	7,9 %
Kostnad (kr) per inskrivet barn i familjedaghem		102 321	kvinnor	8,1 %	3,9 %
			män	8,7 %	4,2 %
			Andel korttidsfrånvaro	16,9 %	14,7 %
			kvinnor	16,0 %	13,8 %
			män	27,0 %	24,5 %
			Antal årsarbetare, timavlönade	141,6	133,4
			Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	3 264	3 266
			kvinnor	2 753	2 757
			män	511	503
			Resultaten ovan avser förskola och grundskola		
			Antal intraprenader		1

* Resultaten är från Brukarundersökningen Pilen, genomfördes våren 2006.

Antalet barn i åldersgruppen 1-5 år har fortsatt att öka under året. Ökningen har varit snabbare än förväntat, som en konsekvens av befolkningsutveckling och ökat flyktingmottagande. Två enskilda förskolor har startat i kommunala grundskolelokaler. Den ena förskolan är ett föräldrakooperativ och den andra ett personalkooperativ.

Antalet barn i familjedaghem har för första gången sedan 1980-talet ökat. Ökningen med fyra barn ska jämföras med de senaste årens minskning med cirka 50 barn om året. Andelen barn i enskilda förskolor har ökat från 6,2 till 6,7 procent.

Samtliga förskolor har startat arbetet med likabehandlingsplaner men alla enheter har inte färdiga planer.

Kostnaden för ett förskolebarn i kommunal regi är 104 200 kronor. Det är under genomsnittet för kommungruppen som är 106 300 kronor.

En sammanfattande bedömning är att förskolan ganska väl uppfyller målet om utveckling av barns lärande även om språkstödet till barnen behöver utvecklas. Också målen för normer och värden uppfylls till stor del. En väsent-

lig del av framgången är välutbildad och erfaren personal. Andelen personal med högskoleutbildning har successivt ökat under de senaste åren.

Medborgaren i centrum – grundskola

Verksamhetens processer	2007	2006
Andelen elever som lämnar grundskolan med godkända betyg totalt, procent	70,5	74,3
varav flickor	73,4	75,2
varav pojkar	67,6	73,6
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, procent		84
Lokalyta per elev, kvm	17,0	16,4
Personaltätthet, pedagoger per 100 elever*	9,3	9,1
Lärartätthet, lärare per 100 elever*	8,9	8,8
Andel elever i fristående regi, procent	13,3	13,1
Andel elever skolår 9 behöriga till gymnasieskola, procent	81,5	84,8

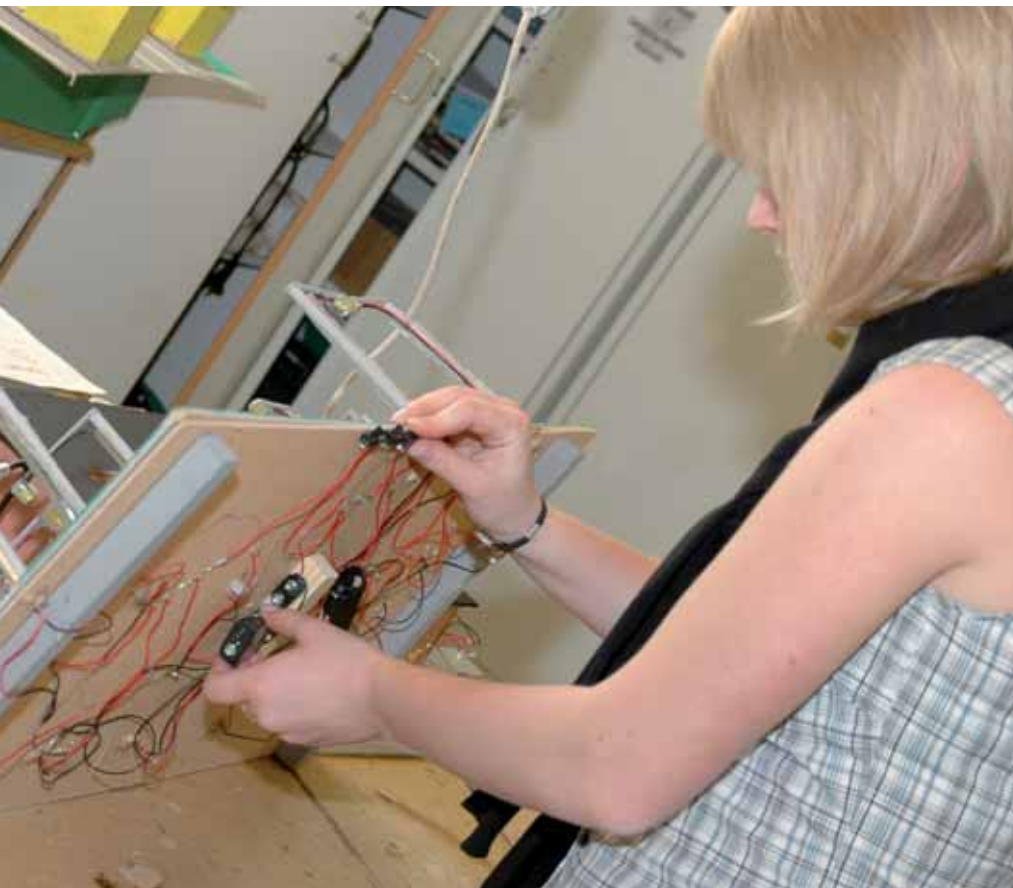
* Inklusive modersmål och svenska som andra språk

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Kostnad (kr) per elev i förskoleklass, inkl. lokaler		50 200
Kostnad (kr) per inskriven elev i fritidshem inkl. lokaler		25 900
Kostnad (kr) per elev i grundskolan inkl. lokaler		74 100
Kostnad (kr) per elev i obligatorisk särskola, inkl. lokaler		312 000

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Bemötande, eleverna i skolår 5 och 8		
Jag är nöjd med min skola, eleverna i skolår 5		85 %
Jag är nöjd med min skola, eleverna i skolår 8		72 %
Tillgänglighet, eleverna i skolår 5 och 8		
Jag har fått information om kunskapsmålen, eleverna i skolår 5		84 %
Jag har fått information om betygskriterierna i de olika ämnena, eleverna i skolår 8		88 %
Inflytande och påverkan, eleverna i skolår 5,8		
Jag är nöjd med det inflytande jag har i skolan, eleverna i skolår 5		86 %
eleverna i skolår 8		71 %

Resultaten är från Brukarundersökningen Pilen, genomfördes våren 2006

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaro totalt *	7,4 %	7,9 %
kvinnor	8,1 %	3,9 %
män	8,7 %	4,2 %
Andel korttidsfrånvaro	16,9 %	14,7 %
kvinnor	16,0 %	13,8 %
män	27,0 %	24,5 %
Antal årsarbetare, timavlönade	141,6	133,4
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	3 264	3 266
kvinnor	2 753	2 757
män	511	503
Antal intraprenader	0	

Elevantalet i grundskolan sjönk med 301 elever. I samtliga driftsområden utom Skolförvaltning nordost minskade elevantalet. Knappt 25 procent av eleverna utnyttjade skolvalsmöjligheten, att gå i annan skola än sin "anvisningsskola" Av samtliga elever gick 13,3 procent i skolor med annan huvudman.

Uppdraget att minska lokalbeståndet på väster, har 2007 lett till beslut om avveckling av tre enheter. Lokalanpassningen till minskat elevantal är en förutsättning för att kunna omfördela medel som ökar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen.

Betygsresultaten i grundskolan har sjunkit. Andelen elever med godkända betyg i alla ämnen har minskat med 3,8 procentenheter sedan 2006, till 70,5 procent. Flickornas resultat har försämrats med 1,8 procentenheter, medan pojkarnas minskning uppgår till hela 6 procentenheter.

Knappt en tredjedel av eleverna lämnade grundskolan utan betyg i alla

ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet ligger på ungefär samma nivå som året innan. Man skulle kunna tolka detta resultat som att gruppen elever med höga betyg har förbättrat sina resultat samtidigt som fler elever har misslyckats att nå målen.

Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat är också fortsatt stor. Flickorna har, liksom i riket, bättre resultat än pojkarna.

För att öka måluppfyllelsen har vi bland annat skapat ett forum för analys och diskussion. Genom att analysera resultat kan vi föreslå åtgärder för att upptäcka behov av insatser i tidiga åldrar och omfördela resurser inom och mellan skolenheter.

En uppföljning av studiehandledning för modersmål och det svenska språket i grundskolan gjordes under hösten 2007. Den visar att tidiga insatser är viktiga för att ge barn goda förutsättningar för framgång i skolan. Modersmålsundervisningen bör i ökad utsträckning integreras i den ordinarie verksamheten och nuvarande organisation utvecklas.

Projektet flexibel skolgång och flexibelt lärande, d.v.s. att möta barn på deras mognadsnivå och inte åldersnivå har startat under hösten 2007. Samtliga skolor inom Östernärke områdesförvaltning deltar i projektet som ska slutföras under 2008. Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevers framgång i skolarbetet. Kompetenskartläggning av samtliga lärare har påbörjats. Femtio pedagoger deltar i kompetensutveckling inom ramen för den statliga satsningen Lärarlyftet.

Samtliga enheter har upprättat likabehandlingsplaner av god kvalitet. En uppföljning visar på brister i val av metoder samt brister i elevers delaktighet. Bristen på forskningsbaserade metoder delar vi med riket i stort. Det pågår därför ett utvecklingsarbete på nationell nivå.

”Entreprenörskap och företagsamhet i skolan” har under 2007 fortsatt i ett länsprojekt med samma namn.

Kostnaden för en grundskoleelev är 74 100 kronor vilket ligger över snittet för kommungruppen som är 71 800 kronor.

Undervisning på riksgymnasiet för döva och hörselskadade.

Medborgaren i centrum – gymnasieskola

Verksamhetens processer	2007	2006
Andelen elever med grundläggande behörighet till högskolestudier, procent.	87	87
Andel folkbokförda elever på individuellt program, procent.	11,6	11,5
Genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg.	13,9	13,9
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, procent.	77	78
Lärartäthet, lärare per 100 elever.	9,0	8,8
Andel elever i fristående regi, procent.		6,6

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Kostnad (kr) per folkbokförd gymnasieelev inkl lokaler.		74 400
Kostnad (kr) per särskoleelev, exkl skolskjuts.		230 900

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Bemötande, elever i skolår 2. Jag är nöjd med verksamheten i min skola.		84 %
Tillgänglighet, elever i skolår 2. Jag känner till kunskapsmålen.		77 %
Jag är nöjd med den information och vägledning jag fick inför gymnasievalet.		66 %
Inflytande och påverkan, elever i skolår 2. Jag är nöjd med det inflytande jag har i skolan.		72 %

Resultaten är från brukarundersökningen Pilen, genomfördes våren 2006.

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaron totalt	4,7 %	5,5 %
kvinnor	6,2 %	7,1 %
män	2,5 %	3,1 %
Andel korttidsfrånvaro	16,4 %	14,8 %
kvinnor	15,5 %	13,3 %
män	19,5 %	19,8 %
Antal årsarbetare, timavlönade	17,2	21,3
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	1 144	1 140
kvinnor	682	681
män	462	459
Antal intraprenader	0	

Antalet elever i den kommunala gymnasieskolan har ökat med 96 under året.

Brugarundersökningen visar att nästan en av fyra elever i gymnasieskolan uppger att man inte känner till kunskapsmålen. Här finns det inga större skillnader mellan programmen. Lika många har uppgett att deras lärare inte informerat om vad som krävs för att uppnå de olika betygen.

Andelen gymnasieelever som får slutbetyg, d.v.s. fullföljer utbildningen inom 4 år har ökat med 4 procent och är nu 86 procent. Det är 4 procent högre än snittet för riket och 2 procent högre än snittet för jämförbara större städer.

Andelen elever som uppnått behörighet för högskolestudier är oförändrad mot föregående år och ligger på 87 procent, vilket är 2 procent lägre än snittet för riket på 89 procent.

Gymnasieskolan har 12,4 procent elever som har gått ut grundskolan med icke godkänt i kärnämnen, vilket är 4,8 procent högre än snittet för riket på 7,6 procent. Stora resurser och satsningar görs för att dessa elever ska

lyckas fullfölja en gymnasieutbildning, dels att läsa upp den eller de kurser från grundskolan som krävs för behörighet, dels fullfölja ett treårigt gymnasieprogram.

Samtliga enheter har upprättat likabehandlingsplaner av god kvalitet. Bristerna är desamma som i grundskolan.

Arbetet med "Entreprenörskap och företagsamhet i skolan" har under 2007 fortsatt. Under 2007 har vi fokuserat dels på att öka samverkan med företag, branscher och övrig omvärld, dels på att öka förståelsen för begreppet entreprenörskap. Detta innefattar att stärka elever i att se egna möjligheter, egen kreativitet, egen kompetens till förändring och tro på den egna förmågan. Med starkt personlig företagsamhet stimuleras också motivation, engagemang och ansvar för de egna studieresultaten och i förlängningen ökar möjligheterna till nytänkande och etablering av företagande.

Kostnaden för en gymnasieelev är 74 400 kronor, vilket är under snittet för kommungruppen som är 83 000 kronor.

Viktiga händelser

Lokalanpassning

Programnämnd Barn och utbildning har beslutat att avveckla Karslundsskolan, Vasaskolan och Öknaskolan, som en anpassning till minskat antal barn i grundskoleåldrarna. Det innebär en minskning med cirka 1 000 platser.

Mariebergsskolan

Den 26 november 2007 flyttade förskolan in i nya Mariebergsskolan som rymmer både förskola och skola. Skolan tas i fullt bruk från och med våren 2008.

Nya förskolor

Året har präglats av en stor expansion inom förskoleverksamheten med ett tillskott på 15 förskoleavdelningar. En ny förskoleavdelning har öppnats i Glanshammar.

Frisök inom gymnasieskolan

Inför elevernas ansökan till gymnasieskolan läsåret 2008/2009 beslöt gymnasienämnden att låta ungdomar bosatta i Örebro kommun fritt söka gymnasieutbildningar i hela Sverige och få möjlighet till utlandsstudier vid godkända utlandsskolor.

Utbildningsplatser på programmet Bygg och hantverk

Gymnasienämnden har utökat antalet utbildningsplatser för årskurs 1 läsåret 2007/2008 från 90 till 125 platser inom det specialutformade programmet Bygg och hantverk.

Skolornas webbplatser

Under 2007 och början av 2008 har många skolor utvecklat egna webbplatser för att möta kraven på förbättrad information och ökad insyn. Övriga skolor är i färd med att göra det.

Samhällsbyggnad

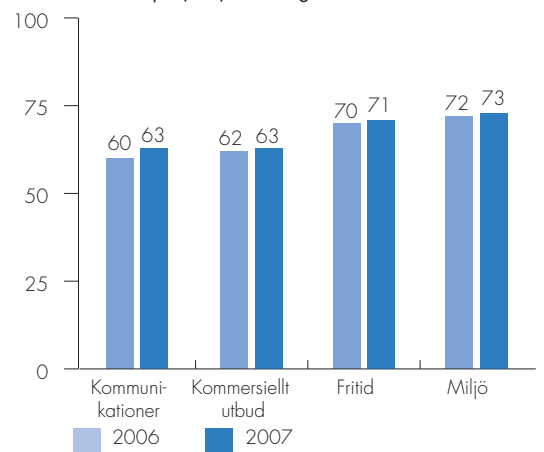
Programområdets resultat och måluppfyllelse

Den skattefinansierade verksamheten redovisar överskott med 7,6 mnkr inklusive nedskrivningar på 5,5 mnkr. Resultatet exklusive nedskrivningar är 13,1 mnkr. De största avvikelserna finns hos Anläggningssektorn som är kommunens utförare av gatu- och vägarbeten, med 7,4 mnkr i överskott. Kollektivtrafiken redovisar underskott med 7,4 mnkr. För stadstrafiken har biljettintäkterna minskat med 3,2 procent samtidigt som entreprenadkostnaden har ökat med 3,2 procent.

Den taxefinansierade verksamheten redovisar överskott med 13,5 mnkr. Avfallsverksamhetens resultat blev 13,4 mnkr, främst till följd av ökade intäkter med 9 mnkr på Atleverket. Det egna kapitalet uppgår till 40,6 mnkr. VA-verksamheten redovisar ett resultat på 0,1 mnkr. Det egna kapitalet uppgår till 43,4 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Skattefinansierad verksamhet	605,0	587,9
Gatuunderhåll	118,2	119,7
Miljöverksamhet	8,9	9,2
Samhällsbyggnad	26,8	25,4
Fastighetsverksamhet	55,7	57,6
Kollektivtrafik	137,1	132,8
Fritidsverksamhet inkl. turism	81,9	78,0
Kulturverksamhet inkl. bibliotek	155,5	148,0
Övrig verksamhet	20,8	17,3
Taxefinansierad verksamhet	13,3	- 3,2
VA-verksamhet	- 0,1	- 4,6
Avfallsverksamhet	13,4	1,4
Totalt	618,2	584,6

Medborgarnas attityder till Örebro som en plats att bo och leva på (NRI). Se bilaga 3..

Medborgaren i centrum – samhällsplanering

Verksamhetens processer	2007	2006
Kollektivtrafik, resandeutveckling mellan åren		
Stadstrafik	1,8 %	7,9 %
Regiontrafik	1,2 %	2,1 %
Färdtjänst	- 3,0 %	0,9 %
Andel rabattkortresor	43 %	33 %
Andel periodkort	20 %	23 %

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Bygglov		
Helhetsintryck, positiva och neutrala brukare	83 %	
Nöjd-Kund-Index NKI		
Hur nöjd var du totalt sett med bemötandet?	65	
Hur nöjd var du totalt sett med möjligheten att komma i kontakt med oss?	67	
Fastighetsbildning		
Bemötande, nöjda brukare	96 %	
Tillgänglighet, nöjda brukare	95 %	
NKI, SLTF, Kollektivtrafik, skala 1-5		
Andel som svarat värde 4-5	75 %	77 %
Markupplåtelse		
NKI		
Hur nöjd var du totalt sett med bemötandet?	69	
Hur nöjd var du totalt sett med möjligheten att komma i kontakt med oss?	63	

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Exploatering, tkr		
Utbetalning	103 000	67 400
Inbetalning	138 000	111 000
Kollektivtrafik		
Stadstrafik, nettokostnad per resa, kr	8	8
Regiontrafik, nettokostnad per resa, kr	7	7
Färdtjänst, nettokostnad per resa, kr	190	180
Stadstrafik, produktionskostnad, km/kr	24	22
Stadstrafik, biljettintäkter per resa, kr	6	7

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaro totalt		
Byggnadsnämnd	4 %	4 %
kvinnor	6 %	6 %
män	2 %	2 %
Programnämnd	4 %	12 %
kvinnor	4 %	16 %
män	2 %	0 %
Andel korttidsfrånvaro		
Byggnadsnämnd	15 %	16 %
kvinnor	14 %	12 %
män	19 %	26 %
Programnämnd	14 %	13 %
Intraprenader	0	

Samhällsplaneringen har varit omfattande under 2007 med rådande högkonjunktur. Möjligheter till lokalisering och etablering för nya företag och en attraktiv bostadsmarknad har förstärks under året. Det är viktigt att stärka planberedskapen för bostäder och verksamheter i hela kommunen.

Resultat från brukarundersökningar som gjorts för bygglov och fastighetsbildning/lantmäteri har legat till grund för förbättringsarbetet med bemötande och tillgänglighet. Antalet beslutade bygglov har ökat med drygt 10 procent i jämförelse med 2006.

Totalt har 1 464 lägenheter (alla typer av boende) påbörjats eller kommer att påbörjas och färdigställas inom de närmaste åren. Detta ger ett möjligt tillskott på upp till 700 lägenheter. Bostadsbehovet har tillgodosetts 2007. Inom pågående projekt finns även marginal för en befolkningsökning 2008.

2007 presenterades en attitydundersökning bland bilisterna i Örebro om deras syn på kollektivtrafiken. Hälften av de intervjuade har möjligheten att resa med buss eller cykel istället för med bil. Man väljer bilen av tidsskäl samt därför att man behöver den för att utträta ärenden.

Det totala antalet resor med stadsbussarna har ökat med ca 10 procent under en tvåårsperiod. Den förändrade taxan för resor med rabattkort från augusti 2006 är en av förklaringarna till den positiva utvecklingen. Alternativa former för betalning är också en förklaring. SMS-betalning av enkelresor har fortsatt öka i omfattning liksom betalning vid biljettautomaterna.

Insatser för trygghet och säkerhet ombord på bussarna har fortsatt.

I reseundersökningen, Nöjd-Kund-Index, som genomfördes av SLTF placerade sig Örebro på delad fjärdeplats bland landets städer.

Medborgaren i centrum – teknisk verksamhet

Verksamhetens processer	2007	2006
Vattentillgänglighet inom 3 timmar	97 %	
Vatten åter i kran inom 24 timmar	100 %	
Andel biogasfordon	11 %	8 %
Andel elhybridfordon	2 %	2 %
Andel etanolfordon	18 %	18 %
Andel fordon, bränslesnål diesel	1 %	0 %
Parkmark kvm per invånare	95,9	96,8
Antal klagomål avfall	104	70

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Drifts- och underhållskostnader för produktion av dricksvatten kr per kbm	1,20	1,16
Drift och underhåll för vattenledningar kr per m ledning	18,50	18,43
Drift och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten kr per kbm	1,35	1,25
Renhållning kr per kvm	0,93	0,86
Parkmark per kvm	2,52	2,45

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
NöjdKundIndex		
Andelen örebroare som vet vad som är farligt avfall	79 %	
är nöjda med vattenkvaliteten.	91 %	
är nöjda med gatuunderhållet	64 %	

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaron totalt	4 %	5 %
kvinnor	7 %	6 %
män	4 %	4 %
Andel korttidsfrånvaro	30 %	28 %
kvinnor	20 %	23 %
män	36 %	30 %
Antal timanställda, årsarbetare	14	16
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	342	337
Intraprenader	0	

Ur ett miljömässigt men även ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att avfall och återvinningsmaterial sorteras ut och behandlas på rätt sätt.

En enkät bland tusen kommuninvånare visar bl.a. att 79 procent av de tillfrågade vet vad som är farligt avfall medan det är sämre med kunskapen om hur man hanterar det farliga avfallet. Här finns ett förbättringsområde.

Kvalitetsuppföljningen av abonnemang "hemkompostering" hos cirka 200 hushåll visar brister i sortering eller kompostering hos drygt hälften. Efter information och uppföljning finns brister kvar hos 30 hushåll som då fick välja nytt abonnemang.

Driftsstörningar för VA-abonnenter har legat på en normalt låg nivå. 91 procent av örebroarna är nöjda med vattenkvaliteten, enligt SKL:s enkät.

Volymuppgifter	2007	2006
Gatuprocess		
Asfalsunderhåll körbanor kvm per år	118 500	108 700
Asfaltunderhåll gång- och cykelvägar kvm per år	11 600	13 700
Vinterväghållning, tkr	17 060	21 570
Asfaltunderhåll körbanor, tkr	15 160	15 757
VA-process		
Antal avloppstoppar	34	25
Antal vattenläckor	79	70
Avfallsprocess		
Hushållsavfall i käril och säck till förbränning, ton	24 094	25 794
Avfall till kompostering, ton	5 886	5 744

Avloppsreningen har under året fungerat väl och gränsvärdena för utsläpp har klarats.

Vi bevakar hur klimateffekterna kan påverka förutsättningarna.

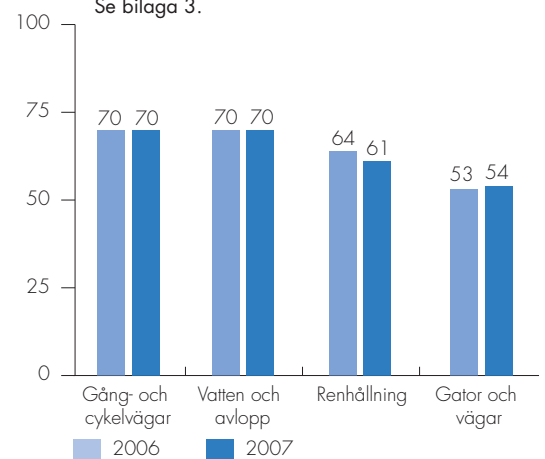
Örebro växer och med det ansvar för fler körbanor samt gång- och cykelvägar. Behovet av underhållsarbetet för gator och vägar är större än resurserna. Örebroarna märker av detta och är idag mindre nöjda med gatuunderhållet än 2004, enligt SKL:s enkät.

Nya grönytor har i huvudsak varit gatugrönska i form av träd, buskar och gräsytor. I våra parker och gaturum finns 25 000 träd. Det är oroande att fler almar drabbas av almsjuka.

Kommunens avfallsanläggning Atleverket.

Medborgarnas attityder till verksamheterna (NMI) Se bilaga 3.

Medborgaren i centrum – miljöverksamhet

Verksamhetens processer	2007	2006
Miljöbalken/djurskydd		
Andel besökta djurhållare med över 10 djurenheter	33 %	
Miljöbalken/hälsoskydd		
Andel privatägda hyresfastigheter* med känd radonhalt	11 %	5 %
Andel besökta företag med avfallssortering som minst följer lagstiftningens krav	71 %	67 %
Andel inomhusbad som klarar riktvärdet	96 %	90 %
*alla fastighetsägare har ej svarat		

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Andel av miljöverksamhet som finansierats av avgifter (avgiftsfinansieringsgrad)	49 %	45 %

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
NKI (Nöjd-Kund-Index), SBA (Stockholm Business Alliance)		
Hur nöjd var du totalt sett med bemötandet?	68	
Hur nöjd var du totalt sett med möjligheten att komma i kontakt med oss?	70	

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaron totalt	3 %	7 %
kvinnor	3 %	8 %
män	4 %	6 %
Andel korttidsfrånvaro	40 %	21 %
kvinnor	49 %	22 %
män	24 %	18 %
Antal timanställda, årsarbetare	0 %	0 %
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	30 %	29 %
Intraprenader	0	

Hälsoskyddsgruppen har bl.a. genomfört tillsynsprojekt vid förskolor, mätt radon i skolor och förskolor samt radon i flerbostadshus. Inventering av enskilda avloppsanläggningar efter Täljeån i Mosjö - Atterstaområdet har pågått under året. Mängden tillståndsränderna för avlopp har ökat under året och bedöms bero både på att höjda krav ställs i samband med invente-

ringar samt ett ökat byggande. Antalet anmälningsärenden för anläggning av berg- och jordvärmeanläggningar har dock minskat.

Intresset för miljödiplomering har ökat under året. Diplomeringen är ett bra sätt för företagen att få kunskap om miljöfrågor och få verktyg att minska sin miljöpåverkan.

Medborgaren i centrum – fastighetsverksamhet

Verksamhetens processer	2007	2006	Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Andel verksamhetslokaler som drivs av icke kommunal organisation			Kommunfastigheters kundattitydbarometer		
Örebrobostäder	12 %		Regelbundna möten med kommunfastigheters förvaltare är mycket viktiga för en väl fungerande verksamhet	90 %	
Örebroporten	13 %		Reparationer genomförs i rätt tid	51 %	
Energiåtgärder			Vi får tillräcklig information om planerade arbeten i lokalerna	48 %	
Fjärrvärmeförbrukning kWh per kvm	145,3	152,3	Mätskala: 1-3 instämmer ej, 4-6 varken eller, 7-9 instämmer helt		
Oljeförbrukning i kbm	581,0	754,0	Bemötande	6,82	
Elförbrukning i kWh per kvm	74,6		Inflytande och påverkan	5,24	
Biobränsle i GWh	4,5	2,9	Tillgänglighet, socialt och fysiskt	4,85	
Solenergi - installerad yta i kvm	366	630	Felanmälanprocessen	4,53	
Klimat och miljö			Uppfattning totalt index	5,47	
Minskad mängd CO ₂ kg	297 175				
Minskad mängd SO ₂ kg	29				
Minskad mängd NO _x kg	208				
Minskad oljeförbrukning	173				
Trygg kommun					
Glasskross, kostnadsförändring	55 %				
Klotter, kostnadsförändring	-19 %				
IT Drift och Teknik					
Andel virtuell servermaskinpark, d.v.s. en maskin delas upp i flera servrar	33 %				
Ekonomiska nyckeltal	2007	2006	Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Fastighetsverksamhet			Sjukfrånvaron totalt	5 %	7 %
Värmekostnader kr per kvm	77	84	kvinnor	5 %	7 %
Elkostnader kr per kvm	75	72	män	5 %	7 %
Planerat underhåll kr per kvm	72	58	Andel korttidsfrånvaro	23 %	15 %
Fastighetskötsel kr per kvm	53	53	kvinnor	31 %	17 %
Felavhjälpanande underhåll kr per kvm	43	43	män	20 %	15 %
			Antal timanställda, årsarbetare	3	4
			Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	152	155
			Intraprenader	0	

EPC-projektet (Energy Performance Contracting) påbörjades vid halvårsskiftet 2006. Syftet med projektet är att genom flera åtgärder minska den totala energiförbrukningen i kommunens fastigheter. Under 2007 har den totala energianvändningen minskat. Oljeinköpen minskade med 23 procent, mängden värme från biogas ökade med 55 procent och fjärrvärmeförbrukningen minskade med 4,6 procent.

Projektet har givit avsevärda resultat genom minskad användning av värme, el och vatten. Ventilationsförbättringar, tilläggsisolering och fönsterbyten samt byten av direktel och olja till fjärrvärme, har också bidragit till minskad energiförbrukning.

Under ett antal år har verksamheten inte nått upp till det årliga behovet av planerat underhåll och därmed har det skapats ett ackumulerat behov som motsvarar 80 mnkr. Det planerade

underhållet för 2007 har dock kunnat tillgodoses genom omfördelningar och effektiviseringar.

En kundattitydmätning visar behov av tätare planerade möten med kunder och utveckling av felanmälningsprocessen.

2007 var ett rekordår när det gäller skadegörelse som uppgått till totalt 2,6 mnkr. Reparationer för glasskross har gjorts för 2,4 mnkr och sanering av klotter för 200 000 kronor.

I mars bytte kommunen telefonsystem till telefoni via datakommunikation, så kallad IP-baserad telefoni. IT Kundtjänst har effektiviserats genom att kundernas problem kan lösas direkt på distans.

Volymuppgifter	2007	2006
Fastighetsverksamhet		
Hyseskontrakt	3 000	2 844
Uthyrda seniorbostäder	563	556
Kö i seniorbostäder	1 280	1 200
Förvaltningsobjekt	750	722
Förvaltning i egen regi, kvm	872 000	865 000
därav hyresrätter	277 000	273 000

Medborgaren i centrum – fritid och kultur

Verksamhetens processer	2007	2006
Antal besök i relation till kommunens invånare		
Eyrabadet, ggr	2,1	2,6
Hagabadet, ggr	1,3	1,2
Brickebacksbadet, ggr (Gustavsvik, ggr)	1,1 (4,5)	1,3 (4,7)
Medlemsantal i föreningar i relation till åldersintervallet 7-20 år*	113 %	116 %
Å-staden med Wadköping och Karlslund besök i relation till kommunens invånare		
Hjalmar Bergmanmuseet	9 %	4 %
Kungsstugan	19 %	17 %
Andel besök i relation till kommunens invånare		
Konsthallens huvudutställningar	18 %	14 %
Andel boklån per invånare, biblioteken	6,3	6,3
Fördelning besök på fritidsgårdarna		
flickor	35,3 %	34,7 %
pojkar	64,7 %	63,3 %

* åldersintervallet motsvarar 2006, 24 938 st, 2007, 25 657 st

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Bemötande, Andel som svarat mycket bra	90 %	90 %
flickor	79 %	83 %
pojkar		
Tillgänglighet, Rätt öppettider		
Andel som svarat mycket bra	85 %	89 %
Inflytande och påverkan. Fritidsgårdsbesökarnas möjlighet att påverka verksamhetens innehåll.		
Andel som svarat alltid, ofta, ibland	90 %	89 %

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Nettokostnad per elev på Kulturskolan/år, kr	7 794	-
Kostnad per besök på fritidsgård, kr	73	-
Kostnad per, utlån, bibliotek, kr	44	42

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaron totalt		
Kultur- och medborgarnämnden	4 %	5 %
kvinnor	5 %	5 %
män	3 %	4 %
Fritids- och turistnämnden		
kvinnor	7 %	3 %
män	3 %	5 %
Andel korttidsfrånvaro		
Kultur- och medborgarnämnden	32 %	21 %
Fritids- och turistnämnden	15 %	16 %
Antal timanställda, årsarbetare		
Kultur- och medborgarnämnden	10	10
Fritids- och turistnämnden	8	8
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare		
Kultur- och medborgarnämnden	203	210
Fritids- och turistnämnden	61	60
Intraprenader	0	

Medborgarna har fått ökad möjlighet att ta del av förestående förändringar i Örebro genom samarbete mellan Stadsbiblioteket och biblioteken i de stora stadsdelarna.

IT-stöd i biblioteken och medborgarservice har utvecklats så att tillgängligheten har ökat. Flera digitala informationsskärmar har installerats. Betydligt fler föreningar bedriver nu aktiviteter för ungdomar och vuxna.

Kulturskolans verksamhet har ökat och när fler barn och ungdomar i de stora stadsdelarna. Ett ökat samarbete i de sex stora stadsdelarna har troligen medverkat till ett ökat deltagande i olika typer av kultur- och fritidsaktiviteter.

Gymmen vid Örebro kommuns inomhusbad har tappat besökare till följd av ökad extern konkurrens. I slutet av 2007 genomfördes en omfattande brukarundersökning på samtliga tre bad med mycket goda resultat. Baden som friskvårdsanläggningar är känsliga för den ökade konkurrensen inom området hälsa, friskvård och välbefinnande. Verksamheter såsom bad, simskola m.m. har en betydligt gynnsammare utveckling.

En revidering av plan- och hallbokningsreglerna har gjorts. Föreningsenheten har tillsammans med bokningscentralen arbetat med att införa e-tjänst för lokalbokning.

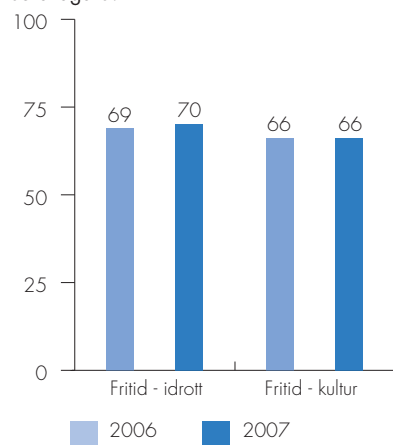
I Å-stadsprojektet renoverades och omvandlades slusstugan i båthamnen till en öppen och välkommande anhalt för båttureturer och örebroare. Under 2007 var antalet slussningar 800 och M/S Oden skeppade 2 000 passagerare till Åssundet och Lindholmen.

Under 2007 bildades Ånnabodarådet med representanter för alla aktörer i Ånnaboda med omnejd.

Bokbussen i Latorp.

Volymuppgifter	2007	2006
Fritidsverksamhet		
Antal besökare Wadköping	600 000	550 000
Antal besökare Karlslund		320 000
Antal besökare Svampen	120 000	110 000
Kulturverksamheten		
Antal besök på Bio Roxy, offentliga föreställningar	4 778	9 107
Antal besök på Medborgarkontoret	7 305	9 596

Medborgarnas attityder till verksamheterna (NMI)
Se bilaga 3.

Viktiga händelser

Bredband

Utbyggnaden av bredband blev färdig under 2007. Det gör Örebro län till Sveriges mest bredbandsutbyggda län. Under 2008 fortsätter arbetet med att öka hastigheten i nätet och förtäta fibernäten.

Säker vattenförsörjning

Vi arbetar med skyddsområdet för att säkra vattenförsörjningen, både för infiltrationsområdet vid Bista och för Svartån som råvattentäkt. Förslag till skyddsområde och föreskrift för Bistaområdet har lämnats till länsstyrelsen.

Etableringar

Flera nya etableringar har gjorts i Törsjö och Marieberg med bl.a. en utbyggnad av Marieberg köpcentrum, som inneburit ett stort antal nya arbetstillfällen.

Mjuka linjen utvecklas

Som ett komplement till den ordinarie kollektivtrafiken kommer nuvarande linje 91, Mjuka linjen, att utvecklas till flextrafik. Den ska vara ett komplement till den ordinarie kollektivtrafiken och ersätta de resor som sker med taxi och specialfordon i färdtjänsten.

Ny friidrottshall

Beslut har tagits om att bygga en ny friidrottshall vid Örebro universitet. Kommunen hyr av fastighetsägaren och hyr i sin tur ut till Örebro universitet och föreningar. En läktare på Behrn arena har färdigställts och en ny planeras.

Bandyplan och ishall

Satsningen på Vinterstadion, bandyplan och ishall har startat 2007. Fritid och turism kommer att hyra arenan för Örebroföreningarnas räkning.

Naturvårdsatsningar

Tillsammans med Sveaskog har naturvårdsprojektet Ekopark Kilsbergen inletts i Latorpsområdet och i Kilsbergen. Det nya vattenlandskapet vid Boglundsängen färdigställdes i september. Västra Kvismaren har restaurerats med nytt besökscentrum och handikappanpassad plattform. Tillgängligheten till Lindholmen har förbättrats med ny tillfart landvägen och vattenvägen, stor brygga, café och rastplats.

Almsjuka

2007 var året då Örebro drabbades kraftigt av almsjukan som påverkar delar av Örebro stadsbild, exempelvis Hertig Karls allé.

Mobil återvinningscentral

En mobil återvinningscentral har provats i Garphyttan med så gott resultat att en fortsatt satsning kan bli aktuell under 2008.

Social välfärd

Programområdets resultat

Programområdet redovisar ett överskott på 14 mnkr för år 2007.

Socialnämnderna redovisar ett samlat överskott på 3,9 mnkr och Vård- och omsorgsnämnderna ett samlat överskott på 7,3 mnkr. Nämnden för funktionshindrade och Överförmyndarnämnden redovisar ett i stort sett balanserat ekonomiskt resultat och programnämnden ett överskott på 2,8 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Försörjningsstöd	183,1	180,1
Övrig socialtjänst	318,7	315,3
Vård och omsorg	1 064,9	1 012,7
Funktionshindrade	515,3	484,1
Överförmyndarverksamhet	5,9	4,8
Totalt	2 087,9	1 997,1

Volymuppgifter	2007	2006
Socialbidragshushåll, antal	3 843	4 036
Utbetalt ekonomiskt bistånd totalt, mnkr	148	150
Institutionsvård, antal dygn	46 808	47 112
varav barn och unga	28 466	26 727
Familjehemsvård, antal dygn	58 558	67 084
varav barn och unga	56 420	64 192
Bostäder LSS	426	415
Daglig verksamhet LSS	463	455
Personlig assistans LASS	214	206
Särskilt boende, permanenta platser	923	897
Korttidsplatser	186	152
Hemvård, antal personer	4265	3 319

Henry Allards park.

Medborgaren i centrum – vård och omsorg

Verksamhetens processer	2007	2006	Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Andel 65 år och äldre med hemtjänst och eller hemsjukvård		13 %	Medborgarundersökningen	40 %	44 %
Antal personer med beviljad insats i hemvården	4 265	3 319	Brukarundersökning särskilt boende		
Antal betalade vårdtygn för utskrivningsklara	1 497	6 436	Den vård jag får styrs av mina egna önskemål och behov	53 %	
Antal personer med ej verkställda beslut 31/12 om permanent plats särskilt boende	52	131	Personalen bemöter mig med respekt	86 %	
korttidsplats	9	57	Jag får bästa möjliga hjälp med städning	86 %	
Genomsnittlig väntetid för permanent plats på särskilt boende, dagar	98	103	Jag får bästa möjliga hjälp med att fortsätta klara mig själv	87 %	
Andel 65 år och äldre som bor på särskilt boende		4,2 %	Jag får mat och dryck jag tycker om	91 %	
Antal permanenta och korttidsplatser på särskilt boende	1 149	1 071	Jag får bästa möjliga hjälp med att komma utomhus	30 %	
Andel belagda vårdtygn jan-dec			Brukarundersökning hemvård		
på permanenta platser särskilt boende	96,5 %	96,8 %	Den vård jag får styrs av mina egna önskemål och behov	80 %	51 %
på korttidsplatser	90,8 %	96,2 %	Personalen bemöter mig med respekt	92 %	86 %
			Jag får bästa möjliga hjälp med städning	73 %	59 %
			Jag får bästa möjliga hjälp med att fortsätta klara mig själv	50 %	66 %
			Jag får mat och dryck jag tycker om	94 %	74 %
Ekonomiska nyckeltal	2007	2006	Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Genomsnittlig kostnad (kr) per person med beviljad insats i hemvården	100 109	136 545	Sjukfrånvaro Vård och omsorg väster	10,5 %	11,5 %
Kostnad (kr) per vårdtygn för utskrivningsklara patienter med betalningsansvar	3 742		män	7,6 %	8,3 %
Genomsnittlig kostnad (kr) per vårdtygn, på permanent- och korttidsplats	1 452	1 386	kvinnor	10,8 %	11,8 %
			korttidsfrånvaro dag 1-14	1,5 %	1,2 %
			Sjukfrånvaro Vård och omsorg öster	11,0 %	11,2 %
			män	7,7 %	7,2 %
			kvinnor	11,3 %	11,6 %
			korttidsfrånvaro dag 1-14	1,3 %	1,3 %
			Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	2 158	2 175
			Antal visstidsanställda, årsarbetare	290	306
			Antal timavlönade, årsarbetare	383	359
			Antal intraprenader	0	

Medborgarnas värdering av vård- och omsorgsverksamheten har försämrats under det senaste året och ligger nu på gränsen för godkänt visar den medborgarundersökning som SCB gjort.

Med stöd av statliga stimulansmedel har ett omfattande utvecklingsarbete påbörjats inom vård och omsorg för äldre. Örebro kommun fick 12,9 mnkr för att höja kvaliteten på vården och omsorgen och sju delprojekt har startat.

Kompetensutveckling har under året främst skett via projektet Kompetensstegen som ska pågå till och med 2008.

Inom vård och omsorg har både antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda minskat något. Däremot har antalet timavlönade omräknat till årsarbetare ökat. Två förklaringar är förändrade scheman på grund av nya arbetstidsregler (EG-direktiv) och en ökad vårdtyngd i hemvården.

Den totala sjukfrånvaron har minskat men korttidsfrånvaron (dag 1-14) har ökat. Genom att identifiera orsaker till korttidsfrånvaron hoppas vi kunna förebygga att den övergår i längre sjukfrånvaro.

Hemvård

Antalet personer med beviljad hemvårdsinsats ökade under 2007 med knappt 30 procent till 4 265 personer. Av dessa är 70 procent kvinnor. Den största anledningen till ökningen är att kommunen under 2007 tog över ansvaret för ett antal trygghetslarm som tidigare hanterats av en privat utförare. Vårdtyngdsmätningar genomförs kontinuerligt inom hemvården. Vårdtyngden har ökat konstant under de sista åren, senast med 5 procent. Mätningarna, ligger till grund för planering av personal och styr delvis resursfördelningen.

Genom ett avtal med landstinget ansvarar kommunen för all hemsjukvård och drygt 2 000 personer har under längre eller kortare tid haft hälso- och sjukvårdsinsatser. Cirka 20 procent av dessa har endast haft hälso- och sjukvårdsinsats från kommunen.

Under senare år har ett växande problem varit att enskilda personer, efter sjukhusvård, blivit kvar på sjukhuset i väntan på annan kommunal vårdform. Detta löstes under 2007, då programnämnd Social välfärd tog beslut om en "nollvision" för utskrivningsklara patienter med betalningsansvar på sjukhuset. Beslutet innebar ett tydligt uppdrag till respektive driftsförvaltning att ta emot utskrivningsklara patienter i deras hem, i väntan på annan vårdform. Åtgärderna gav effekt och antalet dygn med betalningsansvar har sjunkit med 80 procent. Kostnaderna

minskade från 20,1 mnkr till 5,6 mnkr mellan 2006 och 2007.

En omfattande brukarundersökning har gjorts inom hemvården under det gångna året. Den sociala och medicinska omvårdnaden får goda betyg medan det finns förbättringsområden inom området delaktighet och inflytande.

Särskilt boende

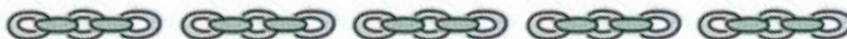
Efter två års planering öppnade i december Elgströmska huset med 80 nya permanenta platser för personer med demenssjukdom. En upphandling har gjorts och Elgströmska drivs på entreprenad av Attendo Care AB. Anläggningen finns i Mellringestaden där vi nu har tre boendeenheter. Under året har det inom vård och omsorg funnits många personer som väntat på en permanent plats på särskilt boende. Det antalet har nu mer än halverats.

Den genomsnittliga väntetiden för en permanent plats var under 2007, 98 dagar, 5 dagar kortare än under 2006.

Under 2007 rapporterades 172 beslut om permanent plats på särskilt

boende som inte verkstälts inom tre månader från beslutet. Vid årets slut hade länsrätten utdömt sanktionsavgift i tio ärenden med sammanlagt 361 000 kronor.

Vårdkedjan

Öppen verksamhet

Frivilligverksamhet
Lunchrestauranger
Dagcentraler/träffpunkter
Anhörigstöd
Gästrum

Dagverksamhet

Demensdagvård
Social dagvård
Dagrehab

Hemvård

Service och omvårdnad
Hälsa- och sjukvård
Trygghetsplatser
Rehabilitering

Korttidsvård

Korttidsplatser
Rehabplatser
Växelvård

Särskilt boende

Demensboende med
olika inriktning
Vårdboende

Verksamheten inom vård och omsorg kan beskrivas som en vårdkedja. I början har vi den öppna verksamheten som präglas av social samvaro och aktiviteter som inte är behovsprövade. Dagverksamheter som innehåller både sysselsättning och rehabilitering är behovsprövade och kan fås som en insats både enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Inom hemvården ryms såväl hemtjänst som hemsjukvård. Insatserna som är behovsprövade ges till den enskilde i bostaden.

Korttidsvård i form av en korttidsplats kan man få som en behovsprövad insats vid ett tillfälligt ökat vårdbehov eller som avlastning för närstående.

Särskilt boende är slutet på kedjan, en behovsprövad insats som man kan få när det inte längre fungerar för den enskilde att bo kvar hemma.

Medborgaren i centrum – stöd till funktionshindrade

Verksamhetens processer	2007	2006	Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Andel personer med personlig assistans av samtliga beslut om personlig assistans:			Bemötande		
- enligt LASS	81 %	81 %	Andel nöjda brukare, bostad med särskild service		85 %
- enligt LSS	19 %	19 %	Andel nöjda brukare, korttidsboende för barn och unga		96 %
Genomsnittlig väntetid till bostad med särskild service enligt LSS, antal månader	20	17	Andel nöjda brukare inom socialpsykiatri		95 %
Antal personer med ej verkställda beslut om boende enligt LSS och SoL, totalt			Inflytande och påverkan		
varav enligt LSS	2		Andel nöjda brukare, bostad med särskild service		85 %
varav enligt SoL	2		Andel nöjda brukare, korttidsboende för barn och unga		96 %
			Andel nöjda brukare inom daglig verksamhet		80 %
Ekonomiska nyckeltal	2007	2006	Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Genomsnittlig kostnad per person med personlig assistans	278 tkr	274 tkr	Sjukfrånvaron totalt	7,9 %	7,8 %
Genomsnittlig kostnad per plats i bostad med särskild service enligt LSS	648 tkr	648 tkr	kvinnor	8,7 %	8,8 %
Genomsnittlig kostnad per brukare med insats enligt SoL, socialpsykiatri			män	5,1 %	4,5 %
Genomsnittlig kostnad per person i korttidsvistelse	237 tkr	231 tkr	Andel korttidsfrånvaro	1,6 %	1,4 %
Genomsnittlig kostnad per person för korttidsstillsyn	74 tkr	74 tkr	Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1 119	1 111
Genomsnittlig kostnad per person i daglig verksamhet, LSS	106 tkr	106 tkr	Antal timavlönade, årsarbetare	271	264
			Antal visstidsanställda, årsarbetare	121	149
			Antal intraprenader	0	

Totalt får 1 398 brukare LSS-stöd i verksamheten. 90 personer har tillkommit under 2007.

En utmaning är att klara av att individanpassa insatserna till brukarna så långt som möjligt och samtidigt hitta rimliga ekonomiska lösningar när nya brukare tillkommer eller när behoven för befintliga brukare förändras.

Antalet årsarbetare har ökat med åtta mot förra året. Låg personalomsättning och inga stora förväntade pensionsavgångar ger en trygghet i verksamheten för brukarna. Korttidsfrånvaron (frånvaro upp till 90 dagar) har ökat vilket innebär att det används ett ökat antal timvikarier till stöd för brukarna.

Personlig assistans

Personlig assistans är den insats som beviljas brukaren som stöd i det egna hemmet enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) eller LASS (lagen om assistentersättning). Antalet brukare har under 2007 ökat med knappt 3 procent och under året var det 264 personer som fick personlig assistans.

Boendestöd och boenden

För gruppen personer med psykiska funktionshinder är stödinsatsen boendestöd störst. Totalt är det cirka 300 personer som får insatser runt boendet enligt SoL. 67 procent bor i ordinära bostäder och får stöd av personal där. Resterande 33 procent bor i särskilda boenden med personalgrupper på plats.

Fyra olika boendeinsatser finns för gruppen med funktionshinder enligt LSS; korttidsvistelse, korttidsstillsyn, bostad för barn och unga samt bostad för vuxna. Antalet väntande har minskat med 21 personer under 2007 men väntetiden har ökat med tre månader. Medborgarnas attityd till verksamheten har i den senaste mätningen av SCB förbättrats mot föregående år.

Medborgaren i centrum – socialtjänsten

Verksamhetens processer	2007	2006	Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Andel vårddyggn av totala antalet vårddyggn för barn, unga och vuxna			Bemötande		
på institution	44 %	42 %	Familjerätt, andel nöjda brukare		81 %
familjehem	56 %	58 %	Socialkontoren, andel nöjda brukare		79 %
Andel vårddyggn på institution i egen regi av totalt antal vårddyggn	5 %	3 %	Barn- och familjebehandling, andel nöjda brukare	87 %	86 %
Beläggning, antalet vårddyggn i egen regi			Kvinnocentrum, andel nöjda brukare	88 %	
Suttarboda	67 %	53 %	Försörjningsstödet, andel nöjda brukare		82 %
Fördelning av vårddyggn på institution			Tillgänglighet		
barn	11 %	5 %	Familjerätt, andel nöjda brukare		63 %
unga	50 %	52 %	Socialkontoren, andel nöjda brukare		59 %
vuxna	39 %	43 %	Barn- och familjebehandling	87 %	86 %
Fördelning av vårddyggn i familjehem			Kvinnocentrum	88 %	
barn	39 %	35 %	Försörjningsstödet, andel nöjda brukare		66 %
unga	57 %	61 %	Inflytande och påverkan		
vuxna	4 %	4 %	Familjerätt, andel nöjda brukare		83 %
Försörjningsstöd, genomsnittlig bidragstid per månad under året	5,89	5,74	Socialkontoren, andel nöjda brukare		70 %
Andel barnhushåll av totalt antal hushåll som någon gång under året beviljats försörjningsstöd	13 %		Försörjningsstödet, nöjda brukare		81 %
Ekonomiska nyckeltal	2007	2006	Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Kostnad per vårddyggn för vård- och behandling på institution, externa köp			Sjukfrånvaro	6,5 %	7,7 %
varav barn	3 902 kr	4 700 kr	kvinnor	7,5 %	9,0 %
varav unga	3 401 kr	2 940 kr	män	3,2 %	4,0 %
varav vuxna	1 733 kr	1 733 kr	Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	349	322
Kostnad per vårddyggn för vård och behandling på institution, interna köp			Antal visstidsanställda, årsarbetare,	66	77
Suttarboda	6 008 kr		Antal timavlönade, årsarbetare,	12	10
Multigruppen	4 400 kr		Antal intraprenader	0	
Genomsnittlig kostnad per månad och hushåll för ekonomiskt bistånd	6 516 kr	6 325 kr			
Kostnad per vårddyggn i familjehem					
varav barn	796 kr	763 kr			
varav unga	436 kr	484 kr			

Vård och behandling

Ett omfattande utvecklingsarbete har under året skett inom socialtjänstens vård och behandling. Kvinnocentrum är efter start i slutet på 2006 i en stark utvecklingsfas och har haft stort tryck på verksamheten. Under året hade Kvinnocentrum kontakt med cirka 150 kvinnor. Dessa hade tillsammans 250-300 barn, varav cirka 50 har fått direkta eller indirekta insatser från Kvinnocentrum.

CM-teamet som arbetar med vuxna med svår, sammansatt problematik, har under året funnit bra former för sitt arbete. CM-teamet har lyft fram behov av någon form av särskilt boende för ett antal personer som är utstraffade

från alla nuvarande boendelösningar och frågan kommer att uppmärksammas under 2008.

I flera projekt utvecklas arbetet för vuxna personer med missbruksproblem. En behandlingsgaranti har under året inneburit ökad tillgänglighet och snabbare insatser. Behandlingsgarantin har inneburit att man har rätt att träffa en handläggare inom tre dagar och att en vårdplan ska finnas inom fyra veckor. Ett projekt tillsammans med polisen har lett till att man kan erbjuda samtal inom 24 timmar på Beroendecentrum, till personer som tagits för rattonykterhet. Därefter erbjuds fortsatt kontakt med socialtjänsten. Under hösten startades en utslussningsverksamhet

tillsammans med IOGT-NTO.

Målet att minska placeringar av barn och unga på institutioner utanför kommunen till förmån för adekvata insatser på hemmaplan, har inte kunnat uppnås. Det ska ses i ljuset av att behoven av insatser har ökat, att socialtjänsten fått fler ansökningar och anmälningar.

Mer behöver göras för att öka barns och ungas möjlighet att stanna kvar i sina hemmiljöer, med tillräcklig hjälp. Till exempel startades en ny boendeform med behandling för sex ungdomar kallad Multigruppen.

Antalet institutionsplaceringar av vuxna har fortsatt att minska. Placeringar i familjehem har minskat både

av barn, unga och vuxna. Öppenvårdsinsatserna på hemmaplan har skett i ungefär samma omfattning som föregående år för samtliga grupper.

Socialtjänsten har på många sätt fortsatt att utveckla barnperspektivet i sin verksamhet, bland annat genom den stora satsningen på dokumentations- och ärendesystemet BBIC (barns behov i centrum). Under året har detta lett till att huvuddelen av socialkontorens utredningar om barn och unga, säkras att barnets situation och behov sätts i centrum. På samma sätt har vi nu infört ett dokumentations- och ärendesystem för vuxna, benämnt ASI.

Förebyggande arbete

Under året har en stor satsning gjorts på det förebyggande arbetet bland ungdomar. Ungdoms- och familjeenheten har anställt åtta fältassistenter som arbetar schemalagt. Ett av fältassistenternas uppdrag är att tillsammans med skola-polis-fritid arbeta i sex geografiska team för att förebygga och reagera snabbt när det finns oro runt en ungdom eller ungdomsgrupp. Kommunen har fortsatt att satsa på familjecentraler och föräldrastödsprogram.

Ett avtal slöts under hösten med Migrationsverket om att ta emot ensamkommande asylsökande barn i Örebro. Ett boende med 16 platser för unga i åldern 15-21 år har planerats under hösten. Inflyttning sker i februari 2008.

Försörjningsstöd

Utvecklingen för utbetalning av försörjningsstöd är positiv, mindre pengar har betalats ut. Det innebär att fler hushåll varit självförsörjande. I en jämförelse två år bakåt har antalet barnhushåll med försörjningsstöd minskat med 103, eller drygt 8 procent.

Flera faktorer har medverkat till att den fleråriga minskningen av antalet hushåll fortsatt även 2007, främst arbetsmarknadsläget med en minskning av arbetslösheten. Detta trots att antalet flyktinghushåll ökade under

året. Även samarbetet med Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har stor betydelse för utvecklingen.

Viktiga händelser

Nytt vårdboende

Social välfärd har genom entreprenad-upphandling kunnat starta ett nytt vårdboende – Elgströmska huset – i Mellringestaden. Vårdboendet har gett ett tillskott på 80 nya vårdplatser.

Statliga stimulansmedel till vård och omsorg

Stimulansmedlen till vård och omsorg som beviljades 2007 kommer att användas i sju projekt. De särskilda medel som beviljades 2007 till socialpsykiatri m.m. för att förbereda kommande lagstiftning om ny vårdform kommer att användas i fem projekt.

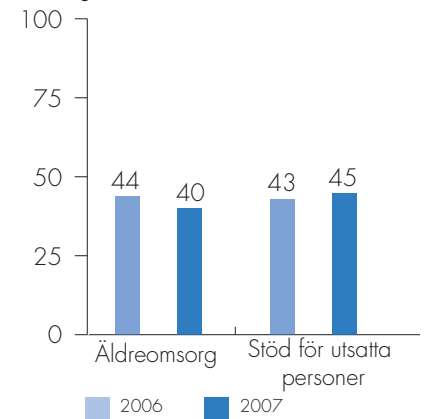
Nollvision

I februari 2007 tog Social välfärd beslut om en nollvision vad gällde betalningsansvar för utskrivningsklara patienter på USÖ. Beslutet innebar en tydligt uppdrag till respektive driftsförvaltning att arbeta för att ta emot utskrivningsklara patienter i deras ordinära hem i avvaktan på annan vårdform. Från den höga nivå på antalet dygn som redovisades för 2006 gav åtgärderna effekten att nivån sjönk med 80 procent.

Ny korttidsvistelse för ungdomar

En ny korttidsvistelse har öppnats på Örnrogatan för tio ungdomar med Aspergers syndrom eller ADHD/DAMP med tilläggsproblematik.

Medborgarnas attityder till verksamheterna (NMI)
Se bilaga 3.

Fler grupper inom daglig verksamhet

Tre nya grupper för 18 brukare har kommit till inom daglig verksamhet enligt LSS.

Fler personer med funktionshinder har fått boende

21 nya brukare har fått boende inom verksamheten och beslut har tagits om att bygga nytt för ytterligare två bostadsgrupper med totalt tolv lägenheter.

Ny fältorganisation

En ny fältorganisation för förebyggande arbete och tidig upptäckt av ungdomar i riskzonen startade i samverkan med polis, kommunens skolor och fritidsgårdar.

Multigruppen startade

Social välfärd startade en ny verksamhet med boende och behandling för sex ungdomar – Multigruppen.

Gemensamma lokaler för socialtjänsten

De båda försörjningsstödskontoren och de båda socialkontoren genomförde större delen av en samflytt till lokaler på Ribbingsgatan. Fullföljs under våren 2008.

Handlingsplan mot hemlöshet

Social välfärd tog under hösten 2007 beslut om en handlingsplan mot hemlöshet.

Vuxenutbildning och arbetsmarknad

Verksamhetsrådets resultat

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott motsvarande 2,1 mnkr. Nämnden har under året omställningskostnader motsvarande 2,5 mnkr. Verksamhetsrådet arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott medan vuxenutbildning samt flyktingmottagning och introduktion redovisar underskott.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Arbetsmarknadsåtgärder	61,8	67,0
Flyktingmottagning	36,1	27,8
Kommunal vuxenutbildning	85,2	59,3
Totalt	183,1	154,1

Under 2007 har kommunen tagit emot 495 personer inom ramen för flyktingmottagandet. Det höga flyktingmottagandet 2006 och 2007 gör att

kostnaderna för sfi-undervisning och introduktionsersättning fortsätter att öka.

Medborgaren i centrum

Verksamhetens processer	2007	2006
Andel personer som gått vidare till studier resp. arbete efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd	35,4	30,4
Genomsnittlig introduktionstid för flyktingar	32 mån.	30 mån.
Antal personer med avslutad introduktionsprogram som fått arbete	11	5
Andel kursdeltagare inom vuxenutbildningen som har uppnått lägst betyget G efter avslutad kurs	85 %	80 %
Antal personer som står i kö till sfi per 31 dec	145	129

Brukarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2006
Bemötande		
Andel brukare som anser att de bemöts på ett bra sätt av personalen	97 %	98 %
Tillgänglighet		
Andel brukare som anser att tillgängligheten av verksamheten är bra	93 %	88 %
Inflytande och påverkan		
Andel brukare som anser att de har inflytande och kan påverka sin planering	90 %	89 %
Andel brukare som anser att de förbättrat sina möjligheter till arbete eller studier efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd eller vuxenutbildning	91 %	85 %

Ekonomiska nyckeltal	2007	2006
Kostnad per helårsstudieplats inom vuxenutbildningen	44 810 kr	
Kostnad per plats och år för sfi-undervisning	38 677 kr	41 800 kr

Medarbetarnas utveckling	2007	2006
Sjukfrånvaron totalt	7,5 %	6,9 %
Andel korttidsfrånvaro	25,8 %	24,3 %
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	255	252
Antal årsarbetare, visstidsanställda	27	61
Antal årsarbetare, timavlönade	0,38	1,04
Antal intraprenader	0	

Arbetsmarknad

Kommunens insatser på arbetsmarknadsområdet har under 2007 koncentrerats på personer från Försörjningsstöd - nyanmälda arbetslösa erbjuds en tidig aktivering för jobb och utbildning. Dessutom har invandras möjligheter till jobb, utbildning och arbetsmarknadsintegration inom sfi (svenska för invandrare) prioriterats. Kontakterna med arbetsmarknaden och företagen via företagscoacher, jobbmässor, praktik och rekryterings-samarbeten är andra viktiga områden.

Den öppna arbetslösheten har minskat inom alla åldersgrupper, utom i gruppen ungdomar 18-24 år där arbetslösheten i december 2007 ligger

kvar på samma nivå som december 2006, 7 procent (riket 4,2 procent).

Kommunen hade fram till årsskiftet 2006/2007 avtal med arbetsförmedlingen och många personer var placerade i aktivitet. När avtalen avslutades påverkade det i stor utsträckning ungdomsgruppen, vilket till viss del förklarar de fortsatt höga arbetslöshets-siffrorna i Örebro. Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fick då utrymme att rikta arbetsmarknadsinsatserna till personer som är i behov av försörjningsstöd.

Avsaknaden av arbetsmarknadsutbildningar gör det svårare att tillgodose företagets behovet av kvalificerad arbetskraft. Många av de personer som

har validerat sina kunskaper har varit utanför arbetsmarknaden i många år och har upplevt att de inte har någon kompetens att validera. Utvärderingar visar att coaching, matchning, utbildning och praktik, stärker individen sina möjligheter på arbetsmarknaden vilket ger en starkare självkänsla.

Förvaltningens utökade kontakter med olika arbetsgivare samt en fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft, har medverkat till att en stor andel personer gått vidare till arbete.

Inför året avslutades alla stora avtal med arbetsförmedlingen om kommunal praktik för unga, ungdomsgaranti och aktivitetsgarantin. Regeringens förslag om jobbgaranti för ungdomar fr.o.m. 1 december 2007 innebär nya

uppdrag för förvaltningen som kommer att samarbeta med de tre programområdena om kommunens uppföljningsansvar för ungdomar 16-19 år.

Totalt sökte 2 400 ungdomar feriejobb och 957 erbjöds plats i den kommunala feriepraktiken. Ungefär hälften av platserna gick till ungdomar från de prioriterade stadsdelarna.

Under året har två jobbmässor arrangerats. Höstens jobbmässa anordnades tillsammans med arbetsförmedlingen. Resultatet blev både direkta jobb och anställningar samt en uppmaning för många arbetslösa som fick synbara bevis på att de är efterfrågade. Efter åtta veckor hade 200 personer fått arbete som en direkt följd av mässan, framför allt personer som var ”jobbnära” och de som bytte arbete.

Vuxenutbildning

Förutsättningarna för vuxenutbildningen kommer att förändras av flera skäl. Arbetsmarknadsläget, beslutet om fristående vuxenutbildningsanordnare och en inriktning mot yrkesutbildningar är några. Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden gör bedömningen att vuxenutbildningen i framtiden bör var mer yrkesinriktad och mer anpassad till arbetsmarknadens behov.

Den goda arbetsmarknaden har bidragit till att efterfrågan på utbildning kombinerad med arbete har ökat. För att öka möjligheten för personer att studera året runt har en översyn av lärarnas arbetstidsavtal påbörjats.

I och med att sfi-verksamheten (svenska för invandrare) är mer flexibel än tidigare, ges större möjligheter för deltagaren att varva svenskundervisning med arbete eller praktik, som i sin tur leder till en tidig kontakt med arbetsmarknaden. 71 procent av de som avslutat sina sfi-studier har varvat sina studier med praktik. Målet var 80 procent.

Totalt har 1 315 personer deltagit i sfi-verksamhet, i genomsnitt per månad har 821 personer varit inskrivna. Av alla inskrivna under 2007

Volymuppgifter	2007	2006
Antal årsstudieplatser på grundläggande vuxenutbildning	460	536
Antal årsstudieplatser på gymnasial vuxenutbildning	903	884
Antalet genomförda valideringar	153	147
Antal deltagare under året i sfi-undervisning	1 315	1 198
Antal deltagare under året i sfi-undervisning hos extern utförare	213	
Antal mottagna flyktingar	495	635
Antal personer i introduktionsprogram (flyktingar)	1 406	1 159
Totala antalet personer i kommunala arbetsmarknadsåtgärder under perioden	2 210	3 407
Antal personer 18-24 år i kommunal arbetsmarknadsåtgärd	277	253
Antalet ferieplatser som erbjudits ungdomar 15-17 år	957	1 016
Utbetald introduktionsersättning, mnkr	27,2	19,6

har 29 procent varvat sina studier med praktik eller arbete. Av 201 personer som avslutat sina sfi-studier har 131 (65 procent) godkänts på D-nivå. 145 personer väntar på sfi-studier per den 31 december, men ingen har väntat längre än åtta veckor.

Flyktingmottagning och introduktion

Under 2007 har kommunen tagit emot 495 flyktingar inom ramen för det planerade flyktingmottagandet. Avtalet med Migrationsverket gäller 375 personer per år.

Av de nymottagna har 397 mottagits med eget boende eller som anhöriga. Dessa kan kommunen enligt lag inte säga nej till. Övriga 98 togs emot från Migrationsverkets anläggningar. Plats i introduktionsverksamhet ska erbjudas inom åtta veckor från inflyttningssdag i Örebro. Under andra halvan av 2007 har detta mål uppfyllts.

Genomsnittstiden i introduktionsverksamhet ska enligt nämndens mål vara två år, detta mål har inte uppnåtts. Det höga flyktingmottagandet under 2006 och 2007 där många personer har kort utbildningsbakgrund och svåra trauman, påverkar introduktionstiden. Arbetsmarknadsstrukturen är en annan faktor som påverkar introduktionstiden. 2007 var den genomsnittliga introduktionstiden 2 år och 8 månader. 2007 påbörjades ett arbete med att se över flyktingmottagandet och introduktionsverksamhetens processer i syfte

att öka individualiseringen och arbetsmarknadsinsatserna i ett tidigt skede i introduktionen.

Tydliga prognoser visar behov av fortsatt mycket högt flyktingmottagande 2008. Detta medför en fortsatt ökning av efterfrågan på sfi-undervisning och Svenska som andra språk. Ansträngningar behöver även fortsättningsvis göras för att öka arbetsmarknadsintegrationen i sfi-undervisningen t.ex. instegsjobb och praktikplatser.

Viktiga händelser

- Fortsatt högt flyktingmottagande.
- Utökning av sfi-platser. Under 2007 har i genomsnitt 821 personer per månad varit inskrivna i sfi-undervisningen. 1 315 personer har under året deltagit i sfi-undervisningen. Upphandling av andra utförare har skett, Medborgarskolan, Eductus och Folkuniversitetet.
- Företagskontakter. Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har ett växande samarbete med bemanningsföretag och andra företag.
- Sjukvårdssvenska för deltagare med legitimationsyrken inom sjukvården.
- Planering har skett under hösten 2007 för genomförande av arbetsplatsförlagd undervisning gällande omvårdnadsutbildning med start januari 2008.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder

Kommunledningen redovisar ett överskott med totalt 1,4 mnkr. Kommungemensamma verksamheter redovisar ett underskott på 2,0 mnkr. Kommungemensamma statsbidrag redovisar ett överskott med 18,4 mnkr på grund av fortsatt högt flyktningmottagande i kommunen. Stadskansliet redovisar ett överskott på 0,9 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Kommunledning	30,1	25,9
Kommungemensamma verksamheter	46,2	34,2
Kommungemensamma statsbidrag	- 130,0	- 136,8
Nerikes Brandkår	59,3	58,2
Till kommunstyrelsens förfogande	0,0	0,0
Stadskansliet	116,3	101,6
Totalt	121,9	83,2

Medborgaren i centrum

Fler örebroare kan tänka sig att rekommendera Örebro som en plats att bo och leva på. Det visar resultatet av vårens medborgarundersökning. 58 procent av medborgarna kan starkt rekommendera vänner och bekanta att flytta till Örebro.

Arbetslösheten har minskat och fler örebroare anser att det finns goda arbetsmöjligheter i Örebro. Flera nya företag har startat. Samarbetet med det lokala näringslivet fortsätter att förbättras. Under 2007 startades åtta företag per 1 000 invånare i Örebro. Den utvecklingen gör att Örebro nu ligger i täten i landet när det gäller nyföretagande.

Ett näringslivsråd har inrättats och arbetet med ett nytt Näringslivspolitiskt program har påbörjats. Samarbetet i regionen och inom Stockholm Business Alliance (SBA) utvecklas. Örebro deltog för första gången i SBA:s serviceundersökning som vänder sig till företagarna. Örebro fick värdet 63 på en hundrogradig skala. Tillgängligheten hos kommunen bedömdes som relativt god men effektiviteten fick sämre värden. Örebro har vid 2007 års ranking tappat en placering i Svenskt Näringslivs ranking om bästa företagsklimatet och ligger nu på plats 169.

Kommunstyrelsen har inrättat fem strategigrupper inom områdena demokrati/det civila samhället, klimat/miljö, integration/mångfald, folkhälsa och Örebro 2027. Kommunstyrelsen har också tillsatt en jämställdhetsdelegation.

Samarbetet med universitetet har utvecklats och kommunstyrelsen har

Kommunstyrelsen sammanträder.

fattat beslut om att tillsammans med universitetet starta en forskarskola på temat Offentlig förvaltning i utveckling.

Effektivare administration

Stadskansliets arbete med att effektivisera administrationen och servicen till medborgarna har fortsatt genom ett antal kommungemensamma projekt;

- MOVIT, Medborgarorienterad verksamhetsutveckling med stöd av IT, har tagit fram ny struktur och design för orebro.se, en tillgänglighetsgaranti som vänder sig till medborgarna, en intern servicepolicy, utbildat 8 000 kommunanställda kring bemötande och service, förslag på tjänstegarantier inom sju verksamhetsområden och drivit på utvecklingen av e-tjänster.
- FRAM, Framtidens administration, med målet att frigöra resurser motsva-

rande cirka 150 mnkr för att finansiera utvecklingen av verksamheter och tjänster som vänder sig direkt till medborgarna.

- E-handel, 67 procent av kommunens fakturor hanteras nu elektroniskt vilket har gett en effektiviseringsvinst på 2,8 mnkr. Köptroheten till kommunens ramavtal kan fortfarande bli bättre.

Chefs- och ledarutveckling

Satsningen på chefs- och ledarutveckling har gett resultat. Ledarskapsindexet i medarbetarundersökningen har från 2005 till 2007 höjts från 61 till 64. Stadskansliet har genom ett kommungemensamt arbete gjort det möjligt för verksamheterna att starta intraprenader. Under 2007 startade en intraprenad och beslutades om ytterligare fyra intraprenader.

Säkerhet

Inom säkerhetsverksamheten har man tagit fram en metod för riskinventering, för att stämma av arbetet med säkerhetsfrågor inom verksamheten. Metoden som infördes under 2005 syftar till att i ett tidigt skede upptäcka brister som kan påverka säkerheten kring en viss verksamhet och på så sätt få upp ögonen för att vissa åtgärder måste vidtas. Fortfarande har ett stort antal verksamheter inte riskinventerat, trots att kommunstyrelsen genom interna försäkringsvillkor har beslutat om detta.

För att bibehålla nuvarande försäkrings- och kostnadsnivå finns ett behov av att öka det förebyggande arbetet. Det är med en viss oro som vi kan konstatera att andelen tillfällighetsbrott ökar, exempelvis skadegörelse i form av klotter, glaskross och anlagda bränder. Framför allt är det våra skolor som är utsatta och vissa objekt mer än andra. För att vända den negativa trenden är det viktigt att försvåra för de som begår brott och öka risken för upptäckt. Det är även viktigt att dessa frågor angrips brett genom samarbetet mellan skola, socialtjänst, fastighetsägare och polis.

Viktiga händelser

- Beslut om att starta en forskarskola tillsammans med Örebro universitet
- Beslut om en tillgänglighetsgaranti
- Ett näringslivsråd har inrättats
- Utbildning för all personal i klagomålshantering
- Mässan "Sverige mot narkotika"
- Mässan "Offentliga rummet"
- Brottsförebyggande verksamhet (Örebrå) fick utmärkelsen Nerikes Allehandas julgåva.

Stadsrevisionen

Revisionsnämnden redovisar ett överskott med 0,1 mnkr.

Stadsrevisionens ansvarsområde är att på fullmäktiges uppdrag årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om nämnderna fullgör sina uppdrag från kommunfullmäktige.

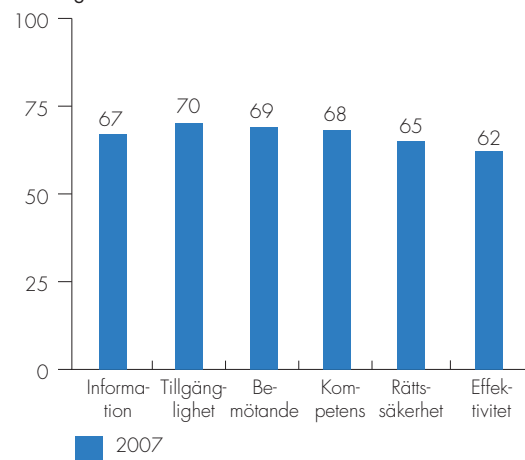
Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2007	2006
Revisionsnämnd	2 417	2 540
Valnämnd	29	1 101
Totalt	2 446	3 641

Valnämnden

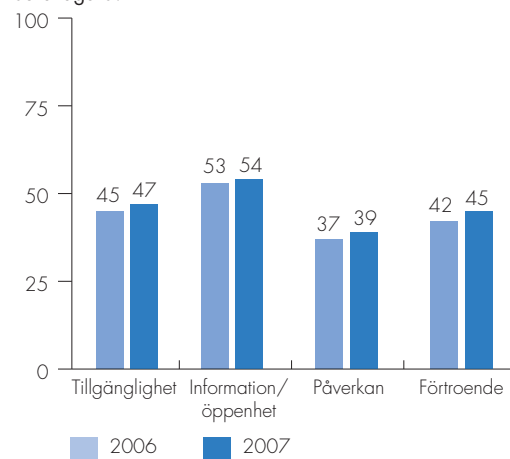
Valnämnden redovisar ett överskott totalt på 0,2 mnkr för år 2007.

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av allmänna val till riksdag, landsting och kommun, val till Europaparlamentet samt eventuella folkomröstningar. Under 2007 var det inte några val.

Företagarnas attityder till kommunens service (NKI)
Se bilaga 3.

Medborgarnas attityder till inflytande (NII)
Se bilaga 3.

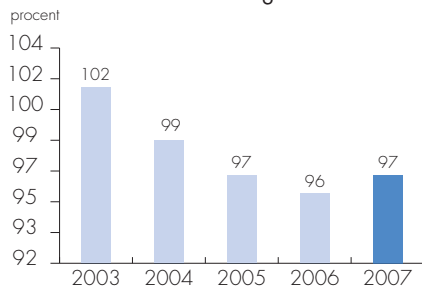

Kommunens ekonomi

Utvecklingen av kommunens ekonomiska resultat och finansiella ställning framgår av följande analys.

Resultat 1, verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkter och statsbidrag

I resultaträkningens första resultatnivå summeras verksamheternas kostnader och intäkter. Att ställa verksamhetens nettokostnader i relation till kommunens skatteintäkter och statsbidrag ger en bild av hur kommunen finansierat sin verksamhet. Som mål för nyckeltalet verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkter och statsbidrag, brukar 95-98 procent vara vanlig i kommunsektorn, beroende på vilket finansnetto kommunen har. Är den högre än 100 procent betyder det att skatteintäkter och statsbidrag inte räcker till att finansiera den verksamhet som bedrivs.

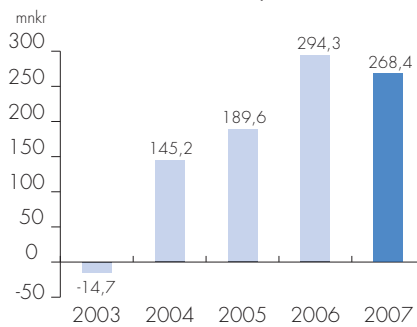
För Örebro kommun blev resultatet 97 procent (96 procent 2006) vilket innebär att nettokostnadsläget har stabiliserat sig på en nivå mellan 96-98 procent.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag har nått en bra nivå för kommunen. Arbetet med att stabilisera nettokostnadsläget på denna nivå behöver fortsätta. Kommunerna har under senare år fått tillskott av de generella statsbidragen som innebär att behovet av nya kostnadsreduceringar har minskat. Programnämnderna är budgetmässigt i balans i bokslut 2007 och redovisar till och med budgetöverskott. Ett fåtal enskilda driftsnämnder visar stora budgetavvikelser, vilket bör

uppmärksammas i det fortsatta arbetet med budgetuppföljningar och budget.

Resultat 2, resultat före extraordinära poster

Resultat före extraordinära poster

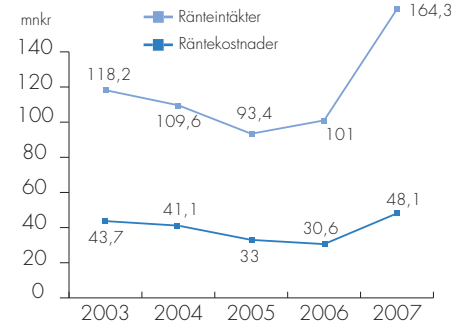
I detta resultat tillkommer kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag samt ränteintäkter och räntekostnader.

Målet för resultat före extraordinära posters andel av skatteintäkter och statsbidrag, är cirka 2 procent eller 90 mkr. Det är en nivå som krävs för att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Denna nivå på målen ger kommunen möjligheter att klara av förändrade förutsättningar för verksamheterna under året, att klara av att självfinansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet samt att hantera pensionsskulden på ett ansvarsfullt sätt. Exempel på förändrade förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna samt oförutsedda händelser inom verksamheterna. Ett resultat på +90 mkr i resultatbudgeten ger rimliga förutsättningar för en långsiktigt stabil ekonomi framöver. Detta mål behöver justeras upp under de närmaste åren.

Resultatet i bokslut 2007 är 268,4 mkr (294,3 mkr 2006) vilket är 178 mkr mer än vad som budgeterats. Målet för kommunens resultat är därmed uppnått. Det är också viktigt att bibehålla en ekonomisk balans över tiden för att skapa stabilare förutsättningar för den verksamhet som kommunen bedriver. Verksamhetskostnaderna blev 64 mkr lägre än budgeterat, varav 32 mkr avser överskott

inom programnämnderna, 20 mkr kommungemensamma verksamheter och statsbidrag, 28 mkr outnyttjade centrala resurser.

Finansnetto

Finansnettot är som framgår av resultaträkningen positivt och uppgår till 116,2 mkr (70,4 mkr 2006). Av detta avser 69 mkr pensionsförvaltningen. Det finansnetto som pensionsförvaltningen medför behöver exkluderas när analysen av kommunens ekonomi görs. Den största orsaken till det positiva finansnettot är realisationsvinster av aktieförsäljningar inom pensionsmedelsförvaltningen.

Pensionsförvaltningen syftar till att i ett längre perspektiv säkerställa att kommunen kan klara sina anställdas pensionsutbetalningar när dessa ökar kraftigt om 10 till 15 år och att de ökade utbetalningarna av pensioner ska få så små konsekvenser som möjligt för den verksamhet som kommunen då bedriver. Det är ett skäl till att pensionsförvaltningen bör bedömas som en egen avgränsad del i kommunens ekonomi.

De senaste åren har visat att resultatet för pensionsförvaltningen kan förändras snabbt av utvecklingen på finansmarknaden, vilken är svår att förutsäga. Det är viktigt att se pensionsförvaltningen i ett långt tidsperspektiv, men även ha beredskap att göra förändringar i strategin när tiden för de stora pensionsutbetalningarna närmar sig. Den nuvarande stabila ekonomiska situationen ger ett bra läge att göra extra avsättningar till det kommande pensionsåtagandet, och undvika kända omprioriteringar i kommu-

nens kärnverksamhet framöver.

Räntekostnaden för kommunens långfristiga låneskuld har minskat med 4 mnkr jämfört med föregående år. Huvudorsakerna är att låneskulden minskat och att räntenivån varit fortsatt låg på de finansiella marknaderna. De finansiella intäkterna har ökat med cirka 5 mnkr som en följd av fortsatt stärkt rörelselikviditet och ökad avkastning från kommunkoncernen.

Årets resultat förändring av eget kapital

I denna resultatnivå tillkommer i förekommande fall extraordinära poster. Med nuvarande redovisningspraxis är det dock sällsynt med poster som uppfyller de kriterier som finns för extraordinära poster. I normalfallet är därför förändringen av det egna kapitalet samma som resultat 2.

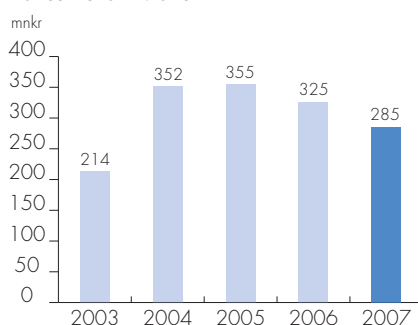
Under år 2007 fanns inga extraordinära poster i kommunens resultat, vilket innebär att förändringen av det egna kapitalet är lika med resultat 2, d.v.s. en ökning med 268,4 mnkr. Det är dock viktigt att notera att i resultatet finns en väsentlig post som får betraktas som jämförelsestörande. Det är en avsättning med 40 mnkr som görs för att markera kommunens åtagande i medfinansieringen av Citybanan. Avsiktsförklaringen om Citybanan är beslutad i kommunfullmäktige.

Det egna kapitalet uppgick på balansdagen till 4 101,4 mnkr (3 833,0 mnkr 2006).

Finansiering

Likviditet

Koncernens likviditet

Örebro kommun samordnar in- och utbetalningar samt rörelsekrediter för kommunen och dess majoritetsägda bolag i ett gemensamt koncernkontosystem för bankgiro och bank.

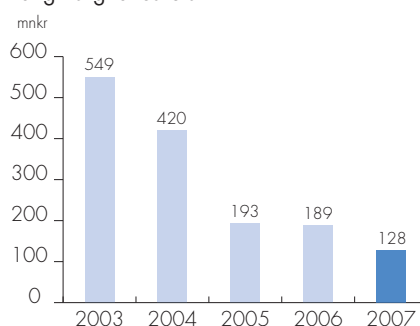
Koncernlikviditeten var 285 mnkr per 31 december 2007 (325 mnkr 2006). Likviditeten är fortsatt god, eftersom kommunens finansiella läge varit tämligen stabilt under år 2007. Nettoinlåningen från koncernbolagen till kommunen var 49 mnkr vid årsskiftet (163 mnkr år 2006).

Utöver den redovisade koncernlikviditeten har kommunen en rörelsekredit hos Swedbank på 150 mnkr för att kunna hantera kortsiktiga likviditetsförändringar.

Under år 2007 har kommunen placerat likviditetsöverskott på penningmarknaden eller som specialinlåning hos bank. Vid årsskiftet uppgår kortsiktigt placerade medel till 79 mnkr (75 mnkr år 2006) med en ränta på 4,4 procent. Kommunens rörelselikviditet kan komma att minska under våren 2008 på grund av ökade utbetalningar för investeringar. Rörelselikviditeten bedöms ändå vara på en stabil nivå under hela år 2008.

Låneskuld

Långfristig låneskuld

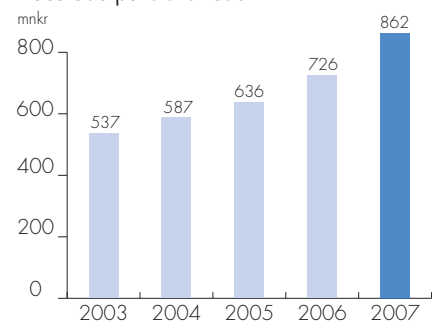
Kommunens mål är att den långfristiga låneskulden ska kunna variera mellan 0 och 400 mnkr. I bokslut 2007 uppgick den till 128 mnkr (189 mnkr år 2006), vilket innebär att målet har uppfyllts. Till låneskulden hänförs också nästkommande års amorteringar vilka uppgår till 64 mnkr. Dessa redovisas i bokslutet som kortfristig skuld.

Den totala låneskulden består till 65 procent av lån med fast ränta och 35 procent av lån med rörlig ränta. Vid årsskiftet var räntesatsen på dessa lån i genomsnitt 4,2 procent (3,8 procent 2006). Samtliga lån är upptagna i svenska kronor. Av låneskulden avser 8 mnkr finansiell leasing (9 mnkr år 2006).

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunen har fr.o.m. september

Placerade pensionsmedel

2007 nya avtal med fyra externa kapitalförvaltare om förvaltning av kommunens pensionsmedel. Denna förvaltning sker genom placeringar i räntebärande värdepapper, svenska aktier samt andelar i europeisk och global aktiefond.

Kommunens externa placeringar av pensionsmedel har ett bokfört värde på 862 mnkr den 31 december 2007 (726 mnkr år 2006). Det bokförda värdet är 136 mnkr högre än föregående år, främst på grund av nya avsättningar på 45 mnkr och avkastning under året med 69 mnkr.

Pensionsmedlen är vid årsskiftet placerade med 76,7 procent i räntebärande värdepapper, 23,2 procent i aktier och 0,1 procent i likvida medel. Detta överensstämmer med normalnivån enligt kommunens placeringspolicy. Marknadsvärdet för dessa placeringar beräknas till 848 mnkr den 31 december 2007 (784 mnkr år 2006). Marknadsvärdet är 14 mnkr lägre än bokfört värde. Skillnaden beror på realiserade kursförluster på aktier.

Avkastningen på placerade medel

uppgår till 9,9 procent under år 2007 (5,3 procent 2006) om hänsyn inte tas till orealiserade kursförluster och kursvinster. Detta är 5,3 procentenheter högre än kommunens långsiktiga avkastningsmål som var 4,6 procent år 2007 (statslåneränta plus 0,5 procentenheter).

Försäljning av aktier och obligationer har lett till realiserade kursvinster på 69 mnkr och realiserade kursförluster på 12 mnkr under året.

Totala pensionsåtaganden (inkl. löneskatt) för Örebro kommun uppgår till 3 156 mnkr i bokslut 2007 (2 677 mnkr år 2006). Kommunens externa placeringar av pensionsmedel motsvarar 27,3 procent av dessa pensionsåtaganden (27,1 procent år 2006).

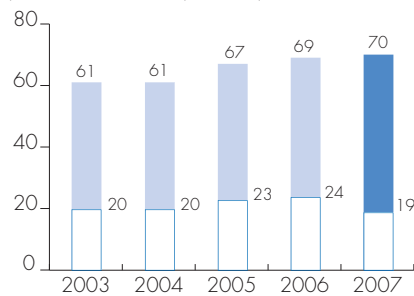
Den del av kommunens pensionsåtaganden som inte motsvaras av externt placerade medel uppgår till 2 294 mnkr i bokslut 2007 (1 951 mnkr år 2006). Dessa medel har kommunen använt för finansiering av egna anläggningstillgångar. I detta belopp ingår de återlån av placerade pensionsmedel på totalt 150 mnkr som kommunen gjorde åren 2000 och 2002.

Utbetalningarna av pensioner kommer att öka successivt fram till år 2020. Kommunens syfte med externa placeringar av pensionsmedel är att långsiktigt skapa möjligheter att hantera likviditetseffekten av de ökade utbetalningarna av pensioner på ett sätt som inte påverkar utbetalningarna för kommunens egentliga verksamhet. En översyn av nivå på externt förvaltade pensionsmedel och ianspråktagande av dessa medel under perioden 2010 – 2030 kommer att göras under år 2008.

Soliditet

Soliditet

procent □ inklusive pensionsförpliktelse

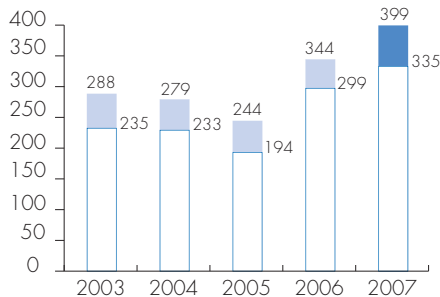
Soliditet är ett mått som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Nyckeltalet anger hur mycket av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital.

Soliditetstalets nivå och förändring är framförallt beroende av tillgångsökningen i balansräkningen och kommunens resultat i resultaträkningen. Utveckling av soliditeten visar en fortsatt förbättring under år 2007. Huvudorsaken är ett bra resultat i kommunens resultaträkning som blev större än tillgångsökningen i balansräkningen.

Investeringar

Nettoinvesteringar

mnkr □ varav skattefinansierade

Nettoinvesteringarna uppgick till 399 mnkr år 2007 (344 mnkr 2006). Investeringsnivån ligger på en hög nivå i förhållande till kommunens driftsresultat för ordinarie verksamhet. Av årets nettoinvesteringar avser 25 mnkr fastighetsförvärv som inte var med i investeringsbudgeten.

Det är viktigt att i det fortsatta arbetet med att komma tillrätta med kommunens ekonomi anpassa investeringsbudgetens nivåer till kommu-

nens ekonomiska förutsättningar. År 2007 är målet att nettoinvesteringarna för skattefinansierad verksamhet ska uppgå till högst 210 mnkr. Detta mål klaras inte i 2007 års bokslut men tack vare det ekonomiska överskott som kommunen redovisar i resultaträkningen kan 2007 års investeringar ändå finansieras på ett bra sätt. Kommunens investeringsnivå har varit hög under ett flertal år och de investeringsnivåer som finns med i budgetdiskussionerna de närmaste åren är även fortsättningsvis på höga nivåer, sett i relation till det mål som är satt för investeringarna. Det är viktigt att få ned investeringsnivåerna så att de överensstämmer med målet, för att kunna bibehålla en stabilitet i ekonomin.

Transparensdirektivet

1 augusti 2005 trädde lagen (2004:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. i kraft, den s.k. transparenslagen. Lagen ställer krav på viss redovisning i offentliga företag, genom krav på öppen och separat redovisning.

Vatten och avlopp, avfallshantering, kollektivtrafik, omfattande lokaluthyrning och uppdragsutbildning är några verksamheter i en kommun som ska bedömas enligt transparenslagen. För att en verksamhet ska redovisas ska nettoomsättningen uppgå till 40 miljoner euro (cirka 380 mnkr).

I samband med bokslutsarbetet har en genomgång gjorts av de verksamheter som finns i kommunen och bedömningen är att ingen verksamhet i Örebro kommun behöver redovisa i enlighet med transparenslagens regler.

Resultaträkning för kommunen (mnkr)

	Not	Bokslut 2007	Budget 2007	Bokslut 2006
Verksamhetens intäkter	1	1 613,6	*	1 636,1
Varav försäljning av tomträtter		7,5	15,0	42,4
Verksamhetens kostnader	2	- 6 603,4	*	- 6 272,2
Varav jämförelsestörande poster	3	29,4		- 53,1
Avskrivningar	4	- 190,7	- 175,0	- 169,8
Verksamhetens nettokostnader		- 5 180,5	- 5 244,0	- 4 805,9
Skatteintäkter	5	4 300,7	4 250,9	4 097,2
Generella statsbidrag och utjämning	6	1 032,0	1 022,1	932,5
Finansiella intäkter	7	164,3	79,1	101,0
Finansiella kostnader	8	- 48,1	- 18,1	- 30,6
Varav jämförelsestörande poster	9	6,9		2,3
Resultat före extraordinära poster		268,4	90,0	294,3
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0
Årets resultat	10	268,4	90,0	294,3

* Relevanta värden saknas till följd av nettobudgetering.

Finansieringsanalys för kommunen (mnkr)

	Not	Bokslut 2007	Bokslut 2006
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		268,4	294,3
Justering för av- och nedskrivningar	4	190,7	169,8
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	11	93,4	17,5
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		551,9	481,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	16	- 105,7	- 53,6
Ökning/minskning förråd och varulager	15	34,3	55,3
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	17	- 123,4	120,7
Ökning/minskning kortfristiga skulder		57,6	- 81,6
Medel från den löpande verksamheten		415,3	522,4
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	12	- 409,2	- 367,8
Investeringsbidrag	12	10,2	23,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	0,7	11,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	14	- 0,9	- 0,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	14	0,7	0,3
Medel från investeringsverksamheten		-398,5	- 332,8
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån, leasing	23	3,4	3,6
Ökning/minskning av långfristiga skulder	24	-0,5	- 1,2
Amortering av skuld	23	- 64,0	- 7,8
Ökning långfristiga fordringar	14	- 3,4	- 4,0
Minskning av långfristiga fordringar	14	2,4	3,2
Medel från finansieringsverksamheten		- 62,1	- 6,2
Årets kassaflöde		- 45,3	183,4
Likvida medel vid årets början		251,7	68,4
Likvida medel vid årets slut		206,4	251,7

Balansräkning för kommunen (mnkr)

Tillgångar	Not	2007	2006
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar		3 076,8	2 865,9
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	2 783,3	2 557,9
Maskiner och inventarier	13	216,3	207,4
Pågående objekt	12	77,3	100,6
Finansiella anläggningstillgångar	14	941,8	945,2
Summa anläggningstillgångar		4 018,6	3 811,1
Omsättningstillgångar			
Förråd m.m.	15	55,2	89,5
Fordringar	16	688,7	583,0
Kortfristiga placeringar	17	923,5	800,0
Kassa och bank	18	206,4	251,7
Summa omsättningstillgångar		1 873,8	1 724,2
Summa tillgångar		5 892,4	5 535,3
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital,	19	4 101,4	3 833,0
därav årets resultat		268,4	294,3
Summa eget kapital		4 101,4	3 833,0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	20	158,8	118,5
Avsättning för återställande av deponi	21	71,6	67,2
Avsättning för Citybanan	22	40,0	
Summa avsättningar		270,4	185,7
Skulder			
Långfristiga skulder			
Långfristiga lån	23	128,2	188,9
Övriga långfristiga skulder	24	81,6	74,4
Summa långfristiga skulder		209,8	263,3
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		262,4	229,0
Kortfristiga lån, koncernen	25	226,4	287,8
Övriga kortfristiga lån	26	64,0	7,5
Interimsskulder	27	648,6	633,7
Övriga kortfristiga skulder	28	109,4	95,3
Summa kortfristiga skulder		1 310,8	1 253,3
Summa skulder		1 520,6	1 516,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 892,4	5 535,3
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	20	2 997,5	2 558,4
Övriga ansvarsförbindelser			
Borgensåtaganden	29	4 898,6	4 594,4
Övrigt	30	0,1	5,0

Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för kommunen (mnr)

Not 1	2007	2006	Not 7	2007	2006
Verksamhetens intäkter			Finansiella intäkter		
Konsumtionsavgifter VA/Avfall	204,5	188,2	Placerade medel på penningmarknaden	0,3	4,1
Avgifter, barnomsorg	68,5	64,4	Aktier och obligationer	0,0	0,0
Avgifter, äldre och funktionshindrade	19,6	18,2	Bankmedel	5,9	3,0
Övriga avgiftsintäkter	145,1	142,0	Koncernbolag, kortfristig utlåning	6,7	2,9
Hyror och arrenden	207,9	201,3	Räntebidrag	0,7	1,4
Försäljning	397,9	365,2	Borgensavgifter	0,4	0,4
Bidrag	553,5	595,6	Utlämnade lån, Örebro Rådhus AB	49,9	44,5
Övriga intäkter	16,6	61,2	Utlämnade lån, övriga	0,7	0,5
Summa	1 613,6	1 636,1	Övriga	0,5	3,1
			Summa	65,1	59,9
Not 2			Finansiella intäkter pensionsförvaltning		
Verksamhetens kostnader			Placerade medel på penningmarknaden	22,9	21,2
Löner	2 968,4	2 830,9	Återföring av realiserade förluster	6,9	0,0
Arbetsmarknadsavgifter och pensioner	1 261,0	1 185,8	Realiserad kursvinst, aktier och obligationer	69,4	20,0
Energi- och vattenavgifter	125,1	135,8	Summa	99,2	41,2
Material och tjänster	1 828,7	1 723,5	Summa Finansiella intäkter	164,3	101,1
Bidrag och transfereringar	418,3	390,9			
Övriga kostnader	1,9	5,3	Not 8		
Summa	6 603,4	6 272,2	Finansiella kostnader		
			Koncernbolag, kortfristig inlåning	6,9	5,0
Not 3			Bankkrediter	0,0	0,4
Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader			Utlandslån	0,0	0,0
Vinster vid tomträttsförsäljning	-7,5	-42,4	Övriga långfristiga lån	7,4	11,4
Realisationsvinster för anläggningstillgångar	-3,1	-10,7	Ränta under byggnadstid 4,4 %, år 2007	-4,1	-1,1
Citybanan	40,0		Ränta avsättning anslutningsavgifter	2,5	1,3
Summa	29,4	-53,1	Ränta på pensionsavsättning	4,8	3,5
			Leasing	0,8	0,6
Not 4			Övriga	0,0	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar			Summa	18,3	21,1
Årets avskrivningar	185,2	167,9	Finansiella kostnader pensionsförvaltning		
Nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	0,9	1,9	Realiserad kursförlust, aktier och obligationer	12,5	4,9
Nedskrivningar finansiella anläggningstillgångar	4,6	0,0	Orealiserad kursförlust, aktier	16,9	4,1
Summa	190,7	169,8	Avgifter externa förvaltare	0,4	0,5
			Summa	29,8	9,5
Not 5			Summa Finansiella kostnader	48,1	30,6
Skatteintäkter					
Preliminära skatteintäkter	4 242,2	4 042,9	Not 9		
Slutavräkning 1)	-14,6	26,6	Jämförelsestörande poster i finansnettot		
Preliminär slutavräkning 2)	73,1	27,7	Slututdelning från Gota AB		2,3
Övriga skatteintäkter	0,0	0,0	Återförd nedskrivning av värdepapper	6,9	
Summa	4 300,7	4 097,2	Summa	6,9	2,3
1) Mellanskillnaden mellan prognosticerade 217 kr/inv. och slutligt redovisade 103 kr/inv.			Not 10		
2) Den preliminära slutavräkningen för 2007 uppgår till 567 kr/inv.			Årets resultat i förhållande till balanskravet		
			Årets resultat	268,4	294,3
Not 6			Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-3,1	-10,7
Generella statsbidrag och utjämning			Summa	265,3	283,6
Generellt statsbidrag	0,0	71,6			
Inkomstutjämning	840,7	813,1			
Kostnadsutjämning	-5,0	-12,2			
Införandetillägg	0,0	0,0			
Nivåjustering	117,7	-2,3			
Utjämningsbidrag LSS	78,6	62,3			
Summa	1 032,0	932,5			

Not 11	2007	2006	Fastigheter annan verksamhet	2007	2006
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster			Ingående bokfört värde	263,8	264,7
Förändring pensionsavsättning inklusive löne- skatt och ränta	40,3	4,0	Investeringar under året	16,1	
Orealiserad kursförlust, aktier	16,9	4,1	Årets avskrivningar	- 5,2	- 4,3
Återföring av orealiserade förluster, aktier	- 6,9		Försäljningar/utrangering	0,0	- 4,4
Avsättning för återställande av deponi	4,3	5,2	Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,5	
Avsättning Citybanan	40,0		Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		7,9
Övriga justeringar, ej utress differens	- 1,2	4,2	Utgående bokfört värde	275,2	263,8
Summa	93,4	17,5	Övriga fastigheter		
			Ingående bokfört värde	47,0	51,0
			Årets avskrivningar	- 3,9	- 4,0
			Utgående bokfört värde	43,1	47,0
Not 12			Exploateringsfastigheter		
Materiella anläggningstillgångar			Ingående bokfört värde	21,4	48,0
Bruttoinvesteringar	409,2	367,8	Försäljningar/utrangering	- 0,4	
varav fastighetsförvärv	25,0	40,9	Utrangeringar och korrigeringar (2006)		- 26,6
Investeringsbidrag	- 10,2	- 23,9	Utgående bokfört värde	21,0	21,4
Summa	399,0	343,9	Pågående arbeten		
			Ingående bokfört värde	100,6	56,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar			Investeringar under året	65,9	
Allmän markreserv			Försäljningar/utrangering	- 89,2	
Ingående bokfört värde	128,3	140,8	Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,1	
Investeringar under året	9,9		Övriga förändringar	0,0	
Årets avskrivningar	- 1,7	- 1,6	Nedskrivningar	- 0,1	
Försäljningar/utrangering	- 0,7	- 0,1	Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		44,6
Överföringar från/till annat tillgångsslag	- 0,5		Utgående bokfört värde	77,3	100,6
Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		- 10,8	Bokfört värde totalt mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Utgående bokfört värde	135,3	128,3	Anskaffningsvärde	4 553,9	4 230,6
			Ackumulerade avskrivningar	- 1 572,8	- 1 459,6
Verksamhetsfastigheter			Årets avskrivning	- 120,5	- 112,6
Ingående bokfört värde	1 399,3	1 320,9	Summa	2 860,6	2 658,5
Investeringar under året	234,8		Tillämpad avskrivningsmetod är planmässig avskrivning		
Årets avskrivningar	- 75,7	- 68,8	Tillämpad tid för avskrivning är mellan 10-50 år		
Försäljningar/utrangering		- 6,3	Mark skrivs inte av		
Överföringar från/till annat tillgångsslag	- 0,1				
Nedskrivningar	- 0,8				
Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		153,5			
Utgående bokfört värde	1 557,5	1 399,3			
			Not 13		
Fastigheter för affärsverksamhet			Maskiner, fordon och inventarier		
Ingående bokfört värde	274,6	203,1	Ingående bokfört värde	190,8	175,6
Investeringar under året	49,9		Investeringar under året	66,7	
Årets avskrivningar	- 15,3	- 12,6	Årets avskrivningar	- 57,5	- 52,2
Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		84,1	Försäljningar	- 0,8	0,0
Utgående bokfört värde	309,2	274,6	Överföringar från/till annat tillgångsslag	- 0,2	
			Övriga förändringar	0,0	
Publika fastigheter			Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		67,4
Ingående bokfört värde	423,4	426,7	Utgående bokfört värde	199,0	190,8
Investeringar under året	40,1				
Årets avskrivningar	- 21,3	- 21,3	Leasing		
Försäljningar/utrangering	0,0	- 0,3	Ingående bokfört värde	8,5	7,4
Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,0		Investeringar under året	4,1	4,2
Nyanskaffningar och korrigeringar (2006)		18,3	Årets avskrivningar	- 4,5	- 3,0
Utgående bokfört värde	442,2	423,4	Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,2	
			Utgående bokfört värde	8,3	8,6

Konst	2007	2006	Not 16	2007	2006
Ingående bokfört värde	8,1	7,9	Kortfristiga fordringar		
Investeringar under året	0,9	0,2	Statsbidragsfordringar		
Utgående bokfört värde	9,0	8,1	Flyktingar	15,4	20,3
Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst			Fordran avseende särskild momskompensation	62,1	50,5
Anskaffningsvärde	949,2	878,4	Summa	77,5	70,8
Akkumulerade avskrivningar	- 671,0	- 615,7	Övriga omsättningsstillgångar		
Årets avskrivning	- 61,9	- 55,3	Interimsfordringar	147,9	153,2
Summa	216,3	207,4	Upplupna ränteutgifter	51,2	50,0
Tillämpad avskrivningsmetod är planmässig avskrivning. Tillämpad tid för avskrivning är mellan 3-20 år. Konst skrivs inte av.			Upplupna skatteintäkter, inbetald preliminär skatt	132,3	73,0
			Nästkommande års amorteringar	2,4	5,9
			Övriga fordringar	2,4	4,6
			Summa	336,2	286,7
Not 14			Kortfristig fordran inom koncernkontot		
Finansiella anläggningstillgångar			Örebro Rådhus AB	171,6	120,9
Värdepapper, andelar och bostadsrätter			Stadsnät i Örebro AB	3,4	1,7
Aktier	5,2	4,6	Länsmusiken Örebro AB	1,2	
Andelar och grundfondskapital	3,5	3,3	Kilsbergen Örebro AB	1,5	2,5
Bostadsrätter	15,3	20,5	Summa	177,7	125,1
Summa	24,0	28,4	Kundfordringar	97,3	100,4
Utlämnade anslagstäckta lån			Summa	97,3	100,4
Ingående fordran	908,8	907,0	Summa kortfristiga fordringar	688,7	583,0
Ny utlåning under året	3,4	4,0			
Inlösen av lån	0,0	- 0,3	Not 17		
Amorteringar	- 1,4	- 1,9	Kortfristiga placeringar, marknadsvärde 2007 inom parantes		
Summa	910,8	908,8	Placerade medel kommunen	79,3	74,5
varav			Pensionsförvaltning, SSV och certifikat	0,0	98,4
Kommunala bolag	889,2	886,2	Pensionsförvaltning, aktiefonder (196,8)	196,8	144,0
Landsting	0,3	0,3	Pensionsförvaltning, räntefonder (244,7)	242,1	293,1
Föreningar och stiftelser	19,2	19,1	Pensionsförvaltning, obligationsfonder (405,7)	405,3	190,0
Företag	2,1	3,1	Summa	923,5	800,0
Privatpersoner	0,0	0,0			
Summa	910,8	908,7	Not 18		
Övriga långfristiga fordringar			Kassa och bank		
Ingående fordran	8,0	9,0	Bank och plusgiro	205,8	250,9
Namn rättigheten Behrn arena	- 1,0	- 1,0	Bank och plusgiro, pensionsförvaltning	0,6	0,8
Summa	7,0	8,0	Summa	206,4	251,7
Summa finansiella anläggningstillgångar	941,8	945,2	Not 19		
Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital 2 947,6 tkr. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 749,1 tkr för Örebro kommun. Örebro kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår 2007-12-31 till 3 696,7 tkr.			Eget kapital		
			Eget kapital (IB)	3 833,0	3 538,7
			Årets resultat	268,4	294,3
			varav konjunktur- och strukturbuffert	200,0	200,0
			Eget kapital (UB)	4 101,4	3 833,0
Not 15					
Förråd m.m.					
Förråd	5,4	5,3			
Exploateringsfastigheter	- 26,6	6,8			
Tomträttsfastigheter småhus	76,4	77,4			
Summa	55,2	89,5			

Not 20

Avsättning till pensioner

Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998 enligt KPA:s beräkningar med RIPS07 som grund. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1998-01-01 samt samliga garanti- och visstidspensioner.

Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Denna del av pensionsåtagandet har ökat med 364,1 mnkr mellan åren 2006 och 2007. Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den avgiftbestämda ålderspensionen. För 2007 sker det i mars 2008 och beräknas till 116,4 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld. Beräkningarna baseras på uppgifter per 2007-12-12. Aktualiseringsgraden är 88 % (83 % 2006).

	2007	2006
Avtalspensioner	113,7	85,1
Garanti- och visstidspensioner	14,1	10,3
Löneskatt	31,0	23,1
Summa	158,8	118,5

Ingående avsättning	95,4	92,2
Pensionsutbetalningar	- 6,5	- 4,8
Nyintjänad pension	27,7	- 1,3
Ränte- och beloppsuppräknningar	4,8	3,6
Löneskatt	31,0	23,1
Ändringar av försäkringstekniska grunder	6,4	6,5
Övrigt	0,0	- 0,7
Utgående avsättning	158,8	118,5

Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Avtalspensioner	2 412,3	2 058,9
Löneskatt	585,2	499,5
Summa	2 997,5	2 558,4

Ingående avsättning	2 073,2	1 902,4
Pensionsutbetalningar	- 80,0	- 75,0
Ränte- och beloppsuppräknningar	84,8	95,6
Löneskatt	585,2	499,5
Ändringar av försäkringstekniska grunder	346,3	141,4
Reglering Lekebergs kommun	- 12,0	- 14,2
Övrigt	0,0	8,9
Utgående avsättning	2 997,5	2 558,4

Not 21

Avsättning för återställande av deponi

Ingående bokfört värde	67,2	62,0
Årets avsättning	4,4	5,2
Utgående bokfört värde	71,6	67,2

För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan till miljödomstolen, beviljad 2007-12-06 om att få fortsätta att deponera till år 2025 på nuvarande deponi. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår kostnaderna för sluttäckning till 85,9 mnkr vid en diskonteringsränta på 3 %. Det innebär att det återstår 18,7 mnkr att fondera t.o.m. 2025. Arbetet med sluttäckningen kommer att pågå fr.o.m. år 2008 t.o.m. år 2025.

Not 22

Avsättning för Citybanan

Ingående bokfört värde	0,0
Årets avsättning	40,0
Utgående bokfört värde	40,0

För medfinansiering av Citybanan har avsättning gjorts med den andel som Örebro kommun har i Länstrafiken i Örebro AB (21,25 %). Länstrafiken i Örebro AB:s andel i medfinansieringen är 185,4 mnkr under tidsperioden 2013-2017.

Not 23

Långfristiga lån

	2007	2006
Låneskuld		
Ingående låneskuld	188,9	192,9
Nyupplåning under året	0,0	0,0
Nyupplåning under året, leasing	3,3	3,6
Inlösen av lån under året	0,0	- 0,3
Amorteringar nästkommande år	- 60,0	- 3,9
Amorteringar nästkommande år på leasing-skuld	- 4,0	- 3,6
Summa långfristiga skulder	128,2	188,9

Kommunens framtida åtaganden för finansiell leasing, mnkr

År 2008-2011	4,2	4,9
År 2012-	0,0	0,0

Kreditgivare

Långfristig leasing-skuld	4,2	4,9
Kommuninvest	60,0	120,0
Handelsbanken	60,0	60,0
Stadshypotek	0,0	0,0
Landsting	4,0	4,0
Övriga svenska lån	0,0	0,0
Summa	128,2	188,9

Låneskuldens struktur

Andel lån med rörlig ränta	50,1 %	31,8 %
----------------------------	--------	--------

Låneskuldens struktur - förfallodatum

Andel lån på mellan 1-3 år	96,9 %	97,9 %
Andel lån på mellan 4-6 år	0,0 %	0,0 %
Andel lån på 7 år eller längre	3,1 %	2,1 %
Summa	100,0 %	100,0 %

Övriga uppgifter kring låneskulden

Genomsnittsränta %	4,2 %	3,8 %
Lån i utländsk valuta, mnkr	0,0	0,0

Not 24

Övriga långfristiga skulder

Periodiserade anslutningsavgifter	75,0	67,3
ÖSK (Örebro Sportklubb)	4,0	4,0
Övriga långfristiga skulder	2,6	3,1
Summa	81,6	74,4

Anslutningsavgiften ska främst täcka investeringskostnaden för VA-ledningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader, som administrationskostnader, men dessa har bedömts vara av mindre omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras.

Not 25	2007	2006	Not 30	2007	2006
Kortfristig skuld inom koncernkontot			Övriga ansvarsförbindelser		
Örebrobostäder AB	179,9	178,7	Örebro kommun förvaltar egna medel åt privatpersoner motsvarande 0,1 mnkr.		
Örebroporten Fastigheter AB	33,1	98,6	Övriga tilläggsupplysningar		
Örebro Fritidscenter AB	13,4	10,5	Villkorat kapitaltillskott, mnkr		
Övriga	0,0	0,0	Örebro Rådhus AB	4,3	4,3
Summa	226,4	287,8	ÖSK (Örebro Sportklubb)	4,2	4,2
Not 26			Kommunens framtida åtaganden för operationell leasing		
Övriga kortfristiga lån			Maskiner, fordon och inventarier, mnkr		
Näskommande års amorteringar	60,0	3,9	Redovisade kostnader innevarande år	28,3	27,4
Näskommande års amorteringar på leasing-skuld	4,0	3,6	Beräknade kostnader kommande 12 mån	20,0	20,3
Summa	64,0	7,5	Beräknade kostnader kommande 13-60 mån	14,9	19,1
			Beräknade kostnader kommande 61- mån	0,9	1,4
Not 27					
Interimsskulder					
Den del av de nyintjänade pensionsförmånerna för år 2007 som Örebro kommun har beslutat att betala ut som avgiftsbestämd ålderspension i mars 2008 beräknas till 116,4 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld.					
Semesterlöneskuld	285,9	280,3			
Nyintjänade pensionsförmåner, avgiftsbestämd ålderspension	116,4	101,8			
Upplupna löner	6,1	4,0			
Upplupna sociala avgifter	157,8	144,7			
Upplupna räntekostnader	2,8	3,8			
Förutbetalda hyresintäkter	15,5	15,0			
Övriga interimsskulder	64,1	84,1			
Summa	648,6	633,7			
Not 28					
Övriga kortfristiga skulder					
Momsskuld	3,2	5,8			
Avfallsskatt	2,4	5,2			
Personalens källskatt	68,2	68,7			
Fastighetsskatt	1,6	1,8			
Övriga kortfristiga skulder	34,0	13,8			
Summa	109,4	95,3			
Not 29					
Borgensåtaganden					
Majoritetsägda bolag	4 829,1	4 519,5			
varav Örebrobostäder AB	3 003,3	2 940,3			
varav Örebro Rådhus AB	281,0	281,0			
varav Örebroporten Fastigheter AB	1 258,2	1 034,6			
varav Stadsnät i Örebro AB	170,0	147,0			
varav Örebro Fritidscenter AB	108,3	108,3			
varav Kilsbergen i Örebro AB	8,3	8,3			
Delägda bolag och stiftelser	4,0	4,0			
Förlustansvar, egna hem	5,0	6,9			
Övriga bostadslån	39,0	41,7			
Föreningar och andra organisationer	21,5	22,3			
Summa	4 898,6	4 594,4			

Örebro kommun har den 17 februari 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB. Borgensåtagandet är i ett underavtal begränsat till det lånebelopp som kommunen och kommunens majoritetsägda bolag har i Kommuninvest AB. Vid årsskiftet 2007 uppgick detta lånebelopp till 2 145,3 mnkr.

Tillämpade redovisningsprinciper - kommunen

I Örebro kommuns redovisning och bokslut för 2007 har den kommunala redovisningslagen tillämpats. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) eller dess företrädare. Följande redovisningsprinciper har tillämpats under 2007.

Pensionskulden

Kommunen redovisar pensionerna i enlighet med RKR:s rek. nr 2.1. Pensionskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionskulden återfinns under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder och under raden "pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder och avsättningar". Denna rad ligger under ansvarsförbindelser utanför balansräkningen. Kommunen har gjort ett undantag från RKR:s rek. nr 2.1. Ansvarsförbindelsen omfattar inte pensionsförpliktelse till förtroendevald enligt pensionsreglemente som inte har börjat utbetalas. Det omfattar 13 personer 2007. Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1 januari 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppen värderas med tillämpning av RIPS07 och redovisas i not till balansräkningen i enlighet med RKR:s rek. nr 17.

Periodisering av löneskatt

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats. 2007 års löneskatt belastar resultatet.

Periodisering av skatteintäkterna

I enlighet med RKR:s rek. nr 4.2 har kommunalskatten periodiserats. Det innebär att kommunen i bokslutet för 2007 har bokfört den definitiva slutav-

räkningen för 2006 och en preliminär slutavräkning för 2007. Redovisad skatteintäkt redovisas i not till resultaträkningen. Beräkningen bygger på Sveriges kommuner och landstings (SKL:s) prognos.

Finansiella tillgångar

I enlighet med RKR:s rek. nr 9 har finansiella tillgångar avsedda att täcka framtida pensionsutbetalningar klassificerats som kortfristiga placeringar eftersom de kontinuerligt är föremål för köp och försäljning.

Avsättning av medel för återställning av deponi

I enlighet med RKR:s rek. nr 10.1 sker avsättning av medel för återställning av deponi årligen från och med år 2002.

Avsättning av medel för medfinansiering av Citybanan

I enlighet med RKR:s rek.nr 6.1 redovisas denna infrastrukturella investering som kostnad i resultaträkningen och redovisas som jämförelsestörande post i resultaträkningen.

Anslutningsavgifter

I enlighet med RKR:s information i mars 2000 periodiseras anslutningsavgifter från och med bokslut 2002 och redovisas som en långfristig skuld.

Redovisning av leasingavtal

I enlighet med RKR:s rek. nr 13.1 redovisas finansiellt leasade objekt (nya avtal fr.o.m. 2003) som anläggningstillgångar och skulder i balansräkningen. Kostnader för avtal om finansiell leasing tecknade före 2003 redovisas som hyra av objektet, operationell leasing. Under slutet av 2006 påbörjade Leaseright en utredning kring samtliga leasingavtal tecknade av Örebro kommun. Kommunen har tillsatt en projektgrupp som fortsätter med arbetet under 2008.

Anläggningstillgångar

I balansräkningen är anläggningstillgångarna upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och avskrivningar. Med anläggningstillgång avses ett objekt som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och en total kostnad på minst ett prisbasbelopp (40 300 kronor) exklusive mervärdesskatt. Avskrivningarna påbörjas när anläggningarna tas i bruk. De planemässiga avskrivningarna följer SKL:s rekommendationer. Anskaffningsvärden, årets avskrivningar och ackumulerade avskrivningar redovisas sammanlagt för mark, byggnader och tekniska anläggningar samt maskiner, fordon och inventarier.

Semesterlöneskulden

Personalens sparade semesterdagar och okompenserad övertid har bokförts som en kortfristig skuld i balansräkningen. I skulden ingår upplupen arbetsgivaravgift.

Exploateringstillgångar

Exploateringsobjekt som är avsedda att avyttras redovisas fr.o.m. 1997 som omsättningstillgång. Exploateringsområden som inte ska avyttras redovisas däremot som anläggningstillgång. En praxis kring hur exploateringsredovisningen kan förtydligas håller på att utvecklas bland Sveriges kommuner. Örebro kommun påbörjar en utredning under 2008.

Tomträttsfastigheter för småhus

Som en följd av tidigare beslut om erbjudande till tomträttsinnehavare att friköpa sin tomträtt, är tomträttsfastigheterna med småhus klassificerade som omsättningstillgång fr.o.m. bokslut 2005.

Verksamheten i Örebro kommuns företag

Örebro kommun har valt att bedriva en del av sin verksamhet i företagsform och har därför ägarintressen i ett antal olika aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser.

Företagsstruktur

Örebro kommun har en koncern för de majoritetsägda aktiebolagen med det helägda Örebro Rådhus AB som moderbolag. I koncernen ingår de sex rörelsedrivande bolagen Örebrobostäder AB, Örebroporten Fastigheter AB, Örebro Fritidscenter AB, Stadsnät i Örebro AB, Kilsbergen i Örebro AB och Länsmusiken i Örebro AB. Kommunfullmäktige har fastställt särskilda ägardirektiv för bolagen i denna koncern.

Kommunen har även ekonomiska intressen i delägda företag som svarar för regional samverkan inom en viss verksamhet. Dessa företag är Länstrafiken Örebro AB, kommunalförbundet Nerikes Brandkår och Länsteatern i Örebro AB.

Vidare har kommunen ekonomiska intressen i företag som bedriver en verksamhet som är av särskild betydelse för kommunen, till exempel Kommuninvest ekonomisk förening, Örebro Läns Trädgårds AB och Örebrokompaniet AB.

Örebro Rådhuskoncernen

Örebro Rådhus AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebro Rådhus AB ska utöva och samordna kommunens ägarroll för de majoritetsägda bolagen så att resurserna inom bolagskoncernen utnyttjas på ett optimalt sätt.

Årets resultat och verksamhet för Örebro Rådhus AB och för hela koncernen bedöms överensstämma med de ändamål som anges i kommunens ägardirektiv och det ekonomiska mål som anges i kommunens budget.

Örebro Rådhus AB får i samband med bokslut 2007 koncernbidrag och villkorad ränta på totalt 89,5 mnkr från Örebrobostäder och Örebropor-

Bostadsområdet Rosta.

ten. Samtidigt lämnar moderbolaget koncernbidrag till Stadsnät på 4,8 mnkr, Örebro Fritidscenter på 2,0 mnkr, Länsmusiken på 1,4 mnkr och Kilsbergen på 1,3 mnkr i syfte att återställa och stärka den finansiella ställningen i dessa fyra dotterbolag.

Efter dessa bokslutsdispositioner kan Örebro Rådhus lämna avkastning i form av ränta till Örebro kommun på 49,9 mnkr år 2007. Detta är 9,9 mnkr högre än budgeterat. För återstående vinst på 15,4 mnkr får moderbolaget betala 3,9 mnkr i inkomstskatt. Dotterbolagen behöver inte betala någon inkomstskatt för år 2007.

I samband med bokslutet ger moderbolaget aktieägartillskott på totalt 67,2 mnkr till de två dotterbolag som har lämnat koncernbidrag. Dessa aktieägartillskott påverkar inte årets resultat för moderbolaget, utan redovisas som ökning av bokförda värden på dotterbolagens aktier och finansieras med lån.

Resultatet för hela Örebro Rådhuskoncernen är en vinst på 43,2 mnkr. Koncernbolagens resultat har reducerats av koncerninterna elimineringar på 65,1 mnkr.

Örebrobostäder AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebrobostäder ska stödja kommunens bostadspolitiska intentioner, främja tillgången på goda bostäder, verka för reellt hyresgästinflytande samt verka för god miljö och god ekonomisk hushållning.

Årets resultat och verksamhet för Örebrobostäder bedöms överensstämma med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Örebrobostäder förvaltade vid årsskiftet 483 fastigheter med 23 059 lägenheter. Antal lediga lägenheter var 87 – eller 0,4 procent – vid årsskiftet. Under året färdigställdes 85 nya bostadslägenheter på Eyrafältet.

Årets investeringar uppgick till 189,7 mnkr, varav 173,0 mnkr avsåg ny- och ombyggnadsåtgärder. Det största investeringsobjektet är bostadslägenheter på Eyrafältet. Under året har fyra fastigheter sålts för 65,1 mnkr med en realisationsvinst på 21,9 mnkr.

Bolaget har gjort fastighetsunderhåll för 276,5 mnkr.

Örebrobostäder har under 2007 arbetat aktivt för att minska koldioxidutsläppen inom bolagets verksamhet i första hand genom att sänka den totala elförbrukningen och effektivisera uppvärmningen av bostäderna.

Örebroporten Fastigheter AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebroporten ska förvärva, utveckla, överlåta eller upplåta fastigheter för att komplettera marknadens utbud av lokaler för näringsverksamhet (i första hand för hantverk och industri) samt ge näringslivet en god service i frågor om mark och lokaler i kommunen. Bolaget ska även förvärva, utveckla och upplåta fastigheter för kommunens egen verksamhet. Vidare ska bolaget verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Bolagets verksamhet ska bedrivas så att försäljning av fastigheter underlättas.

Årets resultat och verksamhet för Örebroporten bedöms överensstämma med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Örebroporten, och dess dotterbolag Fastighets AB Klädeshandlaren, förvaldade vid årsskiftet 25 fastigheter med en uthyrningsbar area på 214 573 kvm. Den vakanta uthyrbara arean uppgick till 4,5 procent vid årsskiftet.

Årets investeringar uppgick till 248,2 mnkr. Större investeringsobjekt var nybyggnad av västra läktaren på Behrn arena, ny- och ombyggnad av Elgströmska huset samt ombyggnad av Kexfabriken. Örebroporten har under året gjort fastighetsunderhåll på 43,6 mnkr.

Under året har fastigheter sålts för 52,8 mnkr med en realisationsvinst på 34,1 mnkr. Försäljningarna avser byggnad och markområden i Grenadjärstaden.

Örebroporten arbetar aktivt för att minska koldioxidutsläppen inom bolagets verksamhet genom att energideklarerar alla fastigheter samt göra en översyn av samtliga ventilations- och elanläggningar.

Annabosjön i Kilsbergen.

Örebro Fritidscenter AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebro Fritidscenter ska driva och utveckla fritids- och turistanläggningar med hög attraktionskraft för såväl örebroare som turister. Bolaget ska verka för god miljö och god ekonomisk hushållning.

Årets resultat och verksamhet för Örebro Fritidscenter bedöms överensstämma med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Gustavsviksanläggningen hade 592 800 besök under år 2007. Detta är en minskning med 8 800 besök jämfört med föregående år. Under året har bolaget gjort investeringar på 5,0 mnkr i anläggningen.

Stadsnät i Örebro AB

Kommunens ägardirektiv anger att Stadsnät ska bygga, äga och förvalta ett operatörsberoende bredbandsnät inom Örebro kommun för såväl kommunens förvaltningar som för företag och hushåll. Bolaget ska verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska bedrivas så att försäljning av hela eller delar av bolaget underlättas.

Årets resultat och verksamhet för Stadsnät i Örebro AB bedöms överensstämma med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Utsträckningen av det totala bredbandsnätet var 450 km vid årsskiftet.

Antal kommunala anslutningar var 380. Nya anslutningar har under året gjorts till ÖBO:s fastigheter i bostadsområdena Markbacken och Tybble, vilket innebär att ca 2000 nya bostäder har tillgång till bredbandsnätet. Stadsnät har under året gjort investeringar på 8,1 mnkr i främst anslutningar och områdesnät.

Stadsnät har under året sagt upp avtalet med Thalamus och efter upphandling anlitat OpenNet som ny kommunikationsoperatör.

Kilsbergen i Örebro AB

Kommunens ägardirektiv anger att Kilsbergen i Örebro AB ska driva och utveckla konferens- och turistanläggningar i Kilsbergen för såväl örebroare som turister. Bolaget ska samverka med övrig fritids- och turistverksamhet i Örebro kommun genom information och marknadsföring. Vidare ska bolaget verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska bedrivas så att försäljning av bolaget underlättas.

Årets resultat och verksamhet för Kilsbergen i Örebro AB bedöms överensstämma med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Rörelseintäkterna för konferens, mat och boende (exkl. camping) har ökat med 18,2 procent jämfört med år 2006. Bolaget har under året gjort investeringar på 2,3 mnkr som ett led i upprustningen av anläggningen.

Länsmusiken i Örebro AB

Länsmusikbolaget övertog 2007-09-01 ansvaret för den musikverksamhet som tidigare drivits av Stiftelsen Musik för Örebro län.

Länsmusiken i Örebro AB har till uppgift att erbjuda invånare i Örebro kommun och i Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet samt vara en resurs för övrig musikverksamhet inom kommunen och länet.

Kommunägda regionala företag

Länstrafiken Örebro AB

Länstrafiken Örebro AB har till ändamål att utveckla, marknadsföra, sälja och samordna kollektiva reslösningar till personer i länet, så att de därigenom kan få en bättre och enklare vardag. Bolagets strategi är att det ska kännas enkelt, tryggt, miljövänligt och genialt att utnyttja kollektivtrafiken i Örebro län.

Bolaget utgör en koncern med fyra helägda dotterbolag, nämligen Scantec AB, Örebro Läns Flygplats AB, Transam AB och Länstrafiken i T-län Förvaltnings AB.

Under år 2007 gjordes totalt 11 792 519 resor med bussarna i länet. Detta är en ökning med

1,5 procent jämfört med år 2006. Resandet i stadstrafiken i Örebro och Karlskoga har ökat med 1,6 procent, medan resandet i regiontrafiken har ökat med 1,4 procent. Antal sjuk- och färdtjänstresor uppgår till 580 531 under år 2007. Detta är en minskning med 2,3 procent jämfört med föregående år.

Årets investeringar uppgår till 11,0 mnkr. Av dessa avser 2,6 mnkr fastigheter samt 8,4 mnkr fordon och inventarier.

Utifrån Länstrafikens miljöpolicy har ett flertal aktiviteter genomförts under året för att minska verksamhetens miljöpåverkan t.ex. skärpta miljökrav vid upphandlingar och miljöanpassning av bussdepåerna.

Nerikes Brandkår

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund som har till uppgift att svara för räddningstjänsten för de sex kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Lekeberg, Laxå och Örebro.

Antalet uttryckningar inom Nerikes Brandkår var 2 084 under år 2007. Detta är en ökning med 191 uttryckningar – eller med 10,1 procent – jämfört med föregående år.

Nerikes Brandkår har år 2007 gjort investeringar på totalt 7,9 mnkr. Av dessa investeringar avser 7,2 mnkr

fordon, 0,6 mnkr räddningsmateriel och 0,1 mnkr inventarier.

Länsteatern i Örebro AB

Länsteaterbolaget övertog 2007-09-01 ansvaret för den teaterverksamhet som tidigare drivits av Stiftelsen Länsteatern i Örebro.

Länsteatern i Örebro AB har till uppgift att erbjuda invånare i Örebro kommun och i Örebro län professionell teater av hög konstnärlig kvalitet, samt att vara en resurs inom kommunen och länet för såväl professionella teateraktörer och amatörteater som för skolorna.

Under år 2007 gav Länsteatern 289 teaterföreställningar med en samlad publik på 27 503 personer. 126 av föreställningarna var för barn och ungdom.

Kreditgarantiföreningen Örebro Region

Kreditgarantiföreningen Örebro Region är en ekonomisk förening med uppgift att tillhandahålla kreditgarantier för små och medelstora företag i Örebroregionen vid nystart eller vid utveckling av företagets verksamhet. Föreningen samarbetar med kreditgarantiföreningar i andra regioner inom ramen för Sveriges Kreditgarantiförening för lokal utveckling.

Under år 2007 har föreningen ställt ut 15 kreditgarantier för företag i Örebro län.

Övriga delägda företag

Kommuninvest

Kommuninvest ekonomisk förening ägs vid årsskiftet av 203 kommuner och sju landsting. Föreningen har till uppgift att organisera ett finansiell samarbete mellan medlemmarna. Den operativa verksamheten sköts av det helägda kreditmarknadsbolaget Kommuninvest i Sverige AB. Detta bolag ska genom utlåning och rådgivning uppnå långfristigt goda villkor för medlemmarnas lånefinansiering av investeringar.

Mälårbananans Intressenter AB

Mälårbananans Intressenter AB ägs av 11 kommuner och trafikhuvudmän i Mälardalen. Bolaget har till uppgift att svara för utbyggnaden av Mälårbanan enligt avtal med staten samt verka för trafikeringen av banan.

Stiftelsen Activa

Stiftelsen Activa har till uppgift att stödja arbetslösa funktionshindrade personer i Örebro län genom att förbereda dem för varaktigt arbete, samsättning eller vidare studier.

Örebrokompaniet AB

Örebrokompaniet AB har till uppgift att bedriva marknadsföring av Örebro kommun och Örebroregionen samt svara för turistbyrå och biljettbutik.

Avsikten är att mål och inriktning på marknadsföringen ska i samverkan mellan näringsliv och kommun. Därför är ägandet av Örebrokompaniet uppdelat mellan Örebro Promotion ekonomisk förening med 51 procent av aktierna och Örebro kommun med 49 procent av aktierna.

Örebro Läns Trädgårds AB

Örebro Läns Trädgårds AB har enligt kommunens ägardirektiv till uppgift att förvärva, äga och underhålla konstverk i Stadsparken, Skytteparken och Stora Holmen i Örebro.

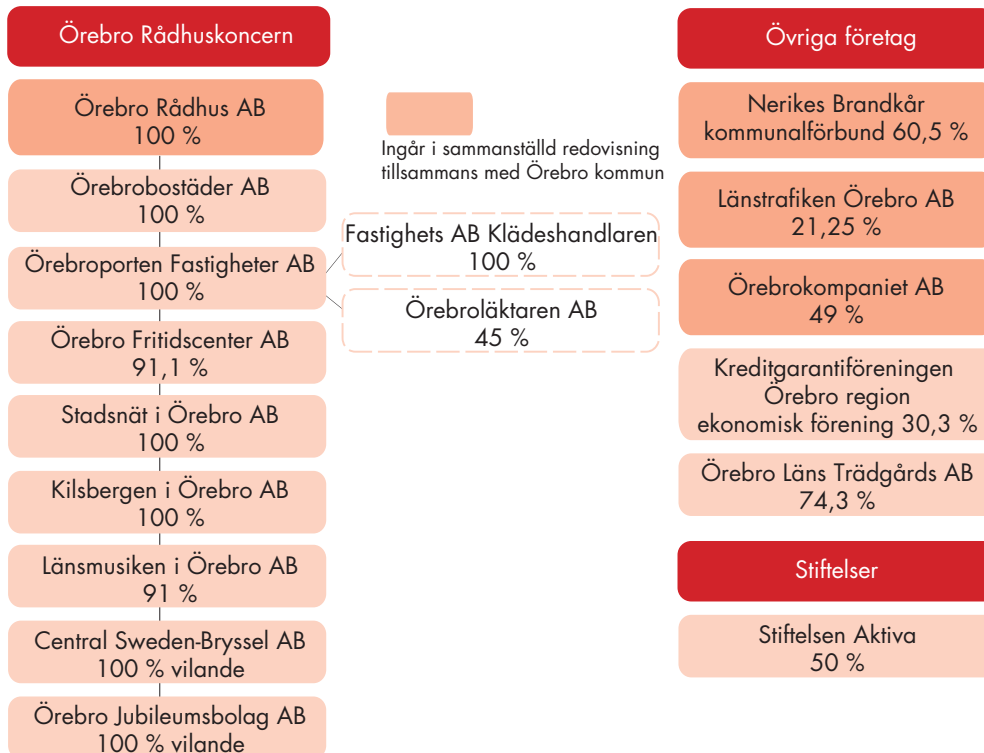
Kommunens företag i siffror (mnkr)

Företag belopp i mnkr	Ägarandel i procent	Rörelse- intäkter	Resultat före boksluts- dispositioner	Årets resultat	Balans- omslutning	Eget kapital	Soliditet i procent
Örebro Rådhuskoncernen							
Örebro Rådhus AB	100,0 %	27,7	- 39,3	11,6	1 883,2	474,8	25,2
Kilsbergen i Örebro AB	100,0 %	12,6	- 1,3	0,0	17,6	5,1	28,7
Länsmusiken i Örebro AB	91,0 %	15,8	- 1,4	0,0	9,6	3,2	33,3
Stadsnät i Örebro AB	100,0 %	23,1	- 4,8	0,0	197,0	9,7	4,9
Örebrobostäder AB	100,0 %	1 262,6	74,3	72,6	6 489,5	1 348,0	20,7
Örebroporten Fastigheter AB	100,0 %	162,0	37,1	24,9	1 539,5	184,0	12,0
Fastighets AB Klädeshandlaren	100,0 %	4,7	1,2	0,7	47,0	3,1	6,5
Örebroläktaren AB	45,0 %	1,9		0,1	2,5	0,2	6,5
Örebro Fritidscenter AB	91,1 %	40,8	- 1,8	0,2	134,3	16,0	11,9
Central Sweden-Bryssel AB	100,0 %	Vilande			0,3	0,3	
Örebro Jubileumsbolag AB	100,0 %	Vilande			0,1	0,1	
Regionala företag							
Länstrafiken Örebro AB	21,3 %	611,6		- 15,3	227,0	56,4	24,8
Nerikes Brandkår (kommunalförbund)	60,5 %	109,7		1,7	56,9	2,1	3,8
Länsteatern i Örebro AB	9,0 %	10,5		- 2,1	10,5	4,9	46,7
Kreditgarantiföreningen Örebro	30,3 %	0,9		0,0	1,0	0,7	65,0
Övriga företag							
Kommuninvest ekonomisk förening	2,0 %			30,7	109,9		
Mälårbananans Intressenter AB	6,6 %			- 0,2	1,7	1,4	
Stiftelsen Activa	50,0 %	30,4		0,1	13,2	1,7	12,9
Örebrokompaniet AB	49,0 %	12,4	0,1	0,0	8,7	0,1	1,2
Örebro läns Trädgårds AB	74,3 %	0,1		0,0	1,5	1,5	100

Verksamheten i Länsmusiken i Örebro AB och Länsteatern i Örebro AB avser perioden september - december 2007.

Sammanställd redovisning

Företag med kommunala intressen på minst 20 procent

Syfte och omfattning

Kommunen upprättar en sammanställd redovisning för att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska resultat och ställning oberoende av i vilken juridisk form den kommunala verksamheten bedrivs.

Den sammanställda redovisningen för Örebro kommun år 2007 omfattar – förutom kommunen – de juridiska personer i vilka kommunen direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 20 procent. Dessa är Örebro Rådhus AB (100 procent) med åtta dotterbolag, kommunalförbundet Nerikes Brandkår (60,5 procent), Länstrafiken Örebro AB (21,25 procent) samt Örebrokompaniet AB (49 procent)

Örebro kommun har under 2007 förvärvat Örebrokompaniet AB (49 procent) från Rådhuskoncernen. Resterande 51 procent ägs av Örebro Promotion AB.

Sammanställt resultat

Det ekonomiska resultat och den ekonomiska ställning som anges i den sammanställda redovisningen ska normalt överensstämma med den ekonomiska utvecklingen för Örebro kommun. Detta beror på att kommunens ekonomi utgör den största delen av den sammanställda redovisningen samt på att huvuddelen av Örebro Rådhuskoncernens resultat överförs som avkastning till kommunen. År 2007 blir dock resultat och ekonomisk ställning i den sammanställda redovisningen något bättre än motsvarande värden för kommunen. Detta beror främst på realisationsvinster vid försäljning av fastigheter och aktier inom Örebro Rådhuskoncernen.

Årets resultat i den sammanställda redovisningen uppgår till 315,1 mnkr (384,3 mnkr år 2006). Balansräkningen har en omslutning på 12 796,4 mnkr (11 948,5 mnkr år 2006). Det egna kapitalet uppgår till 4 597,5 mnkr (4 289,4 mnkr år 2006) på balansdagen. Det ger en soliditet på 36 procent (36 procent år 2006).

Årets resultat och verksamhet för kommunens olika företag redovisas i avsnittet Kommunens företag.

Redovisningsprinciper

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kap 8 och utformas enligt god redovisningssed. Den baseras på kommunens redovisningsprinciper och inte på de regler som gäller aktiebolagen enligt årsredovisningslagen. Några undantag från ovanstående presenteras nedan.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats, varefter intjänat kapital har räknats in i eget kapital i den sammanställda redovisningen. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen.

Örebro kommuns värderings- och avskrivningsprinciper gäller i princip för tillgångar och skulder i den sammanställda redovisningen. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper och redovisningsprinciper

mellan kommunen och företagen har dock inte gjorts. Obeskattade reserver i företagen har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförts till eget kapital.

Örebrobostäder har i bokslut 2007 gjort en reversering (återföring) av tidigare nedskrivningar på fastigheter med totalt 52 mnkr (96 mnkr 2006). Dessa uppskrivningar av bokförda värden på fastigheterna har inte eliminerats i den sammanställda redovisningen, eftersom motsvarande nedskrivning på dessa fastigheter gjordes i den sammanställda redovisningen för år 1995.

Det förekommer omfattande ekonomiska transaktioner mellan företagen och kommunen under ett verksamhetsår. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan dessa interna parter har eliminerats i den sammanställda redovisningen för att ge en rättvisande bild av kommunens totala ekonomi. Storleken på dessa elimineringar redovisas i noterna till resultat- och balansräkningen i avsnittet Sammanställd redovisning.

Resultaträkning för koncernen (mnkr)

	Not	Bokslut 2007	Bokslut 2006
Verksamhetens intäkter	1	3 004,2	2 950,3
Verksamhetens kostnader	2	- 7 520,7	- 7 169,7
Avskrivningar	3	- 333,0	- 251,3
Verksamhetens nettokostnader		- 4 849,5	- 4 470,7
Skatteintäkter		4 300,7	4 097,2
Generella statsbidrag och utjämning		1 038,3	944,4
Finansiella intäkter	4	111,0	55,5
Finansiella kostnader	4	- 267,9	- 211,5
Resultat före extraordinära poster		332,6	414,9
Extraordinära intäkter		0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0
Skatt på årets resultat	5	- 17,6	- 30,6
Årets resultat	6	315,1	384,3

Finansieringsanalys för koncernen (mnkr)

	Not	2007	2006
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	6	315,1	384,3
Justering för av- och upp-/nedskrivningar	3	333,0	251,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	7	146,0	69,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		794,1	705,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		34,7	- 26,2
Ökning/minskning förråd och varulager		- 29,2	56,3
Ökning/minskning kortfristiga skulder		120,7	- 16,9
Medel från den löpande verksamheten		920,3	718,2
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	8, 9	- 930,3	- 692,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		106,6	113,1
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	10	- 47,2	- 1,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,8	0,3
Medel från investeringsverksamheten		- 870,1	- 580,6
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		3,2	3,2
Amortering av skuld		- 64,3	- 8,4
Ökning av långfristiga fordringar		- 48,9	- 8,3
Minskning av långfristiga fordringar		6,2	1,5
Medel från finansieringsverksamheten		- 103,9	- 12,0
Årets kassaflöde		- 53,7	125,7
Likvida medel vid årets början		280,9	154,5
Likvida medel vid årets slut		227,2	280,2

Balansräkning för koncernen (mnkr)

Tillgångar	Not	2007	2006
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar		10 735,5	10 258,9
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	9 970,6	9 614,8
Maskiner och inventarier	9	512,2	507,0
Pågående	8	252,7	137,1
Finansiella anläggningstillgångar	10	107,3	71,7
Summa anläggningstillgångar		10 842,8	10 330,6
Omsättningstillgångar			
Förråd m.m.	11	60,2	94,8
Fordringar	12	580,6	441,7
Kortfristiga placeringar		1 085,6	801,2
Kassa och bank	13	227,2	280,2
Summa omsättningstillgångar		1 953,6	1 617,9
Summa tillgångar		12 796,4	11 948,5
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	14		
Eget kapital,		4 597,5	4 289,4
därav årets resultat		315,1	384,3
Summa eget kapital		4 597,5	4 289,4
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	15	182,4	141,1
Avsättningar för uppskjuten skatt	16	323,3	309,1
Övriga avsättningar	17	134,2	69,4
Summa avsättningar		639,9	519,6
Skulder			
Långfristiga skulder			
Långfristiga lån	18	6 000,8	5 703,7
Periodiserade anslutningsavgifter		75,0	67,3
Summa långfristiga skulder		6 075,8	5 771,0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	19	471,5	402,7
Kortfristiga lån		64,2	7,5
Övriga kortfristiga skulder	20	947,5	958,3
Summa kortfristiga skulder		1 483,2	1 368,5
Summa skulder		7 559,0	7 139,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		12 796,4	11 948,5
Ansvarsförbindelser			
Ställda säkerheter	21	1 329,3	1 366,3
Pensionsförpliktelser	22	2 998,3	2 559,7
Övriga ansvarsförbindelser			
Borgensåtaganden	23	69,8	75,3
Övrigt	24	38,8	11,9

Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för koncernen (mnkr)

Not 1	2007	2006	Not 5	2007	2006
Verksamhetens intäkter			Skatt på årets resultat		
Örebro kommun	1 613,6	1 636,1	Aktuell skatt Örebro Rådhus AB	- 4,2	- 0,1
Örebro Rådhus AB	1 572,8	1 473,3	Uppskjuten skatt Örebro Rådhus AB	- 13,4	- 30,5
Minoritetsandel 9 % av Örebro Fritidscenter AB	- 3,9	- 3,7	Aktuell skatt Länsstrafiken Örebro AB	0,0	
Minoritetsandel 9 % av Länsmusiken Örebro AB	- 1,5		Uppskjuten skatt Länsstrafiken Örebro AB	0,0	
Nerikes brandkår	66,4	65,4	Örebrokompaniet AB	0,0	
Länstrafiken Örebro AB	130,0	128,9	Summa	- 17,6	- 30,6
Örebrokompaniet AB	6,1				
Reavinst/realförlust försäljning inom koncernen	- 0,1	0,0	Not 6		
Elimineringar interna poster	- 379,3	- 349,7	Årets resultat		
Summa verksamhetens intäkter	3 004,1	2 950,3	Örebro kommun	268,4	294,3
			Örebro Rådhus AB	43,2	84,5
Not 2			Nerikes brandkår	1,0	- 1,4
Verksamhetens kostnader			Länstrafiken Örebro AB	- 3,3	1,3
Örebro kommun	- 6 603,4	- 6 272,2	Örebrokompaniet AB	0,0	
Örebro Rådhus AB	- 1 104,8	- 1 063,6	Elimineringar interna poster	5,7	5,6
Minoritetsandel 9 % av Örebro Fritidscenter AB	3,3	3,2	Summa	315,1	384,3
Minoritetsandel 9 % av Länsmusiken Örebro AB	1,5				
Nerikes brandkår	- 61,4	- 63,1	Not 7		
Länstrafiken Örebro AB	- 129,3	- 123,7	Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		
Örebrokompaniet AB	- 6,0		Örebro kommun	93,4	17,4
Elimineringar interna poster	379,3	349,7	Örebro Rådhus AB	51,1	47,0
Summa verksamhetens kostnader	- 7 520,7	- 7 169,7	Nerikes brandkår	1,5	5,3
			Länstrafiken Örebro AB	0,0	- 0,2
Not 3			Örebrokompaniet AB	0,0	
Avskrivningar			Övriga justeringar	- 0,1	- 0,1
Örebro kommun	- 190,7	- 169,8	Summa	146,0	69,4
Örebro Rådhus AB	- 141,5	- 80,3			
Nerikes brandkår	- 2,8	- 3,1	Not 8		
Länstrafiken Örebro AB	- 3,5	- 3,6	Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Örebrokompaniet AB	- 0,2		Ingående bokfört värde		
Elimineringar interna poster	5,6	5,6	Örebro kommun	2 658,5	2 511,2
Summa	- 333,0	- 251,3	Örebro Rådhus AB	7 316,3	7 157,1
			Länstrafiken Örebro AB	23,3	24,3
Not 4			Elimineringar interna poster	- 240,6	- 246,3
Finansiella intäkter och kostnader			Summa	9 757,5	9 446,2
Finansiella intäkter			Årets anskaffning och korrigeringar		
Örebro kommun	164,3	101,1	Örebro kommun	412,9	270,9
Örebro Rådhus AB	10,0	6,7	Örebro Rådhus AB	484,8	408,5
Nerikes brandkår	0,4	0,3	Länstrafiken Örebro AB	0,5	0,6
Länstrafiken Örebro AB	0,2	0,2	Summa	898,2	680,1
Örebrokompaniet AB	0,1				
Elimineringar interna poster	- 64,0	- 52,8	Årets försäljningar/utrangeringar, bokfört värde		
Summa finansiella intäkter	111,0	55,5	Örebro kommun	- 90,3	- 1 11,0
Finansiella kostnader			Örebro Rådhus AB	- 46,5	- 86,1
Örebro kommun	- 48,1	- 30,6	Länstrafiken Örebro AB	0,0	0,0
Örebro Rådhus AB	- 281,6	- 232,4	Summa	- 136,8	- 97,1
Nerikes brandkår	- 1,6	- 0,9			
Länstrafiken Örebro AB	- 0,6	- 0,4	Årets avskrivningar		
Örebrokompaniet AB	0,0		Örebro kommun	- 120,5	- 112,6
Elimineringar interna poster	64,0	52,8	Örebro Rådhus AB	- 173,7	- 163,1
Summa finansiella kostnader	- 267,9	- 211,5	Länstrafiken Örebro AB	- 1,6	- 1,6
			Summa	- 295,8	- 277,2
Kommunen och Örebro Rådhuskoncernen samarbetar i en koncerngemensam likvidhantering.			Utgående bokfört värde		
			Örebro kommun	2 860,6	2 658,5
			Örebro Rådhus AB	7 581,0	7 316,4
			Länstrafiken Örebro AB	22,3	23,3
			Elimineringar interna poster	- 240,6	- 246,3
			Summa	10 223,2	9 751,9

Not 9	2007	2006	Not 12	2007	2006
Maskiner och inventarier			Fordringar		
Ingående bokfört värde			Örebro kommun	688,7	583,0
Örebro kommun	207,4	190,9	Örebro Rådhus AB	390,1	350,1
Örebro Rådhus AB	284,8	273,3	Nerikes brandkår	4,1	1,9
Nerikes brandkår	9,0	11,1	Länstrafiken Örebro AB	17,3	17,0
Länstrafiken Örebro AB	5,8	6,7	Örebrokompaniet AB	0,7	
Örebrokompaniet AB	0,6		Elimineringar interna poster	- 520,3	- 510,3
Summa	507,7	481,9	Summa	580,6	441,7
Årets anskaffning och korrigeringar			Not 13		
Örebro kommun	71,6	71,8	Kassa och bank		
Örebro Rådhus AB	22,9	39,3	Örebro kommun	206,4	251,7
Nerikes brandkår	4,8	1,0	Örebro Rådhus AB	7,6	10,7
Länstrafiken Örebro AB	1,8	1,2	Nerikes brandkår	7,6	11,9
Örebrokompaniet AB	- 0,2		Länstrafiken Örebro AB	2,4	5,9
Summa	100,9	113,3	Örebrokompaniet AB	3,2	
Årets försäljningar, bokfört värde			Summa	227,2	280,2
Örebro kommun	- 0,8	0,0	Kommunen och Örebro Rådhuskoncernen samarbetar i en koncernge-		
Örebro Rådhus AB	- 0,5	- 2,4	mensam likvidhantering. Örebro Rådhus bolags tillgodohavanden på		
Nerikes brandkår	0,0	0,0	koncernkontot är bokat som kortfristig fordran respektive kortfristig skuld		
Länstrafiken Örebro AB	0,0	0,0	och återfinns under elimineringar interna poster i not 12 och 20.		
Summa	- 1,3	- 2,4			
Årets avskrivningar			Not 14		
Örebro kommun	- 61,9	- 55,3	Eget kapital		
Örebro Rådhus AB	- 28,2	- 25,4	Ingående eget kapital		
Nerikes brandkår	- 2,8	- 3,1	Örebro kommun	3 833,0	3 538,7
Länstrafiken Örebro AB	- 1,9	- 2,0	Örebro Rådhus AB	684,5	607,1
Örebrokompaniet AB	- 0,2		Nerikes brandkår	0,2	1,6
Summa	- 95,0	- 85,8	Länstrafiken Örebro AB	15,2	13,9
Utgående bokfört värde			Örebrokompaniet AB	0,0	
Örebro kommun	216,3	207,4	Elimineringar interna poster	- 250,7	- 256,2
Örebro Rådhus AB	279,0	284,8	Summa ingående eget kapital	4 282,4	3 905,1
Nerikes brandkår	11,0	9,0	Årets resultat		
Länstrafiken Örebro AB	5,7	5,8	Örebro kommun	268,4	294,3
Örebrokompaniet AB	0,3	0,0	Örebro Rådhus AB	43,2	84,5
Summa	512,2	507,0	Nerikes brandkår	1,0	- 1,4
Not 10			Länstrafiken Örebro AB	- 3,3	1,3
Finansiella anläggningstillgångar			Örebrokompaniet AB	0,0	
Örebro kommun	941,8	945,2	Elimineringar interna poster	5,7	5,6
Örebro Rådhus AB	49,3	8,9	Summa årets resultat	315,1	384,3
Nerikes brandkår	9,3	7,8	Utgående eget kapital		
Länstrafiken Örebro AB	0,5	0,5	Örebro kommun	4 101,4	3 833,0
Örebrokompaniet AB	0,0		Örebro Rådhus AB	727,7	691,6
Elimineringar interna poster	- 893,6	- 890,7	Nerikes brandkår	1,3	0,2
Summa	107,3	71,7	Länstrafiken Örebro AB	12,0	15,2
Not 11			Örebrokompaniet AB	0,0	0,0
Förråd m.m.			Elimineringar interna poster	- 245,0	- 250,6
Örebro kommun	55,2	89,5	Summa utgående eget kapital	4 597,5	4 289,4
Örebro Rådhus AB	4,9	5,3	Not 15		
Örebrokompaniet AB	0,1		Avsättningar till pensioner		
Summa	60,2	94,8	Örebro kommun	158,8	118,5
			Örebro Rådhus AB	1,2	1,4
			Nerikes brandkår	22,1	20,9
			Länstrafiken Örebro AB	0,3	0,3
			Örebrokompaniet AB	0,0	
			Summa	182,4	141,1

Not 16	2007	2006
Avsättningar till uppskjuten skatt		
Örebro Rådhus AB	323,3	309,1
Länstrafiken Örebro AB	0,0	0,0
Örebrokompaniet AB	0,1	
Summa	323,3	309,1

Not 17		
Övriga avsättningar		
Örebro kommun	111,6	67,2
Örebro Rådhus AB	20,5	
Nerikes brandkår	2,2	1,9
Länstrafiken Örebro AB	0,0	0,2
Örebrokompaniet AB	0,0	
Summa	134,2	69,3

Not 18		
Långfristiga lån		
Örebro kommun	134,8	195,9
Örebro Rådhus AB	6 738,0	6 377,1
Nerikes brandkår	0,7	1,0
Länstrafiken Örebro AB	16,5	16,0
Elimineringar interna poster	- 889,2	- 886,3
Summa	6 000,8	5 703,7

Not 19		
Leverantörsskulder		
Örebro kommun	262,4	229,0
Örebro Rådhus AB	217,6	169,3
Nerikes brandkår	2,3	2,0
Länstrafiken Örebro AB	12,0	13,1
Örebrokompaniet AB	0,7	
Elimineringar interna poster	- 23,4	- 10,7
Summa	471,5	402,7

Not 20		
Övriga kortfristiga skulder		
Örebro kommun	984,3	1 016,8
Örebro Rådhus AB	443,3	427,8
Nerikes brandkår	5,9	5,7
Länstrafiken Örebro AB	7,4	7,6
Örebrokompaniet AB	3,5	
Elimineringar interna poster	- 496,9	- 499,6
Summa	947,5	958,3

Not 21		
Ställda säkerheter		
Örebro Rådhus AB, fastighetsinteckningar	1 325,1	1 362,1
Länstrafiken Örebro AB	4,2	4,2
Summa	1 329,3	1 366,3

Not 22		
Pensionsförpliktelser		
Örebro kommun	2 997,5	2 558,4
Örebro Rådhus AB	0,7	1,3
Summa	2 998,3	2 559,7

Not 23	2007	2006
Borgensåtaganden		
Örebro kommun	4 898,6	4 594,4
Länstrafiken Örebro AB	0,3	0,4
Elimineringar interna poster	- 4 829,1	- 4 519,5
Summa	69,8	75,3

Örebro kommun har den 17 februari 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB. Borgensåtagandet är i ett underavtal begränsat till det lånebelopp som kommunen och kommunens majoritetsägda bolag har i Kommuninvest AB. Vid årsskiftet 2007 uppgick detta lånebelopp till 2 145,3 mnkr.

Not 24		
Övriga ansvarsförbindelser		
Örebro kommun	0,1	5,2
Örebro Rådhus AB	38,7	6,7
Summa	38,8	11,9

Revisionsberättelse för år 2007

Stadsrevisionen har under år 2007 granskat den verksamhet som bedrivits av kommunstyrelsen och nämnderna och genom de utsedda lekmanrevisorerna verksamheterna i Örebro Rådhus AB, Örebrobostäder AB, Örebroporten Fastigheter AB, Fastighets AB Klädeshandlaren, Örebro Fritidscenter AB, Stadsnät i Örebro AB, Kilsbergen i Örebro AB, Länsmusiken i Örebro AB, Örebro Läns Trädgårds AB och Länsteatern i Örebro AB.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisningen till fullmäktige av hur de fullgjort uppdraget.

Stadsrevisionens ansvar är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har såvitt avser kommunen utförts enligt kommunallag, enligt av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Granskningsinsatserna har prioriterats utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelsen och nämnderna har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Som en del i vår årliga granskning av all verksamhet och i syfte att granska nämndernas övergripande ansvarsutövande har vi under året sammanträffat med samtliga programnämnder och nära nog samtliga driftnämnder.

Formerna för nämndernas återrapportering av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige har under året utvecklats, vilket framgår av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen för år 2007.

Fullmäktige har fastställt elva prioriterade verksamhetsmål för år 2007 varav ett direkt rör nämndernas ekonomi. Uppnådda resultat i förhållande till de prioriterade målen beskrivs och återrapporteras i förvaltningsberättelsen dels på en kommunövergripande nivå, dels för respektive nämnd där detta bedömts vara relevant. Detta är en förbättring jämfört med tidigare år. Av förvaltningsberättelsen framgår de verksamhetsmål av särskild betydelse för god ekonomisk hushållning och finansiella mål som legat till grund för nämndernas verksamhet. Målen har ytterligare förtydligats i förvaltningsberättelsen jämfört med föregående år och dessa beskrivs och återrapporteras dels på en totalnivå för kommunen, dels för aktuella nämnder. Också det är en förbättring mot tidigare år.

Enligt kommunstyrelsens redovisning nås målen för god ekonomisk hushållning för minskad sjukfrånvaro, minskad väntetid till särskilt boende, minskning av antalet hushåll med försörjningsstöd, minskning av energianvändningen samt ökning av antalet personer som gått vidare till studier eller arbete efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd.

Däremot nås inte målen för god ekonomisk hushållning när det gäller ökning av andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program, minskning av den genomsnittliga väntetiden till bostad med särskild service, samt målet att den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar inte ska vara längre än 24 månader.

Även om vissa av målen nås på kommuntotal nivå redovisas i förvaltningsberättelsen skillnader i måluppfyllelsen mellan enskilda nämnder/enheter. De olika programområdenas beskrivningar i årsredovisningen behöver förtydligas med avseende på sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och uppnådda effekter utifrån fullmäktiges mål för de enskilda nämndernas verksamhet. För att bl.a. underlätta framtida prioriteringar behövs ytterligare förbättringar av analys och utvärdering av de faktorer som påverkar graden av måluppfyllelse och om innebörden av utvecklingstrender inom olika verksamheter.

Vi har inte, utifrån beskrivningarna i årsredovisningen, på ett tillfredsställande sätt kunnat bedöma om de olika nämnderna nått de prioriterade målen eller målen för en god ekonomisk hushållning.

Under år 2008 behöver också statusen på kommunens styrande och stödjande dokument i form av t.ex. policydokument, riktlinjer och program förtydligas.

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Förbättringen av kommunens ekonomiska situation har under år 2007 fortsatt. Årets resultat uppgår till drygt 268 mnkr och den redovisade

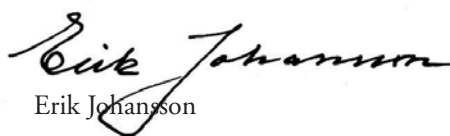
långfristiga låneskulden uppgår till drygt 128 mnkr. Dessa två av de tre av fullmäktige beslutade finansiella målen för en god ekonomisk hushållning har således uppnåtts. Det långsiktiga ekonomiska målet att nettoinvesteringarna för den skattefinansierade verksamheten högst får uppgå till 210 mnkr har inte klarats under år 2007, men bedömningen av detta måls påverkan på en god ekonomisk hushållning måste emellertid ske utifrån en längre tid än bara ett enskilt år där även de olika årens driftsresultat vägs in i värdering och bedömning. De tre senaste årens positiva driftsresultat uppgår sammanlagt till ca 750 mnkr.

Under året har vi fortsatt att granska nämndernas arbete med att åstadkomma en tillräcklig intern kontroll.

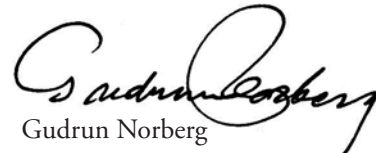
Örebro 2008-04-04

Lars Bjurström

Erik Johansson

Gudrun Norberg

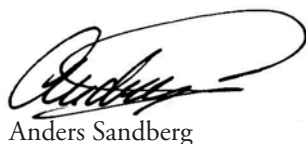
Gunvor Lindqvist

Eva Johansson

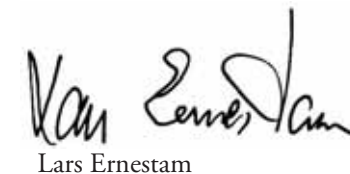
Paul Sundholm

Anders Sandberg

Anna-Bella Eklund

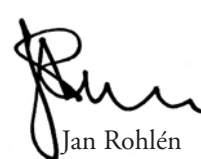
Lars Ernestam

Bengt Hallström

Arne Christianson

Jan Rohlén

Mandoh Gaber

Leif Lewin

Agneta Åsgård

De av nämnderna genomförda internkontrollåtgärderna är fortfarande nästan uteslutande räkenskapsinriktade. Förbättringar behöver göras bl.a. med beaktande av varje nämnds verksamhetsmässiga perspektiv.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för år 2007 godkänns.

Mot bakgrund av vår samlade bedömning tillstyrker vi också att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet för 2007 års verksamhet.

Undantag på grund av valbarhetshinder och jäv

Leif Lewin är vald med undantag av kommunstyrelsen och nämnderna inom programområde Social välfärd och har inte deltagit i granskningar som berör deras verksamhet.

Bilaga 1 – Driftsredovisning per verksamhetsområde

Verksamhetsblock Belopp i tkr	Intäkt Totalt	Kostnad Totalt	Personal	Lokal kapitalkostnad	Övrigt	Netto- kostnader	Netto/invånare 2007	2006
Politisk verksamhet	407	65 942	45 870	139	19 933	65 535	502	439
Infrastruktur och skydd	109 488	367 035	109 769	57 686	199 581	257 547	1 975	1 915
Fysisk och teknisk planering	39 059	73 381	38 675	17 091	17 615	34 322	263	241
Gator, vägar och parkering	55 576	147 268	28 160	34 714	84 394	91 692	703	718
Miljö- och hälsoskydd	8 169	21 652	14 669	572	6 411	13 483	103	101
Räddningstjänst	0	59 281	0	0	59 281	59 281	455	451
Parker, näringsliv och övrigt	6 684	65 454	28 265	5 309	31 880	58 770	451	405
Fritid och kultur	42 483	311 325	110 374	69 222	131 730	268 842	2 061	1 914
Bibliotek	5 319	51 813	24 846	11 208	15 759	46 494	356	340
Kulturskola	3 572	41 159	28 071	5 649	7 439	37 587	288	268
Idrotts- och fritidsanläggningar	26 857	88 269	22 897	40 249	25 124	61 412	471	428
Övrig fritid och kultur	6 735	130 083	34 560	12 115	83 408	123 348	946	878
Pedagogisk verksamhet	523 207	2 831 402	1 764 871	394 983	671 548	2 308 195	17 697	16 833
Förskola m.m.; 1-5år	104 667	648 010	483 487	60 542	103 980	543 342	4 166	3 740
F-klass, grundskola, fritids	59 255	1 249 678	717 266	194 180	338 232	1 190 423	9 127	8 997
Obligatorisk särskola	3 789	64 492	45 237	4 256	14 999	60 703	465	435
Gymnasieskola totalt	310 557	711 486	413 098	115 904	182 484	400 929	3 074	3 020
Gymnasiesärskola	25 154	49 875	33 876	6 339	9 660	24 721	190	174
Vuxenutbildning	14 718	68 590	46 306	8 958	13 326	53 872	413	255
Uppdragsutbildning	2 610	3 030	3 461	344	- 775	420	3	- 6
Svenska för invandrare	2 457	36 241	22 140	4 459	9 641	33 784	259	218
Vård och omsorg	273 279	2 420 607	1 600 246	112 532	707 829	2 147 328	16 464	16 092
Äldre och funktionshindrade	245 421	1 889 276	1 413 330	91 972	383 974	1 643 855	12 603	12 169
Hemtj. och hemsjukv. (sol/hsl)	50 386	538 910	441 110	18 962	78 838	488 524	3 746	3 742
Särskilt boende (sol/hsl)	48 868	632 831	497 318	41 040	94 473	583 963	4 477	4 277
Funktionshindrade (lass/lss)	142 265	633 411	458 629	29 154	145 627	491 146	3 766	3 576
Varav psyk. (sol/hsl)	3 067	33 896	29 399	1 225	3 271	30 829	236	261
Färdtjänst	1 161	40 588	0	0	40 588	39 427	302	282
Övrig insatser	2 741	43 536	16 273	2 815	24 448	40 795	313	292
Socialtjänst	27 858	531 331	186 916	20 561	323 854	503 473	3 860	3 923
Vård, råd och behandling	22 932	361 713	152 968	18 387	190 359	338 781	2 597	2 514
Bistånd (ej flyktingar)	4 926	169 618	33 948	2 175	133 496	164 692	1 263	1 409
Arbetsmarknad, flyktingar	178 414	230 741	141 661	7 472	81 607	52 327	401	309
Arbetsmarknadsåtgärder	88 071	156 103	122 295	6 556	27 252	68 032	522	570
Flyktingmottagning inkl. bistånd	90 343	74 637	19 366	916	54 355	- 15 706	- 120	- 260
Affärsverksamhet	314 023	393 581	64 370	49 093	280 118	79 558	610	629
Näringsliv och bostäder	53 864	42 997	17 875	17 222	7 900	- 10 867	- 83	- 78
Kommunikationer	67	99 755	93	2 351	97 311	99 688	764	708
Vatten och avlopp	135 280	138 383	30 837	21 047	86 499	3 103	24	- 11
Avfall	124 372	111 006	15 565	8 473	86 968	- 13 366	- 102	11
Biogas	440	1 440	0	0	1 440	1 000	8	0
Nämndernas kostnader	1 441 301	6 620 633	3 837 161	691 127	2 092 345	5 179 332	39 710	38 132
Gemensamt fördelat, internt m.m.	173 035	- 17 220	392 319	- 56 323	- 353 216	- 190 255	- 1 459	- 2 187
Summa kostnader och intäkter	1 614 336	6 603 413	4 229 480	634 804	1 739 129	4 989 077	38 251	35 945

Bilaga 2 – Slutredovisning av större investeringsobjekt

Objekt, belopp i tkr	Åtgärd	Totalt anslag	Total kostnad	Avvikelse
Skolor				
Mariebergsskolan	Nybyggnad av skola F - 6	78 000	80 511	- 2 511
Tullängsskolan	Tillbyggnad för byggprogrammet	5 800	5 666	134
Risbergsskolan	Ombyggnad av korridor AB	2 200	2 267	-67
Förskolor				
Sörbyskolan	Etablering av förskola - etapp 1	3 500	3 419	81
Lillkyrka förskola	Tillbyggnad	4 000	6 283	- 2 283
Varbergsskolan	Ombyggnad till förskola i skollokaler	1 000	969	31
Garphyttans skola	Anpassning av skollokaler till förskola	1 000	1 388	- 388
Birgittaskolan (Almby södra)	Anpassning av skollokaler till förskola	500	654	- 154
Övriga fastighetsobjekt				
Askenäshemmet	Nybyggnad av gruppbofastad	8 300	9 497	- 1 197
Askenäshemmet	Ombyggnad av personalutrymmen	2 726	2 755	- 29
Vinterstadion	Ny kylanläggning och omklädningsrum	25 600	20 634	4 966
Diverse bollplaner	Anläggning och renovering	900	887	13
Sessionsalen, Rådhuset	Ombyggnad och renovering	7 300	8 163	- 863
Gumaeliuskolan	Handikappanpassad hiss	3 000	2 817	183
Ett hållbart trafiksystem				
Västhaga, etapp 1 och 2	Gång- och cykelväg	1 775	1 759	16
Stenbackevägen, östra sidan	Gång- och cykelväg	750	937	- 187
Oskarsparken, södra sidan mellan Manillagatan och Mogatan	Gång- och cykelväg	600	680	- 80
Stråk, Sörbyängen - City - universitetet	Gång- och cykelväg	1 180	1 297	- 117
Infarts- och pendlarparkeringar, Odensbacken		1 000	1 286	- 286
Korsningen Kasernvägen/Alnängsgatan	Bussupställningsplats	15 882	15 752	130
Södra allén - Tullängsgatan	Signalanordning	900	717	183
Glomman till Stenbackevägen	Ny sträckning	8 000	7 883	117
Grenadjärgatan, Rynningeåsen	Ny- och ombyggd gata	4 150	5 092	- 942
Entré till Hjälmarén, Naturens hus		2 861	3 267	- 406
Loddamm Boglundsängen		756	684	72
Alnängsbadet	Ny pump och ny botten	1 200	1 217	- 17
Trafiksäkerhet/säkra gångpassager	Trafiksäkerhetsåtgärder	1 000	513	487
Trafikreglering och miljö				
Bullersanering	Bullerplank mot järnvägen vid Gustavsviksvägen	1 600	1 500	100
Trafiksignaler	Styr- och övervakningssystem	1 000	1 035	- 35
Trafikreglering	Trafikregleringsåtgärder, skyltning, m.m.	400	527	- 127
Övrigt				
Slussen	Avstängningsanordningar	875	663	212

Bilaga 3 – Kund- och medborgarundersökningar

Statistiska centralbyrån (SCB) erbjuder årligen Sveriges kommuner att delta i SCB:s Medborgarundersökning. Örebro kommun har deltagit 2006 och 2007. SCB:s analysmodell är uppbyggd dels av ett mått för totalnöjdheten, NKI (Nöjd-Kund-Index), dels av ett antal faktorer som speglar olika delar av den undersökta verksamheten eller området, NRI (Nöjd-Region-Index), NMI (Nöjd-Medborgar-Index) och NII (Nöjd-Inflytande-Index).

Örebro kommun deltog 2007 också för första gången i Stockholm Business Alliances Serviceundersökning – företagarnas uppfattning om den kommunala servicen. Resultatet redovisas i ett NKI (Nöjd-Kund-Index).

Företagarnas attityder till kommunens service NKI

Örebro företagens uppfattning Örebro kommuns service har undersökts 2007. Sammanvägt NKI blev 63. För samtliga kommuner som ingick i undersökningen blev NKI 63.

I Örebro kommun är det framförallt faktorerna rättssäkerhet och effektivitet som bör uppmärksammas. De faktorerna har fått relativt låga betygsindex och har samtidigt stor påverkan på helhetsbetyget.

Medborgarnas attityder till verksamheterna NMI

Örebroarnas bedömning av kommunens verksamheter har undersökts 2006 och 2007. Sammanvägt NMI blev båda åren 55. För samtliga kommuner som ingick i undersökningen blev NMI 53.

I Örebro kommun är det framförallt verksamheterna miljöarbete, äldreomsorg, stöd för utsatta personer, gator och vägar, renhållning och förskolan som bör uppmärksammas. De verksamheterna har fått relativt låga betygsindex och har samtidigt stor påverkan på helhetsbetyget.

Medborgarnas attityder till inflytande NII

Örebroarnas bedömning av möjligheten till inflytande har undersökts 2006 och 2007. Sammanvägt NII blev 2007, 43 vilket är en förbättring med tre steg. För samtliga kommuner som ingick i undersökningen blev NII 41.

I Örebro kommun är det framförallt faktorerna förtroende och påverkan som bör uppmärksammas. De faktorerna har fått relativt låga betygsindex och har samtidigt stor påverkan på helhetsbetyget.

Medborgarnas attityder till Örebro som en plats att bo och leva på NRI

Örebroarnas bedömning av Örebro som en plats att bo och leva på har undersökts 2006 och 2007. Sammanvägt NRI blev 2007, 68 vilket är en förbättring med två steg. För samtliga kommuner som ingick i undersökningen blev NMI 65.

I Örebro kommun är det framförallt faktorn bostäder som bör uppmärksammas. Den faktorn har fått relativt lågt betygsindex och har samtidigt stor påverkan på helhetsbetyget.

Fakta om Örebro

Sjunde största kommunen

Örebro är befolkningsmässigt landets sjunde största kommun. Här bor 130 429 personer (31 december 2007) på en yta av 1 380,1 km² (landareal).

I kommunen finns invånare från cirka 150 olika länder. Själva staden Örebro är drygt 700 år gammal. Slottet började byggas redan på 1200-talet. I dag finns bland annat restaurang, olika konferenslokaler och landshövdingens bostad i Örebro slott.

Politiskt styre i Örebro kommun

Örebro kommun leds av en koalition som består av Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet.

Nära till resten av Sverige

Örebro kommun ligger centralt i Sverige med cirka 20 mil till Stockholm och 30 mil till Göteborg.

70 procent av Sveriges befolkning bor inom en radie av 30 mil. Örebro Airport har charter-, reguljär- och godstrafik till Sverige och övriga Europa. Tågen trafikerar Örebro på Mälärbanan, Svealandsbanan, Bergslagsbanan och söderut till bland annat Göteborg. På europavägarna E 18 och E 20 samt riksväg 50 färdas både människor och gods.

Näringslivet i Örebro

I Örebro finns drygt 12 000 registrerade företag. De fem största privata arbetsgivarna är Atlas Copco Rock Drills AB, Distributionstjänst AB, Busslink i Sverige AB, Haldex AB i Garphyttan och DHL i Örebro. Andra stora arbetsgivare är Örebro kommun, Örebro läns landsting, Örebro universitet, SCB och Polismyndigheten. Logistik, handel, avancerad tillverkningsindustri och måltid är viktiga områden inom näringslivet.

Universitetsstad

Örebro universitet har cirka 14 500 studenter. Idag verkar ett 90-tal professorer och cirka 430 doktorander vid universitetet.

Grönt är skönt

Varje örebroare har i genomsnitt 98 kvm park. Det finns många platser för naturupplevelser i Örebro kommun. Några av dem är naturreservaten Oset och Rynningeviken intill Hjälmaran (Sveriges fjärde största sjö), fågelparadisen Tysslingen och Kvismaren samt Kilsbergen med skogar, sjöar och skidspår/vandringsleder. I Örebro finns cirka 18 mil cykelvägar.

Örebro kommuns vänorter

Vi har vänorter i sju länder: Drammen i Norge, Kolding i Danmark, Lappeenranta/Villmanstrand i Finland, Stykkisholmur på Island, Lodz i Polen, Yantai i Kina och Terrassa i Spanien.

ÖREBRO

019-21 10 00
www.orebro.se